

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας

Στάδιο Β΄

2η Ενότητα: Στρατηγική της Διαδρομής

«Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Χωρικής
Επένδυσης Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στη Θεσσαλία»

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Κατάλογος Εικόνων	1
Κατάλογος Πινάκων	2
Κατάλογος Χαρτών	2
Σκοπός του Παραδοτέου	3
Περιεχόμενο του Παραδοτέου.....	3
2.1 Σχέδιο Διαβούλευσης.....	3
2.2 Διατύπωση της Στρατηγικής και των Στόχων.....	0
2.2.1 Σύνοψη στρατηγικών και στόχων υφιστάμενων σχεδίων και προγραμμάτων	0
Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (2008)	0
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό..	5
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία	18
Τομεακά προγράμματα ΕΣΠΑ 2014 – 2020	20
Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο Θεσσαλίας.....	31
ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 – 2020.....	41
Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS ³	47
Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Αντιμετώπισης της Φτώχειας 2014 – 2020.....	49
Απασχόληση	50
Επικαιροποιημένη Περιφερειακή Στρατηγική για την Ένταξη των Ρομά στην Θεσσαλία	52
Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά.....	53
2.2.2 Στρατηγική της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού	55
2.2.2.1 Όραμα.....	56
2.2.2.2 Αναπτυξιακοί στόχοι	57
2.2.2.3 Δείκτες	66
2.2.3 «Δορυφόροι» περιοχών ή και μνημείων/τόπων στη Θεσσαλία	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	73
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	74

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1. Οι θεματικές προτεραιότητες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στη Θεσσαλία.....	48
Εικόνα 2. Γράφημα προτεραιοτήτων σε δράσεις κατάρτισης.....	52

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Πρόταση Σχεδίου Διαβούλευσης σε μορφή πίνακα.....	8
Πίνακας 2. Θεματικές ομάδες διαβούλευσης.....	8
Πίνακας 3. Εφαρμογή Σχεδίου Διαβούλευσης σε μορφή πίνακα	0
Πίνακας 4. Πρόγραμμα Δράσης ΠΧΠ Θεσσαλίας 2014 - 2031	37
Πίνακας 5. Πρόγραμμα Δράσης ΠΧΠ Θεσσαλίας 2014 – 2031 για τις υποδομές	39
Πίνακας 6. Ειδικοί Στόχοι ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 - 2020.....	43
Πίνακας 7. Στρατηγικοί Στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.....	50
Πίνακας 8. Συσχέτιση της στρατηγικής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού με τους Θεματικούς Στόχους ΠΕΠ.....	63
Πίνακας 9. Συσχέτιση των ενδεικτικών δράσεων της στρατηγικής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού με τους Θεματικούς Στόχους ΠΕΠ	64
Πίνακας 10. Δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε. Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού	66
Πίνακας 11. Δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε. Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού	95

Κατάλογος Χαρτών

Χάρτης 1. Περιοχές δυνητικοί δορυφόροι της κύριας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού...	86
---	----

Σκοπός του Παραδοτέου

Σκοπός της 2^{ης} Ενότητας για την Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στη Θεσσαλία είναι να περιγράψει την Στρατηγική για την ανάπτυξη της Διαδρομής, να καθορίσει την διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς και να διερευνήσει την ενίσχυση της Διαδρομής με πιθανούς δορυφόρους.

Περιεχόμενο του Παραδοτέου

Η δεύτερη ενότητα της Εκπόνησης Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στη Θεσσαλία περιλαμβάνει την Στρατηγική ανάπτυξης της Διαδρομής, καθώς και τους στόχους και την ιεράρχησή τους. Περιλαμβάνεται, επίσης, η περιγραφή της διαδικασίας διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ διερευνώνται και πιθανοί δορυφόροι της Διαδρομής που συνδέονται και συνεισφέρουν στην υλοποίησή της και τους στόχους της.

Για την διατύπωση της Στρατηγικής και των Στόχων της λαμβάνονται υπόψη η ανάλυση και τα συμπεράσματα της 1^{ης} Ενότητας, οι στρατηγικές της Περιφέρειας Θεσσαλίας, ο υπερκείμενος σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο, σχετικές μελέτες και επιχειρησιακά σχέδια.

2.1 Σχέδιο Διαβούλευσης

Η Διαβούλευση αποτελεί μία δομημένη διαδικασία διαλόγου. Είναι μια συνεχής, αμφίδρομη και διαδραστική διαδικασία, που στοχεύει στη αναζήτηση άποψης, ιδέας ή συμβουλής εκ μέρους άλλων προσώπων. Πρόκειται για μία διαδικασία κατά την οποία εξετάζεται το υπό διαβούλευση κάθε φορά ζήτημα, εκφράζεται η γνώμη και διατυπώνονται οι προτάσεις των εμπλεκόμενων/ενδιαφερομένων για αυτό.

Για την διαχείριση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς είναι απαραίτητη η εμπλοκή και συνεργασία των εκπροσώπων της τοπικής κοινότητας με τους αρμόδιους της διατήρησης, τους τουριστικούς πράκτορες, αυτούς που διαμορφώνουν την πολιτική, αυτούς που εκπονούν εθνικά αναπτυξιακά σχέδια και αυτούς που διαχειρίζονται περιοχές, προκειμένου να επιτευχθεί η βιωσιμότητα των τουριστικών δραστηριοτήτων και να εξασφαλιστεί η προστασία των πολιτιστικών πόρων για τις μέλλουσες γενιές. Στην περίπτωση της Ο.Χ.Ε. Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στοχεύει στη λήψη αποφάσεων με τη συμμετοχή των αρμόδιων φορέων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο στην ανάπτυξη της Στρατηγικής της Διαδρομής.

Ο σχεδιασμός της απαιτούμενης διαβούλευσης για την εκπόνηση της ΟΧΕ στηρίχθηκε στον Οδηγό Δημοτικής Διαβούλευσης του Υπουργείου Εσωτερικών αλλά και στο πλαίσιο που θέτουν και τις αρχές που ορίζουν σχετικές οδηγίες και άλλα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹. Η εν λόγω διαβούλευση ακολουθεί τα εξής στάδια:

1^ο Στάδιο: Αρχικές προπαρασκευαστικές ενέργειες:

- Προσδιορισμός των αντικειμένων που θα τεθούν σε διαβούλευση.
- Προσδιορισμός των στόχων της διαβούλευσης για κάθε αντικείμενο.
- Καταγραφή φορέων.

¹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/ug_chap7_en.htm, http://ec.europa.eu/info/better-regulationguidelines-and-toolbox_en

2^ο Στάδιο: Για κάθε προς διαβούλευση αντικείμενο:

- Προσδιορισμός και συγκρότηση των θεματικών ομάδων εμπλεκομένων/ενδιαφερομένων μερών.
- Προσδιορισμός των κατάλληλων εργαλείων διαβούλευσης.
- Ετοιμασία ενημερωτικού υλικού για κάθε θεματική ομάδα.
- Πρόταση ενδεικτικής ημερομηνίας έναρξης της διαβούλευσης.
- Προσδιορισμός της χρονικής διάρκειας της διαβούλευσης.
- Ανάλυση αποτελεσμάτων.

3^ο Στάδιο: Διατύπωση πορισμάτων – αξιολόγηση αποτελεσμάτων.

Το 2^ο Στάδιο επαναλαμβάνεται για κάθε θεματική ομάδα εμπλεκομένων/ενδιαφερομένων.

Αναλυτικότερα, το 1^ο Στάδιο της διαβούλευσης περιλαμβάνει τρία επιμέρους βήματα. Το πρώτο είναι ο εντοπισμός και καταγραφή των αντικειμένων που πρέπει να τεθούν σε διαβούλευση και για κάθε αντικείμενο προσδιορίζεται ο στόχος της διαβούλευσης, ώστε η διαδικασία να είναι ουσιαστική. Στις προπαρασκευαστικές ενέργειες κατατάσσεται και η καταγραφή όλων των φορέων που είναι εμπλεκόμενοι/ενδιαφερόμενοι για το έργο.

Εφαρμόζοντας τα παραπάνω στην ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας τίθεται ότι τα αντικείμενα προς διαβούλευση είναι οι περιοχές δορυφόροι και οι δράσεις της. Σκοπός της διαβούλευσης για την ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού είναι α) να προσδιοριστούν περιοχές – δορυφόροι ή/και μνημεία – τόποι που μπορούν τεκμηριωμένα να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΟΧΕ και β) η ιεράρχηση δράσεων προτεραιότητας για την υλοποίησή της.

Για το πρώτο αντικείμενο διαβούλευσης η συνεισφορά των εμπλεκομένων μερών είναι οι προτάσεις για περιοχές δορυφόρους ή/και μνημείων τα οποία θα αξιολογηθούν κατά πόσο είναι δυνατό να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΟΧΕ. Η εκτίμηση για την ένταξη κάθε περιοχής στην Διαδρομή ως δορυφόρου βασίζεται στα κριτήρια:

- Στο περιβάλλον και το τοπίο της περιοχής.
- Στον βαθμό τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην ιστορική – πολιτιστική σημασία.
- Στη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.

Για το δεύτερο αντικείμενο της διαβούλευσης, δηλαδή τις δράσεις – ενέργειες που δυνητικά θα αποτελούν το Επιχειρησιακό Σχέδιο, η συνεισφορά των αρμόδιων φορέων συνίσταται στον εμπλουτισμό του με κατάλληλες Δράσεις. Οι φορείς θα καλούνται να καταγράψουν δράσεις ή/και πράξεις που θεωρούν σημαντικές για την επίτευξη των στόχων της ΟΧΕ και να παράσχουν τα στοιχεία που θα βοηθήσουν στην ιεράρχησή τους. Για κάθε προτεινόμενη δράση είναι απαραίτητη η καταγραφή μιας συνοπτικής Περιγραφής και της Σκοπιμότητας της, η Αρμοδιότητα/Συναρμοδιότητα και η Τεχνική Επάρκεια του φορέα που την προτείνει, καθώς και η Ωριμότητα (ύπαρξη εγκεκριμένων μελετών, προδιαγραφών, αδειών εφόσον απαιτούνται ή άλλων ενεργειών π.χ. απαλλοτριώσεων), η Συμβατική Ετοιμότητα, η Συνέργεια με άλλες δράσεις, ο εκτιμώμενος Προϋπολογισμός και η Αποδοτικότητά του και, τέλος, η στόχευσή της, δηλαδή ποιον στόχο της Στρατηγικής θεωρείται ότι υπηρετεί. Η βαθμονόμηση των παραπάνω παραμέτρων θα ακολουθεί την αξιολόγηση ως Υψηλή – Μέτρια – Χαμηλή.

Ειδικότερες κατηγορίες δράσεων, όπως οι θεματικές διαδρομές, διασύνδεσης, εκτέλεσης έργων ή άλλες μπορούν να επισημαίνονται για να μην παραγκωνίζονται. Άλλα θέματα, όπως η δικτύωση (networking) και οι θύλακες (clusters) στους οποίους συμμετέχουν οι αρμόδιοι φορείς, μπορούν να αποτελέσουν πρώτη ύλη για την σύνθεση των προτάσεων στην Ενότητα 4. Πληροφορίες για την ωριμότητα των προτεινόμενων δράσεων μπορούν να είναι χρήσιμες για το Σχέδιο Χρηματοδότησης στην Ενότητα 5.

Ενδεικτικά οι φορείς που είναι δυνατόν να συμμετέχουν στην διαβούλευση για την Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού είναι:

- Σε εθνικό επίπεδο:
 - Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού,
 - Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ Α.Ε.)
 - Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ)
 - Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ Υπουργείων
 - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΕΔΕΠΟΛ)
 - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού - Τομέα Τουρισμού (ΕΔΕΤΤ)
 - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων - Τομέα Παιδείας
 - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΕΔΟΤΠΕ/ΥΠΥΜΕΔΙ)
 - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Τομέα Υποδομών και Μεταφορών (ΕΔΥΜΕΤ/ΥΠΥΜΕΔΙ)
 - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Τομέα Περιβάλλοντος
 - Ειδικές Υπηρεσίες Εφαρμογής και Ενδιάμεσοι Φορείς 2014 – 2020
 - Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης & της Καινοτομίας (ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ),
 - Σύλλογοι Αρχαιολόγων
 - Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων
 - Σύλλογος Εκτάκτων Αρχαιολόγων Ελλάδας,
 - Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης 2014 – 2020
 - Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη-Τομέας ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ και Τομέας ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 - ΕΥΔ ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία
 - ΕΥΔ ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
 - ΟΑΕΔ,
 - Σύνδεσμοι επιχειρήσεων
 - Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας
 - Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Τουριστικών Καταλυμάτων Ελλάδος
 - Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων
 - Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος,

- ΜΚΟ που αποδεδειγμένα δραστηριοποιούνται στους τομείς Πολιτισμού & Τουρισμού
 - ΔΙΑΖΩΜΑ
 - Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας (ένα από τα δεκατέσσερα Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών), μέλος του είναι η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία των Θεσσαλών (Ι.Λ.Ε.Θ.),
- Γενικές Γραμματείες Υπουργείων
 - Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης - Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
 - Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
 - Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης
 - Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς - Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας
 - Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας
 - Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων - Γενική Γραμματεία Υπουργείου Μεταφορών & Επικοινωνιών
 - Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού - Γενική Γραμματεία Υπουργείου Πολιτισμού
 - Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού - Γενική Γραμματεία Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης,
- Σε περιφερειακό επίπεδο:
 - Περιφέρεια Θεσσαλίας και Περιφερειακές Ενότητες,
 - ΤΕΙ Θεσσαλίας,
 - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,
 - Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας,
 - Επιμελητήρια
 - Επιμελητήριο Λάρισας
 - Επιμελητήριο Τρικάλων
 - Επιμελητήριο Μαγνησίας
 - Επιμελητήριο Καρδίτσας,
 - Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
 - Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας (Νομοί Αρμοδιότητας Λάρισας Τρικάλων και Καρδίτσας)
 - Περιφερειακό Τμήμα Νομού Μαγνησίας,
 - Οικονομικό Επιμελητήριο
 - Περιφερειακό Τμήμα Θεσσαλίας,
 - Ενώσεις Επαγγελματιών Τουρισμού
 - Ένωση Ξενοδόχων Νομού Λάρισας
 - Ένωση Ξενοδόχων Νομού Τρικάλων
 - Ένωση Ξενοδόχων Νομού Μαγνησίας
 - Ένωση Ξενοδόχων Νομού Λίμνης Πλαστήρα
 - Πολιτιστικοί σύλλογοι όπως αναφέρονται στο Παράρτημα του παρόντος
 - Φορείς Διαχείρισης προστατευμένων περιοχών

- Φορέας Διαχείρισης Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού (Κα.Μα.Κε.Βε.Δε.Πη.)
 - Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
- Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου ανώνυμη εταιρία παραχώρησης για τον αυτοκινητόδρομο ΠΑΘΕ τμήμα Μαλιακός Κλειδί
- Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας (Υ.Ν.Μ.Τ.Ε.Θ.Κ.Σ.Ε.) με έδρα τον Βόλο,
- Αναπτυξιακές Εταιρίες
 - Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Λάρισας
 - Αναπτυξιακή Τρικάλων
 - Αναπτυξιακή Ελασσόνας – Κισσάβου Α.Ε.
 - Αναπτυξιακή Καρδίτσας
 - Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε.
- Εφορείες Αρχαιοτήτων
 - Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας
 - Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας
 - Εφορεία Αρχαιοτήτων Τρικάλων
 - Εφορεία Αρχαιοτήτων Καρδίτσας,
- Ορειβατικοί και πεζοπορικοί σύλλογοι
 - Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Αλμυρού
 - Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Βόλου
 - Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας
 - Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Λάρισας
 - Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Νέας Αγχιάλου
 - Ορειβατική Λέσχη Καλαμπάκας
 - Ορειβατικός Χιονοδρομικός Όμιλος Καρδίτσας
 - Σύλλογος Ορειβασίας και Χιονοδρομίας Ν. Τρικάλων
 - Σύλλογος Πεζοπορίας Ορειβασίας Τρικάλων
 - Χιονοδρομικός Ορειβατικός Σύλλογος Ελασσόνας
 - Σύνδεσμος εκδρομών η Υπαίθριος ζωή
 - Ορειβατικός περιηγητικός όμιλος Πύλης
 - Ο «Παν» Φυσιολατρικός Όμιλος Βόλου.
- Σε τοπικό επίπεδο:
 - ΠΕΔ Θεσσαλίας,
 - Δήμοι της κυρίως Διαδρομής και λοιποί Δήμοι
 - Λάρισας
 - Βόλου
 - Τρικάλων
 - Καρδίτσας
 - Μετεώρων
 - Ελασσόνας
 - Λίμνης Πλαστήρα.

Το 2^ο Στάδιο περιλαμβάνει τη διεξαγωγή της διαβούλευσης με τους αρμόδιους φορείς. Στο Στάδιο αυτό συγκροτούνται ομάδες φορέων με κοινά θέματα. Η συγκρότηση των θεματικών ομάδων έχει στόχο την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της διαδικασίας. Πριν από την διεξαγωγή διαβούλευσης για κάθε μία από τις ομάδες, απαιτείται πρώτον ο προσδιορισμός του κατάλληλου εργαλείου διαβούλευσης και δεύτερον η ετοιμασία

σύντομου και συνοπτικού ενημερωτικού υλικού που θα χρησιμοποιηθεί κατά την διαβούλευση. Εργαλεία διαβούλευσης θεωρούνται οι συγκεντρώσεις, τα εργαστήρια συναντίληψης, οι επιτροπές και ομάδες εργασίας, έρευνες όπως πχ προσωπικές συνεντεύξεις, συμπλήρωση ερωτηματολογίων, έρευνες γνώμης ή αγοράς, σφυγμομετρήσεις και δημοψηφίσματα σε πραγματική ή διαδικτυακή βάση, εκθέσεις και εκδηλώσεις. Μετά τον ορισμό της ημερομηνίας και την διεξαγωγή της διαβούλευσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα πραγματοποιείται η ανάλυση των αποτελεσμάτων ώστε στο 3^ο Στάδιο να διατυπωθούν τα πορίσματα.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται το σχέδιο διαβούλευσης συνοπτικά οργανωμένο σε μορφή πίνακα.

Πίνακας 1. Πρόταση Σχεδίου Διαβούλευσης σε μορφή πίνακα

α/α	Τι θα διαβουλευτώ	Με ποιους θα διαβουλευτώ	Με ποιον τρόπο θα διαβουλευτώ	Πότε θα διαβουλευτώ		Για πόσο διάστημα θα διαβουλευόμαι
	Αντικείμενα προς διαβούλευση	Εμπλεκόμενοι / Ενδιαφερόμενοι Φορείς	Εργαλεία διαβούλευσης	Στάδιο έργου	Ενδεικτική ημερομηνία	Διάρκεια διαβούλευσης
1
2

Αρχικά καθορίστηκαν οι θεματικές ομάδες και το περιεχόμενό τους σε σχέση με την διαβούλευση, δηλαδή τα αντικείμενά της όπως έχουν προσδιοριστεί.

Πίνακας 2. Θεματικές ομάδες διαβούλευσης

Θεματική ομάδα	Περιεχόμενο
1. Πολιτισμός	περιοχές δορυφόροι και δράσεις σχετικά με την ανάδειξη πολιτιστικού πλούτου, μνημείων και τόπων σχετικών με την ΟΧΕ
2. Περιβάλλον	περιοχές δορυφόροι και δράσεις σχετικά με την ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος στις περιοχές της ΟΧΕ
3. Τουρισμός	περιοχές δορυφόροι και δράσεις σχετικά με την ανάπτυξη του τουρισμού στις περιοχές της ΟΧΕ
4. Επιχειρηματικότητα	δράσεις σχετικές με την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον τομέα του πολιτισμού - τουρισμού στις περιοχές της ΟΧΕ
5. Καινοτομία	δράσεις για την καινοτομία σε σχέση με την ανάδειξη και αξιοποίηση του πολιτιστικού ή περιβαλλοντικού πλούτου, ψηφιακές δράσεις
6. Απασχόληση	δράσεις για την απασχόληση στο τομέα του πολιτισμού - τουρισμού στις περιοχές της ΟΧΕ
7. Υποδομές	δράσεις σχετικά με υποδομές (δίκτυα μεταφορών, ψηφιακά δίκτυα) που μπορούν να υποστηρίξουν την υλοποίηση της ΟΧΕ

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε διαχωρισμός των φορέων διαβούλευσης σε δύο ομάδες: α) φορείς με αρμοδιότητα σχεδιασμού ή/και υλοποίησης δράσεων και β) λοιπών φορέων που ενδεχομένως απλά ενδιαφέρονται ή δυνητικά ωφελούνται από την Ο.Χ.Ε.. Για την πρώτη ομάδα φορέων συντάχθηκε μια πλήρης έκδοση ερωτηματολογίου με αναλυτικότερο ενημερωτικό υλικό σχετικά με την Ο.Χ.Ε., την στρατηγική, τους πόλους, τις περιοχές δορυφόρους και τους δείκτες. Για την δεύτερη ομάδα φορέων συντάχθηκε απλούστερο

ερωτηματολόγιο, το οποίο αναρτήθηκε ηλεκτρονικά. Το ενημερωτικό υλικό και τα δύο
ερωτηματολόγια επισυνάπτονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Πίνακας 3. Εφαρμογή Σχεδίου Διαβούλευσης σε μορφή πίνακα

	Τι θα διαβουλευτώ	Με ποιους θα διαβουλευτώ	Με ποιον τρόπο θα διαβουλευτώ	Πότε θα διαβουλευτώ		Για πόσο διάστημα θα διαβουλεύομαι
	Αντικείμενα προς διαβούλευση	Εμπλεκόμενοι / Ενδιαφερόμενοι Φορείς	Εργαλεία διαβούλευσης	Στάδιο έργου	Ενδεικτική ημερομηνία	Διάρκεια διαβούλευσης
α/α						
1	Προσδιορισμός περιοχών – δορυφόρων ή/και μνημείων – τόπων Ιεράρχηση δράσεων προτεραιότητας	Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Αλμυρού, Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Βόλου, Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας, Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Λάρισας, Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Νέας Αγχιάλου, Ορειβατική Λέσχη Καλαμπάκας, Ορειβατικός Χιονοδρομικός Όμιλος Καρδίτσας, Σύλλογος Ορειβασίας και Χιονοδρομίας Ν. Τρικάλων, Σύλλογος Πεζοπορίας Ορειβασίας Τρικάλων, Χιονοδρομικός Ορειβατικός Σύλλογος Ελασσόνας, Σύνδεσμος εκδρομών η Υπαίθριος ζωή, Ορειβατικός περιηγητικός όμιλος Πύλης, Ο «Παν» Φυσιολατρικός Όμιλος Βόλου, Πολιτιστικοί σύλλογοι	Απλή έκδοση ερωτηματολογίου	Γ' Στάδιο	Μάιος 2019	Μία εβδομάδα
2	Προσδιορισμός περιοχών – δορυφόρων ή/και μνημείων – τόπων Ιεράρχηση δράσεων προτεραιότητας	Υπουργείο Πολιτισμού	Προσωπική συνέντευξη	Γ' Στάδιο	Μάιος 2019	1 ημέρα
3	Προσδιορισμός περιοχών – δορυφόρων ή/και μνημείων – τόπων Ιεράρχηση δράσεων προτεραιότητας	ΔΙΑΖΩΜΑ	Προσωπική συνέντευξη	Γ' Στάδιο	Μάιος 2019	1 ημέρα

4	<p>Προσδιορισμός περιοχών – δορυφόρων ή/και μνημείων – τόπων</p> <p>Ιεράρχηση δράσεων προτεραιότητας</p>	<p>Περιφέρεια Θεσσαλίας, Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας, Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας, Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας, Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων, ΠΕΔ Θεσσαλίας, Δήμος Λάρισας, ΤΕΙ Θεσσαλίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Δήμος Βόλου, Δήμος Τρικκαίων, Δήμος Καρδίτσας, Δήμος Μετεώρων, Δήμος Ελασσόνας, Δήμος Λίμνης Πλαστήρα, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας, Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Λάρισας, Αναπτυξιακή Τρικάλων, Αναπτυξιακή Ελασσόνας – Κισσάβου Α.Ε., Αναπτυξιακή Καρδίτσας, Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε., Επιμελητήριο Λάρισας, Επιμελητήριο Τρικάλων, Επιμελητήριο Μαγνησίας, Επιμελητήριο Καρδίτσας, Οικονομικό Επιμελητήριο Περιφερειακό Τμήμα Θεσσαλίας, Ένωση Ξενοδόχων Νομού Λάρισας, Ένωση Ξενοδόχων Νομού Τρικάλων, Ένωση Ξενοδόχων Νομού Μαγνησίας, Ένωση Ξενοδόχων Νομού Λίμνης Πλαστήρα, Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας (Υ.Ν.Μ.Τ.Ε.Θ.Κ.Σ.Ε.) με έδρα τον Βόλο, Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας, Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας, Εφορεία Αρχαιοτήτων Τρικάλων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Καρδίτσας</p>	Πλήρης έκδοση ερωτηματολογίου και Εκδήλωση	Γ' Στάδιο	Μάιος 2019	Δύο εβδομάδες
5	<p>Προσδιορισμός περιοχών – δορυφόρων ή/και μνημείων – τόπων</p> <p>Ιεράρχηση δράσεων προτεραιότητας</p>	<p>Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος, Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Τουριστικών Καταλυμάτων Ελλάδος, Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία</p>	Πλήρης έκδοση ερωτηματολογίου	Γ' Στάδιο	Μάιος 2019	Δύο εβδομάδες

<p>Λαϊκής Επιμόρφωσης, ΕΥΔ ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, ΟΑΕΔ, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς - Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας, ΕΥΔ ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων - Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης & της Καινοτομίας (ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ), Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΕΔΟΤΠΕ/ΥΠΥΜΕΔΙ), Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης - Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Τομέα Περιβάλλοντος, Φορέας Διαχείρισης Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίου - Δέλτα Πηνειού (Κα.Μα.Κε.Βε.Δε.Πη.), Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων, Σύλλογος Εκτάκτων Αρχαιολόγων Ελλάδας, ΔΙΑΖΩΜΑ, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας (ένα από τα δεκατέσσερα Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών), μέλος του είναι η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία των Θεσσαλών (Ι.Λ.Ε.Θ.), Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη- Τομέας ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ και Τομέας ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ</p>				
--	--	--	--	--

	<p>Α.Ε.), Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΕΔΕΠΟΛ), Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων - Τομέα Παιδείας, Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού - Γενική Γραμματεία Υπουργείου Πολιτισμού, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού - Τομέα Τουρισμού (ΕΔΕΤΤ), Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού - Γενική Γραμματεία Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Τομέα Υποδομών και Μεταφορών (ΕΔΥΜΕΤ/ΥΠΥΜΕΔΙ), Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων - Γενική Γραμματεία Υπουργείου Μεταφορών & Επικοινωνιών, ΤΕΕ Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας, ΤΕΕ Περιφερειακό Τμήμα Νομού Μαγνησίας, Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου ανώνυμη εταιρία παραχώρησης για τον αυτοκινητόδρομο ΠΑΘΕ τμήμα Μαλιακός Κλειδί</p>				
--	---	--	--	--	--

2.2 Διατύπωση της Στρατηγικής και των Στόχων

Στην συνέχεια διατυπώνεται ο στρατηγικός στόχος και οι επιμέρους στόχοι λαμβάνοντας υπόψη κυρίως την SWOT ανάλυση και τα περιεχόμενα της 1ης Ενότητας αλλά και τον χωροταξικό σχεδιασμό σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς και μελέτες, επιχειρησιακά σχέδια, τομεακά προγράμματα, στρατηγικές κ.ά. που έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί σε επίπεδο Θεσσαλίας ή από κεντρικό φορέα και που σχετίζονται με το αντικείμενο του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού στη Θεσσαλία. Αρχικά πραγματοποιείται μια σύνοψη της στρατηγικής και των στόχων των υφιστάμενων εγκεκριμένων σχεδίων και προγραμμάτων που σχετίζονται με την Διαδρομή και σε επόμενο στάδιο διατυπώνεται η στρατηγική και οι στόχοι της.

2.2.1 Σύνοψη στρατηγικών και στόχων υφιστάμενων σχεδίων και προγραμμάτων

Αρχικά, αποτυπώνονται συνοπτικά η στρατηγική και οι στόχοι σε διάφορα επίπεδα του σχεδιασμού σε ότι αφορά την υπό εξέταση περιοχή. Η αποτύπωση είναι χρήσιμη, ώστε να ελεγχθεί η συμβατότητα της στρατηγικής και των στόχων της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας με τον υπόλοιπο σχεδιασμό. Οι αναφορές είναι περισσότερο ή λιγότερο εκτενείς ανάλογα με την συνάφεια του αντικειμένου με την ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού και πάντα προς όφελος της συνέχειας του κειμένου της στρατηγικής.

Είναι απαραίτητο να σημειωθεί ότι ο υπόλοιπος σχεδιασμός έχει εκπονηθεί και εγκριθεί σε δύο τελείως διαφορετικές περιόδους. Η πρώτη είναι η περίοδος οικονομικής μεγέθυνσης προ του 2010 κατά την οποία οι προτεραιότητες και προσδοκίες πιθανόν να μην ισχύουν σήμερα και η δεύτερη είναι η περίοδος από το 2010 και μετά, όπου οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης είναι εμφανείς και έχουν επηρεάσει το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής οικονομίας. Γεγονός είναι, επίσης, ότι κάποια από τα σχέδια που αναλύονται έχουν συνδεθεί με την υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2007 – 2013, δηλαδή την προηγούμενη προγραμματική περίοδο ενώ διανύουμε την 2014 – 2020.

Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (2008)

Ο γενικότερος στόχος του ΓΠΧΣΑΑ διατυπώνεται ως εξής:

Το Γενικό Πλαίσιο στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης, στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας, που θα είναι αποτέλεσμα μιας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Στο ΓΠΧΣΑΑ αναφέρεται ότι υπάρχουν ανάγκες χωρικής ρύθμισης της βιομηχανικής δραστηριότητας υπάρχουν στην ευρύτερη περιοχή του δίτολου Βόλου-Λάρισας, ενώ για τον τομέα του τουρισμού αναφέρεται ότι υπάρχει η ανάγκη για παράλληλη ανάπτυξη και

άλλων μορφών τουριστικής δραστηριότητας αλλά και για αναβάθμιση και εμπλουτισμό των υφισταμένων. Παράλληλα, διαπιστώνεται, η αύξηση του ενδιαφέροντος για ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο πολιτιστικός και άλλες. Επιπροσθέτως, υπάρχει η εκτίμηση ότι με κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση, θεσμική θωράκιση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και προώθηση των αναγκαίων επενδύσεων για την προστασία και ανάδειξή της είναι δυνατή η αλλαγή νοοτροπίας, στο άμεσο και το απώτερο μέλλον, και η συνειδητοποίηση ότι η ικανοποιητική διαχείριση και προστασία του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου αποτελεί προϋπόθεση για σταθερή, βιώσιμη και ποιοτική ανάπτυξη της χώρας.

Ειδικότεροι στόχοι του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης είναι:

- Η ενίσχυση του ρόλου της χώρας, σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο, με:
 - 1ο. Την ανάδειξη των, μοναδικής αξίας, φυσικών και πολιτιστικών πόρων της και της μακραίωνης ιστορίας της που συνιστούν από κοινού αδιαμφισβήτητο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας.
 - 2ο. Την ανάδειξή της σε σημαντικό κόμβο μεταφορών, ενέργειας, και επικοινωνιών, όπως και σε πόλο διασυνοριακών και λοιπών συνεργασιών, ιδίως δε συνεργασιών που προωθούν την έρευνα, την τεχνολογία, την καινοτομία και τον τουρισμό.
 - 3ο. Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας με την ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης και την αύξηση της ελκυστικότητας της χώρας για την προώθηση επιχειρηματικών δράσεων σε κλάδους στους οποίους διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, με το παρόν πλαίσιο, επιδιώκεται ειδικότερα:
 - i. η αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης,
 - ii. η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, μέσα από τη διαμόρφωση πλαισίου κατευθύνσεων που αφορούν ιδίως στον προσδιορισμό προτεραιοτήτων χωρικής ανάπτυξης με σεβασμό στο περιβάλλον και στην άρση των συγκρούσεων χρήσεων γης και
 - iii. η χωρικά εξειδικευμένη πολιτική κινήτρων. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, κυρίως εξωστρεφούς, αποβλέπει στην παραγωγή αγαθών, ιδίως ποιοτικών, με την αξιοποίηση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας.
- Η ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής. Για το σκοπό αυτό, με το παρόν πλαίσιο, επιδιώκεται:
 - 1ο. Η ενίσχυση της ισόρροπης - πολυκεντρικής ανάπτυξης της χώρας, ιδίως με τον περιορισμό των ανισοτήτων ανάπτυξης μεταξύ διαφόρων περιοχών και την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μιας εκάστης με σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η επιτάχυνση του μετασχηματισμού του αστικού συστήματος της χώρας σε περισσότερο ισόρροπο και πολυκεντρικό και η ενθάρρυνση της ενδογενούς ανάπτυξης ιδιαίτερα των μειονεκτικών περιοχών του ορεινού και νησιωτικού χώρου.

- 2ο. Ο περιορισμός της υπέρμετρης αστικοποίησης, μέσα από τη βελτίωση της ελκυστικότητας της υπαίθρου και την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας και ισορροπίας μεταξύ αστικών κέντρων και αγροτικών περιοχών.
 - 3ο. Η βελτίωση της πρόσβασης σε βασικά δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και επικοινωνιών και η ανάπτυξη των σχετικών υποδομών.
 - 4ο. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής, σε συνδυασμό με τη διαφύλαξη των ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής, και η παροχή δυνατοτήτων επιλογής προτύπων διαβίωσης.
 - 5ο. Η ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική πρόνοια, αθλητισμός).
- Η διαφύλαξη - προστασία του περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, η αποκατάσταση και / ή ανάδειξη των ευαίσθητων στοιχείων της φύσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται:
 - 1ο. στον περιορισμό παραγόντων υποβάθμισης του χώρου, όπως η υπέρμετρη αστική εξάπλωση και η διάσπαρτη δόμηση,
 - 2ο. στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στην πρόληψη της ρύπανσης καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
 - 3ο. στην πρόληψη και την αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών και στην αποκατάσταση των πληγείσων περιοχών.

Περαιτέρω ιδιαίτερης σημασίας επιδίωξη αποτελεί η αναβάθμιση της ποιότητας σχεδιασμού του οικιστικού χώρου και η προώθηση της ανάπλασης υποβαθμισμένων περιοχών ιδιαίτερα σε αστικοποιημένες ζώνες και σε ζώνες έντονης τουριστικής ανάπτυξης.

- Εν όψει των οξύτατων προβλημάτων που προκαλεί η αλλαγή κλίματος με ταχύτατους ρυθμούς, τίθενται οι εξής στόχοι:
 - 1ο. Συνεχής μέριμνα για την εξοικονόμηση ενέργειας,
 - 2ο. Προώθηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας φιλικότερων προς το περιβάλλον, ιδίως δε ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
 - 3ο. Ενίσχυση των φυσικών αναδραστικών μηχανισμών (δάση, υγρότοποι, κ.λπ.),
 - 4ο. Προσαρμογή της χώρας στις νέες συνθήκες που διαγράφουν οι κλιματικές αλλαγές και αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αυτές συνεπάγονται (πυρκαγιές, πλημμύρες και διάβρωση, ξηρασία, υφαλμύρωση, απερίμωση και άλλα φυσικά φαινόμενα), με τη δημιουργία κατάλληλων προληπτικών μηχανισμών, υποδομών και σχεδίων δράσης.
- Η παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.

Πιο συγκεκριμένα για την περιοχή που αφορά η Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας, ΓΠΧΣΑΑ προβλέπει για το δίτολο Λάρισα – Βόλος τα εξής:

- α. Ισχυροποίηση του δίτολου Λάρισα-Βόλος, το οποίο παρουσιάζει αυξανόμενα στοιχεία δικτύωσης και συμπληρωματικές εξειδικεύσεις και υποδομές.
- β. Ανάδειξη του διτόλου σε κέντρο οικονομικής ανάπτυξης μίας ευρύτερης δυναμικής περιοχής στην οποία περιλαμβάνονται και σημαντικά αστικά και ημι-αστικά κέντρα των νομών Μαγνησίας και Λάρισας.
- γ. Ενίσχυση της συνεργασίας με τα δύο μητροπολιτικά κέντρα, όπως και με τους εθνικούς πόλους Ιωαννίνων και Πάτρας, που αποτελούν ισχυρά σημεία έλξης στον εθνικό χώρο λόγω της ανάπτυξης των βορειοδυτικών - δυτικών πυλών της χώρας.

- δ. Ενίσχυση, επίσης, της συνεργασίας με τη Λαμία, τα Τρίκαλα και την Καρδίτσα.
- ε. Ενίσχυση του δίπολου στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης, της έρευνας-τεχνολογίας, του αθλητισμού και της υγείας.
- στ. Ενίσχυση της Λάρισας ως κέντρου των κλάδων αγροδιατροφής και μεταποίησης βιομηχανικών φυτών και του Βόλου ως παραδοσιακού βιομηχανικού κέντρου με εξειδίκευση στους κλάδους της τσιμεντοβιομηχανίας και της μεταλλουργίας και ως κέντρου μιας ευρύτερης περιοχής ανάπτυξης τουρισμού (Πήλιο, Σποράδες).

Για τους λοιπούς εθνικούς πόλους στους οποίους συγκαταλέγονται η Καρδίτσα και τα Τρίκαλα μέσω του ΓΠΧΣΑΑ προωθείται η αναβάθμιση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών, ενισχύεται ο ιδιαίτερος χαρακτήρας τους (παραγωγικός, πολιτιστικός) και αναβαθμίζεται το αστικό περιβάλλον, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Για τον τουρισμό ειδικότερα οι βασικοί στόχοι – επιδιώξεις του ΓΠΧΣΑΑ είναι:

- Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας (γεωγραφική θέση, κλίμα, πολυνησιακός χαρακτήρας, μήκος και ποιότητα ακτών, ποικιλία και έντονη εναλλαγή της μορφής και του είδους των πόρων, πυκνότητα και ποικιλία περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και πλούσιο πολιτιστικό κεφάλαιο).
- Βελτίωση της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα με την προσαρμογή και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και του σχεδιασμού στα νέα δεδομένα και τάσεις της τουριστικής αγοράς. Προώθηση νέων μορφών τουρισμού που αναμένεται να συμβάλουν και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- Διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας και των αποτελεσμάτων της σε νέες περιοχές και προώθηση της ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης σύμφωνα με τις φυσικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής.
- Περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος.
- Εξασφάλιση της προστασίας και της βιωσιμότητας των πόρων.

Και βάσει των ανωτέρω στόχων – επιδιώξεων, κατευθύνσεις που δίνονται και εξειδικεύονται στο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό είναι:

- α. Ανάληψη ενεργειών και υιοθέτηση δράσεων που συνδέονται με την εξυπηρέτηση του τουρισμού βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής, της έντασης και του είδους της τουριστικής δραστηριότητας, της γεωμορφολογίας και της ευαισθησίας των πόρων. Οι ενέργειες και δράσεις αυτές αφορούν κυρίως στα εξής:
 - 1ο. Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προορισμών προκειμένου να καταστούν ελκυστικότεροι και ασφαλέστεροι, με την ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας, την αναβάθμιση και την αποκατάσταση του δομημένου χώρου, την οργάνωση του, ατύπως διαμορφωμένου οικιστικά, εξωαστικού χώρου, κ.ά.
 - 2ο. Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του τοπίου (προστασία φυσικού περιβάλλοντος, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία πολιτιστικών χώρων, δικτύων μονοπατιών και διαδρομών). Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να ληφθεί για την τουριστική ανάπτυξη των νησιών, τα οποία πρέπει να διατηρήσουν το, χαμηλής επιβάρυνσης, πλούσιο περιβάλλον, τα πολιτιστικά στοιχεία και την ποιότητα ζωής. Η προστασία και ανάδειξη του φυσικού δομημένου και

πολιτιστικού περιβάλλοντος των νησιών είναι το κυριότερο συγκριτικό τους πλεονέκτημα.

- 3ο. Διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας με ένταξη των αναξιοποίητων τουριστικά πόρων της ενδοχώρας στο προσφερόμενο προϊόν και με παράλληλη προστασία και διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους. Ειδικότερα, ενίσχυση της σχέσης ανεπτυγμένων τουριστικών κέντρων και υπαίθρου ή ανεπτυγμένων παράκτιων περιοχών και ενδοχώρας, ώστε να εμπλουτιστεί η υφιστάμενη τουριστική προσφορά με νέα τουριστικά προϊόντα και να καταστούν βιώσιμες οι νέες μορφές τουρισμού που θα αναπτυχθούν σε ορεινές ή μη ανεπτυγμένες περιοχές.
 - 4ο. Περιορισμό της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε ευαίσθητες περιοχές (Natura, ορεινός χώρος, μικρά νησιά με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης).
 - 5ο. Εμπλουτισμό και αναβάθμιση των κοινωνικών, τεχνικών και ειδικών υποδομών (υγεία, μεταφορές, πληροφόρηση κ.ά.) στην κατεύθυνση της διεύρυνσης των τουριστικών προορισμών αλλά και της καλύτερης εξυπηρέτησης, θωράκισης και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του συνόλου των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος.
 - 6ο. Βελτίωση των υφισταμένων υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών.
 - 7ο. Απόσυρση καταλυμάτων και οχλούντων κτιρίων ή/και προώθηση προγραμμάτων ανάπτυξης για την περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, κατά προτεραιότητα στις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές.
 - 8ο. Επιτάχυνση του ρυθμού ανανέωσης της τουριστικής προσφοράς στην κατεύθυνση της αναβάθμισης, της χωρικής και χρονικής διεύρυνσης και του εμπλουτισμού της τουριστικής δραστηριότητας καθώς και της εξαρχής ανάπτυξης επιλεγμένων ειδικών μορφών τουρισμού με ηπιότερα κατά κύριο λόγο χαρακτηριστικά τόσο λόγω του βαθμού ωρίμανσης του τουριστικού προϊόντος στη χώρα όσο και του διεθνούς ανταγωνισμού.
 - 9ο. Διασύνδεση και διάχυση των αποτελεσμάτων του τουρισμού στους λοιπούς τομείς της οικονομίας και κυρίως στον πρωτογενή.
 - 10ο. Δημιουργία σταθερού πλαισίου κανόνων για τη χωροθέτηση επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό και τη διαμόρφωση πρόσφορων συνθηκών για την προσέλκυση σημαντικών, για την εθνική οικονομία, τουριστικών επενδύσεων.
 - 11ο. Διαρκής παρακολούθηση, εξειδίκευση και αναπροσαρμογή, όπου είναι απαραίτητο, των στόχων, κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων της αναπτυξιακής νομοθεσίας και των αντίστοιχων κινήτρων για την καλύτερη εξυπηρέτηση του τομέα.
- β. Συνεργασία και εταιρική σχέση πόλης-υπαίθρου. Η αξιοποίηση της δυναμικής των αστικών κέντρων και η διάχυσή της από τα μεγάλα αστικά κέντρα (πόλοι ανάπτυξης) στα μικρότερα και στην ύπαιθρο προϋποθέτει ευρύ φάσμα παρεμβάσεων για την ενίσχυση της συνεργασίας και την εγκαθίδρυση εταιρικής σχέσης μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου, που ενδεικτικά απεικονίζονται στο χάρτη 8.2. Στόχο αποτελεί η βελτίωση της ελκυστικότητας και η αποκατάσταση της δημογραφικής ευρωστίας της υπαίθρου, με τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στους κατοίκους της, όπως και η εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στις υπηρεσίες, στις υποδομές και στη γνώση. Οι κύριες παρεμβάσεις συνοψίζονται ως ακολούθως:

- 1ο. Τόνωση της λειτουργικής συνέχειας του ιεραρχημένου δικτύου αστικών κέντρων μέχρι τους μικρότερους οικισμούς, με συμπληρωματικότητα ρόλων.
- 2ο. Εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας στη χωροθέτηση των υπηρεσιών και υποδομών, ώστε να είναι το δυνατόν πλησιέστερα στους κατοίκους της υπαίθρου.
- 3ο. Ριζική βελτίωση της πρόσβασης προς υπηρεσίες και εξυπηρετήσεις που κατ' ανάγκη διατίθενται μόνο σε μεγαλύτερα αστικά κέντρα μέσω:
 - i. καλύτερης και οικονομικότερης (ή και επιδοτούμενης στο νησιωτικό χώρο) συγκοινωνίας και
 - ii. χρήσης νέων τεχνολογιών (όπως τηλεϊατρικής, τηλεκπαίδευσης και λοιπών υπηρεσιών διαδικτύου).
- 4ο. Ενίσχυση και ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου σε αντικείμενα όπως:
 - i. προσφορά ποιοτικού τουρισμού-παραθερισμού στον αστικό πληθυσμό, με ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της υπαίθρου και ιδιαίτερα των τοπίων και των παραδοσιακών οικισμών, και
 - ii. αμεσότητα πρόσβασης του αστικού πληθυσμού σε ποιοτικά προϊόντα αγροτικής παραγωγής.
- 5ο. Προστασία του αγροτικού χώρου από την ανεξέλεγκτη διάχυση των αστικών λειτουργιών και, ιδιαίτερα, ενθάρρυνση της ανάπτυξης της δόμησης σε οργανωμένους υποδοχείς αντί της διάσπαρτης δόμησης, καθώς και αποτελεσματική διαχείριση των εκπομπών αέριων ρύπων, υγρών αποβλήτων και απορριμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, ενθαρρύνεται και η συγκέντρωση εμπορικών δραστηριοτήτων κλίμακας και συναφών υπηρεσιών σε ζώνες ελέγχου της δόμησης που δημιουργούνται στον περιαστικό χώρο.
- 6ο. Ανάδειξη και προστασία των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την αξιοποίησή τους ως πόλων έλξης επισκεπτών με την κατάλληλη υποδομή πρόσβασης, την λειτουργική σύνδεσή τους με τον περιβάλλοντα χώρο τους και τη σύνδεση των μνημείων μεταξύ τους ανά χωρική ενότητα. Παράλληλα, προστασία των εναλίων αρχαιοτήτων από φυσικούς και ανθρωπογενές κινδύνους.
- 7ο. Προώθηση της δημιουργίας ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, οργάνωση χώρων και διαδρομών και εν γένει ανάδειξη και αξιοποίησή τους με συνεργασία των αρμόδιων αρχών.

Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (Χωροταξικό Τουρισμού) εγκρίθηκε το 2009 και τροποποιήθηκε το 2013. Πολύ πρόσφατα (Οκτώβριος 2015), εκδόθηκε ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας επί της τροποποίησης.

Όμως, μετά την ακύρωση του νεώτερου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και μέχρι την έγκριση νέου, εξακολουθεί να είναι

δυνατή η ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας στη χώρα, με βάση τις προβλέψεις που τυχόν υπάρχουν σε υφιστάμενα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (πρβλ. ΣτΕ 3043/2011), καθώς και στα κατωτέρω ιεραρχικώς επιπέδου σχεδιασμού, σε σχέση με τα περιφερειακά, χωρικά σχέδια αλλά και βάσει της ισχύουσας τουριστικής νομοθεσίας και επιμέρους νομοθετημάτων που ενδεχομένως υπάρχουν για κάθε περιοχή, σύμφωνα με την «Ενημέρωση σχετικά με 519/2017 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον τουρισμό» με αριθμό πρωτοκόλλου οικ. 28089 (13/06/2017) του Τμήματος Εθνικών Χωροταξικών Πλαισίων της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για τις ανάγκες της συγγραφής του παρόντος καταγράφονται οι κατευθύνσεις και των δύο κειμένων, μιας και η τροποποίηση κρίθηκε και ακυρώθηκε επί της διαδικασίας και όχι επί των προβλέψεων. Υπό το πρίσμα αυτό λαμβάνεται υπόψη ότι με την τροποποίηση του 2013, το Χωροταξικό Τουρισμού διευρύνει αλλά και εξειδικεύει τις ειδικές - εναλλακτικές μορφές τουρισμού (Άρθρο 6), ενώ περιλαμβάνει στρατηγικές κατευθύνσεις για πλήθος άλλων ειδικών μορφών τουρισμού συμπεριλαμβανομένου του πολιτιστικού και άλλων.

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό σκοπεύει στα παρακάτω:

- 1ο. Την εξειδίκευση και συμπλήρωση των βασικών κατευθύνσεων, προτεραιοτήτων και επιλογών του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, στον κλάδο του τουρισμού.
- 2ο. Την παροχή των αναγκών κατευθύνσεων προς τα υποκείμενα επίπεδα χωρικού σχεδιασμού για την προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης, στο πλαίσιο της αειφόρου, ισόρροπης, συνεκτικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης του χώρου.
- 3ο. Την προσαρμογή του σχεδιασμού στις νέες προκλήσεις και πολιτικές, για τη βελτίωση της απόδοσης του κλάδου του τουρισμού και της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος στο πλαίσιο της ασκούμενης δημοσιονομικής πολιτικής.
- 4ο. Την προσέλκυση σημαντικών για την εθνική οικονομία τουριστικών επενδύσεων μέσω ενός σταθερού υπερκείμενου πλαισίου σχεδιασμού για τη χωροθέτηση επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό.
- 5ο. Την ενσωμάτωση στο χωρικό σχεδιασμό των αναπτυξιακών προγραμμάτων και παρεμβάσεων.

Ο στρατηγικός στόχος του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό διατυπώνεται ως εξής:

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό στοχεύει στη διαμόρφωση συνθηκών για:

α) Την προώθηση της αειφόρου και ισόρροπης ανάπτυξης του τουρισμού της χώρας, σύμφωνα με τις φυσικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου και ειδικότερα την προστασία των υδατικών πόρων και του εδάφους και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

β) Τη μετάβαση από ένα μαζικό, αδιαφοροποίητο και μονοθεματικό και τουρισμό σε έναν ποιοτικό, διαφοροποιημένο και πολυθεματικό τουρισμό, οικονομικά αποδοτικότερο, που

απευθύνεται σε κοινό με υψηλότερες απαιτήσεις, που δεν αρκείται στο καθιερωμένο τουριστικό πρότυπο «ήλιος-θάλασσα».

γ) Την άμβλυνση της εποχικότητας του τουρισμού της χώρας και την αύξηση της μέσης κατά κεφαλή δαπάνης μέσω της προώθησης τουριστικών καταλυμάτων υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και υποδομών, της διείσδυσης διεθνών αλυσίδων επώνυμων ξενοδοχείων και της προώθησης σύγχρονων τουριστικών προϊόντων, όπως τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα και οι οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων.

δ) Την αναβάθμιση των υφιστάμενων μονάδων χαμηλών κατηγοριών.

ε) Τη διάχυση των ευκαιριών ανάπτυξης τουρισμού και την ενίσχυση λιγότερο τουριστικά αναπτυγμένων περιοχών, που έχουν σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Οι κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης που δίνονται από το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό ανά κατηγορία περιοχής είναι:

(Α1) Αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης για το σύνολο των περιοχών Α1, που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

α. Ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας με στόχο τη διαφοροποίηση του τουριστικού χαρακτήρα της περιοχής.

β. Ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων που εμπλουτίζουν και διευρύνουν το τουριστικό προϊόν.

γ. Ανάληψη δράσεων αποφόρτισης και προστασίας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων που δέχονται υψηλές πιέσεις, ιδίως με την εφαρμογή ολοκληρωμένων πρακτικών διαχείρισης των υδατικών πόρων και των υγρών και στερεών αποβλήτων και την προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).

δ. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με την αναγνώριση και συνδυασμένη προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής.

ε. Ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου και παροχή κινήτρων για αναπλάσεις ιδιωτικών χώρων σε συνδυασμό με τη βελτίωση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων.

στ. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).

ζ. Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

η. Δράσεις εξυγίανσης περιοχών μέσω επανάχρησης αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, καθώς και μέσω παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, για μερική ή ολική απόσυρση μη αξιόλογων, απαξιωμένων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων και εγκαταστάσεων χρήσης τουρισμού, και για κατεδάφιση μη αξιόλογων ή μη απαραίτητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων που προσβάλλουν το τοπίο.

θ. Προώθηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, την ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς και των «ήπιων» μορφών μετακίνησης (όπως βάδισμα, ποδήλατο) και τη βελτίωση της ασφάλειας των πεζών και διακινουμένων, καθώς και μέτρων βελτίωσης των εισόδων και της σήμανσης των πόλεων.

ι. Θέσπιση δυνατότητας χαρακτηρισμού, είτε μέσω των υφισταμένων είτε μέσω νέων ειδικών προς τούτο εργαλείων χωρικού σχεδιασμού, τμημάτων των περιοχών Α1 ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης με τον προσδιορισμό μέτρων για την αναβάθμιση ή και την ανάπτυξη του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων αυτών για τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητάς τους.

ια. Αναβάθμιση και μετατροπή υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

ιβ. Ολοκληρωμένες πολιτικές τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων έναντι της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων.

ιγ. Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

i) Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 4 και 5 αστέρων. ii) Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε είκοσι (20) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8 και 9 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5 και 4 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

(Α2) Αναπτυσσόμενες τουριστικές περιοχές

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης των περιοχών Α2 που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

α. Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα για την περιοχή, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξη βασικών υποδομών (όπως λιμένες, αεροδρόμια κ.λπ.).

β. Ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας της περιοχής.

γ. Ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων που εμπλουτίζουν και διευρύνουν το τουριστικό προϊόν.

δ. Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).

ε. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με την αναγνώριση και συνδυασμένη προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής.

στ. Ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου και παροχή κινήτρων για αναπλάσεις ιδιωτικών χώρων.

ζ. Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών (περίθαλψης και αθλητισμού), περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών (μουσεία, κ.λπ.).

η. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).

θ. Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

ι. Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.

ια. Παροχή κινήτρων για μερική ή ολική απόσυρση μη αξιόλογων, απαξιωμένων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων και εγκαταστάσεων χρήσης τουρισμού, καθώς και παροχή κινήτρων για κατεδάφιση μη αξιόλογων ή μη απαραίτητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων που προσβάλλουν το τοπίο.

ιβ. Θέσπιση δυνατότητας χαρακτηρισμού, είτε μέσω των υφισταμένων είτε μέσω νέων ειδικών προς τούτο πολεοδομικών εργαλείων, τμημάτων των περιοχών Α2 ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης με τον προσδιορισμό μέτρων για την αναβάθμιση ή και την ανάπτυξη του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων αυτών για τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητάς τους.

ιγ. Λήψη μέτρων για την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων υποβάθμισης της ποιότητας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων.

ιδ. Βελτίωση της προσβασιμότητας των δυσπρόσιτων τουριστικών πόρων.

ιε. Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

i) Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων:

ii) Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου

καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

ιστ. Αναβάθμιση και μετατροπή υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

ιζ. Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping)

(B1) Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού.

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης για το σύνολο των περιοχών B1, που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

α. Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.ά. σημείων του χώρου με «μοναδικά» χαρακτηριστικά, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.

β. Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών-εναλλακτικών μορφών που υποστηρίζουν.

γ. Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 3 αστέρων τουλάχιστον.

δ. Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφισταμένων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

ε. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).

στ. Δημιουργία υποδομών στήριξης, προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και πιστοποίησης απασχολούμενων σε ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού (Eco-Management and Audit Scheme- EMAS).

ζ. Λήψη μέτρων για την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων υποβάθμισης της ποιότητας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων.

η. Συγκρότηση τοπικών πολυθεματικών δικτύων και βελτίωση της προσβασιμότητας μεταξύ των πόλων και των πόρων που τα συγκροτούν με περιβαλλοντικά ήπιες παρεμβάσεις.

θ. Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών (περίθαλψης και αθλητισμού), περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών (μουσεία, τεχνολογικά – θεματικά πάρκα, κ.λπ.).

ι. Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών, ευρωπαϊκών) και διαδρομών («δρόμοι» καπνού, αμπέλου, ελιάς κ.ά.) περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης.

ια. Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες.

ιβ. Αναβάθμιση και μετατροπή υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης.

ιγ. Πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης έναντι της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων.

ιδ. Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

i) Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων:

ii) Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

(B2) Πόλοι εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης της κατηγορίας B2 που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

Πρόκειται για περιοχές της κατηγορίας B, στις οποίες ακολουθούνται οι ρυθμίσεις της υποκατηγορίας (A2).

(Γ) Μητροπολιτικές περιοχές

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης της κατηγορίας Γ που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

Ισχύουν οι κατευθύνσεις για τις υπό στοιχείο (A1) περιοχές του παρόντος άρθρου, καθώς και οι ακόλουθες:

α. Ένταξη των αναξιοποίητων τουριστικά πόρων της ενδοχώρας στο προσφερόμενο προϊόν, με παράλληλη προστασία και διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.

β. Επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης του ιστορικού κέντρου και του παράκτιου μετώπου της Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

γ. Προστασία, ανάδειξη και συνδυασμένη προβολή των πόρων του ευρύτερου περιαστικού τους χώρου (ορεινοί όγκοι, κ.ά).

δ. Αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

ε. Ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας με διοργάνωση εκδηλώσεων διεθνούς ενδιαφέροντος.

στ. Συνέχιση και εντατικοποίηση του προγράμματος ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων και ανάδειξης ιστορικών κέντρων Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

ζ. Δημιουργία ζωνών εναλλακτικών δραστηριοτήτων και υπαιθρίων πάρκων αναψυχής και αθλητισμού, στην Αττική και την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης.

η. Δρομολόγηση αναπλάσεων σε περιοχές με βιομηχανικό ενδιαφέρον, που έχουν χωρική συνέχεια με άλλες περιοχές αστικού τουρισμού.

θ. Ενίσχυση δράσεων βελτίωσης της περιβαλλοντικής απόδοσης αστικών υποδομών απορρύπανσης για την περιβαλλοντική αποκατάσταση του Θερμαϊκού Κόλπου.

η. Πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων έναντι της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων.

(Δ) Νησιά και παράκτιος χώρος

(Δ1) Νησιά

Ομάδα Ι:

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης των νησιών της Ομάδας Ι που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

Για τα τμήματα των νησιών της Ομάδας Ι που εντάσσονται στις υπό στοιχεία (Α) και (Β) κατηγορίες περιοχών, ισχύουν οι κατευθύνσεις των κατηγοριών αυτών, με έμφαση στις ακόλουθες:

α. Αντιμετώπιση συγκρούσεων μεταξύ δραστηριοτήτων.

β. Έλεγχος των περιβαλλοντικών πιέσεων και του είδους της ανάπτυξης.

γ. Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).

δ. Μέριμνα για την αποτροπή της μονόπλευρης εξάρτησης από τον τουρισμό,

ε. Ένταξη υποδομών και εγκαταστάσεων ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο προσφερόμενο προϊόν, με μέριμνα για την προστασία των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων στην περιοχή ανάπτυξής τους.

στ. Προσαρμογή νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.

ζ. Πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης έναντι της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων. Ειδικά ως προς τους εφαρμοζόμενους σ.δ. σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετα τουριστικά καταλύματα στη Ρόδο και την Κέρκυρα ισχύουν όσα ορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 4179/2013.

η. Θέσπιση δυνατότητας χαρακτηρισμού, είτε μέσω των υφισταμένων είτε μέσω νέων ειδικών προς τούτο εργαλείων χωρικού σχεδιασμού, τμημάτων των νησιών της Ομάδας Ι ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης με τον προσδιορισμό μέτρων για την αναβάθμιση ή και την ανάπτυξη του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων αυτών για τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Ομάδα ΙΙ:

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης της ομάδας II που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

α. Βελτίωση της προσβασιμότητας

β. Διαφύλαξη φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.ά., σημείων του χώρου με «μοναδικά» χαρακτηριστικά.

γ. Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστο 3 αστέρων.

δ. Προσαρμογή νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.

ε. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού, θαλάσσιου τουρισμού, κ.α.).

στ. Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

ζ. Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

i) Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων, μέγιστης δυναμικότητας 100 κλινών.

ii) Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

η. Πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης έναντι της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων.

θ. Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

Ομάδα III

Στην νησιά της πρώτης υπο-ομάδας δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης.

Στην νησιά της δεύτερης υπο-ομάδας επιτρέπεται αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης. Για τη χωροθέτηση των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα και των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

- Συνολική έκταση του νησιού μεγαλύτερη των 300 στρεμμάτων
- Απόσταση μικρότερη των 10 ναυτικών μιλίων του νησιού από παράκτιες περιοχές του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας ή από νησιά που διαθέτουν ακτοπλοϊκή πρόσβαση.
- Απόσταση μεγαλύτερη των 10 ναυτικών μιλίων από τα θαλάσσια σύνορα της χώρας.
- Συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, ιστορικοί τόποι, περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευομένων Περιοχών, δάση και δασικές εκτάσεις) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα οικεία σχέδια διαχείρισης και τα σχετικά προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις προστασίας, εφόσον υπάρχουν.

(Δ2) Παράκτιος χώρος

Στις περιοχές της υποκατηγορίας αυτής δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

α. Για τμήματα του παράκτιου χώρου που εντάσσονται στις κατηγορίες Α, Β και Γ ισχύουν οι κατευθύνσεις των κατηγοριών αυτών.

β. Περιορισμός της δημιουργίας νέων εγκαταστάσεων-χρήσεων μη συμβατών με την τουριστική δραστηριότητα (ιδίως βιομηχανικές/βιοτεχνικές εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου, εμπορικές εκθέσεις, κτίρια και γήπεδα αποθήκευσης, γραφεία, κτίρια περίθαλψης), ιδιαίτερα σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως αναπτυσσόμενες ή αναπτυσσόμενες τουριστικά. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η χωροθέτηση, είτε μεμονωμένα είτε σε οργανωμένους υποδοχείς, βιομηχανικών δραστηριοτήτων, οι οποίες προϋποθέτουν για τη λειτουργία τους άμεση πρόσβαση στο θαλάσσιο μέτωπο, είναι σημαντικού χαρακτήρα και ρόλου για την Εθνική Οικονομία ή εξυπηρετούν άμεσες τοπικές ανάγκες σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, ύστερα από συνεκτίμηση κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων και σε τμήματα του παράκτιου χώρου που παρουσιάζουν μειωμένο τουριστικό ενδιαφέρον.

γ. Η κατά προτεραιότητα προώθηση δράσεων αποκατάστασης της αισθητικής του τοπίου και αναβάθμισης της λειτουργίας του χώρου.

(Ε) Ορεινές περιοχές

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης της κατηγορίας Ε που προωθούνται κατά προτεραιότητα:

α. Μέριμνα για την προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη επιλεγμένων πόρων του ορεινού χώρου, που ενδιαφέρουν τον τουρισμό.

β. Βελτίωση της προσβασιμότητας.

γ. Συγκρότηση τοπικών αλληλοσυμπληρούμενων πολυθεματικών δικτύων.

δ. Αξιοποίηση του οικιστικού πλεονάσματος των φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών και προβολή των προορισμών.

ε. Διατήρηση της ποιότητας των φυσικών (στοιχεία χλωριδικά, πανιδικά, γεωλογικά – υδρογεωλογικά, κ.ά.) και ανθρωπογενών (οικισμοί, κατασκευές, υποδομές, μνημεία, παραδοσιακές ασχολίες, εκδηλώσεις, κ.λπ.) πόρων με μέτρα πρόληψης των κινδύνων υποβάθμισής τους.

στ. Λήψη ειδικών μέτρων αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης υποδομών που αφορούν σε άλλες παραγωγικές δραστηριότητες (π.χ. με τη σύνταξη ειδικών προδιαγραφών κατασκευής και λειτουργίας).

ζ. Προσαρμογή νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.

η. Δημιουργία βασικών προτύπων καθώς και εξειδικευμένων, κατά περίπτωση, κανόνων για το σχεδιασμό και τη δόμηση λαμβάνοντας υπόψη την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τις τοπικές παραδόσεις, χρήσης υλικών και μορφών δόμησης.

θ. Υιοθέτηση πρακτικών που θα εξασφαλίζουν μειωμένη κατανάλωση ενέργειας και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών.

ι. Δημιουργία ειδικών κατασκευαστικών προτύπων για την εκτέλεση έργων υποδομών στον ορεινό χώρο (οδοποιία, κατασκευές δημόσιων κτιρίων, εγγειοβελτιωτικά, διαμορφώσεις χώρων, κ.λπ.).

ια. Δημιουργία δικτύων πεζοπορικών διαδρομών και μονοπατιών – τοπικού, εθνικού και ευρωπαϊκού χαρακτήρα – και διαδρομών και χώρων περιβαλλοντικής αγωγής και ευαισθητοποίησης.

ιβ. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).

ιγ. Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.

ιδ. Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφισταμένων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

ιε. Σημειακή χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων με τους εκάστοτε ισχύοντες όρους δόμησης.

ιστ. Πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης ή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης.

(ΣΤ) Πεδινές και ημιορεινές περιοχές

Αποτελούν περιοχές προτεραιότητας τουρισμού στο μέτρο που εμπίπτουν στις υπό στοιχεία Α και Β κατηγορίες του άρθρου 4, οπότε και ακολουθούν, κατά περίπτωση, τις σχετικές κατευθύνσεις του παρόντος άρθρου.

Σε αντίθετη περίπτωση, τα χαρακτηριστικά του χώρου και η αναμενόμενη εξ αυτών ένταση των τουριστικών δραστηριοτήτων δεν δικαιολογούν, για την προγραμματική περίοδο του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, τη λήψη ειδικών μέτρων, χωρίς ωστόσο να αποκλείουν τη χωροθέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων εφόσον δεν υπάρχει σαφής αντίθεση με άλλες ρυθμίσεις σχεδιασμού του χώρου. Επίσης αξιοποιούνται οι εκάστοτε τοπικοί πόροι που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).

Σε κάθε περίπτωση δεν αποκλείεται η εφαρμογή των συνεχιζόμενων ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τον αγροτικό χώρο, καθώς και η χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

(Ζ) Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης:

α. Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού, κ.ά.).

β. Ανάδειξη και προστασία περιβάλλοντος και τοπίου (προστασία φυσικού περιβάλλοντος, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία μουσείων, κ.α.).

γ. Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών, ευρωπαϊκών) και διαδρομών («δρόμοι» καπνού, αμπέλου, ελιάς, κ.α.) περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης.

δ. Προώθηση προγραμμάτων στήριξης αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.).

ε. Δημιουργία υποδομών στήριξης, προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και πιστοποίησης (Eco-Management and Audit Scheme – EMAS).

στ. Επίσπευση της κατάρτισης και θεσμοθέτησης των διαχειριστικών σχεδίων των περιοχών του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, με μέριμνα για τον προσδιορισμό περιορισμένων ζωνών ανάπτυξης ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

ζ. Οργανωτική και λειτουργική υποστήριξη των Φορέων Διαχείρισης.

η. Θέσπιση ειδικού τέλους υπέρ των Φορέων Διαχείρισης, επί των δραστηριοτήτων του τουρισμού που αναπτύσσονται στις περιοχές αυτές, με σκοπό να χρησιμοποιείται για την προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου.

θ. Μέχρι τον καθορισμό χρήσεων και δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων περιορίζεται στη δημιουργία, σύμφωνα με την κείμενη τουριστική νομοθεσία, τουριστικών καταλυμάτων ως εξής:

i) στις εντός σχεδίου και εντός ορίων οικισμών περιοχές σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους δόμησης

ii) Εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς του ν. 3937/2011.

ι. Περιοχές, που εντάσσονται στο σύστημα προστατευόμενων περιοχών του ν. 3937/2911, μπορούν να συμπεριλαμβάνονται σε προγράμματα ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων. Οι περιοχές αυτές, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 4179/2013, διέπονται από τα υφιστάμενα ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας τους. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις, στην οικεία πράξη έγκρισης ή καθορισμού ή οριοθέτησης και χαρακτηρισμού ή δημιουργίας πρέπει να αξιολογούνται, ειδικώς, οι συνέπειες από τη δημιουργία και λειτουργία των τουριστικών αναπτύξεων στις εν λόγω περιοχές και οι επιπτώσεις στο τοπίο από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις, και να

τεκμηριώνεται η συμβατότητα του υπό ίδρυση υποδοχέα με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τους στόχους διατήρησης, προστασίας και ανάδειξης των εν λόγω περιοχών. Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, η περιβαλλοντική αδειοδότηση διενεργείται με βάση τις σχετικές προβλέψεις των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων υποβάλλεται ως τμήμα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του ν. 4014/2011 (Α' 209).

Σε κάθε περίπτωση ο συντελεστής δόμησης εντός των τμημάτων του οργανωμένου υποδοχέα ή του σύνθετου τουριστικού καταλύματος που εμπίπτουν σε προστατευόμενες περιοχές δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,05. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τους εγκεκριμένους, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων που μπορούν να τροποποιούνται χωρίς υπέρβαση των προβλεπόμενων, από την εγκριτική τους πράξη, όρων και μεγεθών δόμησης.

(Η) Προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης:

α. Δημιουργία μηχανισμού ελέγχου των χρήσεων γης και της έντασης της τουριστικής δραστηριότητας βάσει των εξής κριτηρίων: επιφάνεια δομημένου χώρου, συνολικός αριθμός τουριστικών επιχειρήσεων με έδρα ή πραγματική λειτουργία στον οικισμό, αριθμός υφιστάμενων κλινών. Στόχος είναι η διαφύλαξη της αξίας του πόρου και η προστασία του παραδοσιακού χαρακτήρα.

β. Διαμόρφωση αυστηρότερων κανόνων για τη μορφολογία των νέων κτισμάτων, ενίσχυση δράσεων αποκατάστασης κελυφών και ειδικότερα για τους εγκαταλελειμμένους και φθίνοντες οικισμούς, προώθηση πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση αναζωογόνησής τους.

γ. Έλεγχος της δυνατότητας επέκτασης ή μη των οικισμών κατά τρόπο ώστε να διαφυλάσσεται η αξία του πόρου και να προστατεύεται ο παραδοσιακός του χαρακτήρας.

δ. Ανάπτυξη δράσεων τοπικών συμφώνων ποιότητας (πέρα από τους κατά περίπτωση ισχύοντες κτιριολογικούς κανονισμούς), που αφορούν στη διατήρηση και ανάδειξη αξιόλογων μορφολογικών στοιχείων και την ιδιαίτερη τοπική αρχιτεκτονική παραδοσιακών οικισμών.

ε. Αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων ορεινών οικισμών που παρουσιάζουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, με τη μετατροπή κτιρίων σε καταλύματα ή και με νέες μεγαλύτερου μεγέθους επενδύσεις (αύξηση μέχρι και 20% της υφιστάμενης δομημένης επιφάνειας), με κίνητρα είτε προς τους σημερινούς ιδιοκτήτες είτε προς ενδιαφερόμενους επενδυτές.

στ. Είναι δυνατή η ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς με την προϋπόθεση της αξιοποίησης και ανάδειξης του υπάρχοντος κτιριακού δυναμικού και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

(Θ) Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης:

- Εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και της οργάνωσής τους, εξωραϊσμός του περιβάλλοντος χώρου, έλεγχος χρήσεων και της εγκατάστασης δικτύων υποδομής, ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη ανάδειξή τους.
- Ανάδειξη, διατήρηση και διαχείριση των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων του εθνικού χώρου με τη συγκρότησή τους σε πολυθεματικά δίκτυα.
- Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με το ευρύτερο περιβάλλον τους.

(I) Περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης:

Για τις εν λόγω περιοχές επιδιώκεται, η οργάνωσή τους σε δίκτυα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που θα αναδεικνύουν και αξιοποιούν τον φυσικό πλούτο των περιοχών, το σύνολο των πολλαπλών πολιτιστικών στοιχείων τους (αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί, ήθη και έθιμα) σε σύνδεση με τη σύγχρονη κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα και την τοπική οικονομική δραστηριότητα με έμφαση στην παραγωγή ποιοτικών τοπικών αγαθών.

Προς τούτο παρέχονται στρατηγικές κατευθύνσεις από τα οικεία Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που υλοποιούνται κατά περίπτωση με κατάλληλο χωρικό σχεδιασμό και με προώθηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων σε ευρείες χωρικές ενότητες.

Για την υλοποίηση των εν λόγω σχεδίων και προγραμμάτων μπορεί να προωθούνται δράσεις με συνέργεια δημόσιων φορέων, ιδιωτικών φορέων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που θα περιλαμβάνουν θεσμοθέτηση χωροταξικών ή και πολεοδομικών ρυθμίσεων και κτηματολογίου (εντός ή εκτός οικισμών), παροχή οικονομικών κινήτρων, διάθεση των αναγκαίων οικονομικών πόρων, υλοποίηση έργων τεχνικής και κοινωνικής υποδομής, υλοποίηση έργων ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ανάπλασης οικισμών με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, στο σύνολό τους ή σε ενδιαφέροντα σημεία τους και κάθε άλλη αναγκαία υποστηρικτική δράση. Στις περιοχές αυτές μπορούν να θεσμοθετούνται ειδικές αρχιτεκτονικές και λοιπές προδιαγραφές για τη δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων.

Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία

Στον τομέα της βιομηχανίας το ΕΠΧΣΑΑ διατυπώνει το όραμα του χωροταξικού σχεδιασμού ως εξής:

Σκοπός του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία είναι ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του εθνικής σημασίας τομέα της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις: την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ισότητα και συνοχή και την οικονομική ευημερία.

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία διατηρεί συμπληρωματικές σχέσεις με το ήδη εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ενώ έχει λάβει υπόψη του τις μελέτες των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, τον Παράκτιο Χώρο και τα Νησιά και τον Ορεινό Χώρο.

Ειδικότεροι στόχοι του ΕΠΧΣΑΑ για την Βιομηχανία είναι:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας καθώς και του ευρύτερου οικονομικού και χωρικού ρόλου της, μέσω της προώθησης ενός χωρικού προτύπου που δημιουργεί εξωτερικές οικονομίες στον τομέα ή σε διασυνδεδεμένους τομείς και μειώνει τις εξωτερικές παρενέργειες σε τομείς, περιοχές ή ομάδες του πληθυσμού.
- Ενίσχυση της βιομηχανικής επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης, με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση επαρκούς και κατάλληλης γης για την κάλυψη των αναγκών, για ανάπτυξη νέων βιομηχανικών μονάδων και για μετεγκατάσταση υφισταμένων, καθώς και μέτρων για τον μετασχηματισμό μονάδων στην θέση τους.
- Επιλεκτική διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας σε περιφερειακή και ενδοπεριφερειακή κλίμακα, με την προώθηση ενός πιο πολυκεντρικού προτύπου οργάνωσης, και επιλεκτική αποκέντρωση από τις μητροπολιτικές περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης.
- Εξορθολογισμός και εξυγίανση της χωροθέτησης της βιομηχανίας σε επίπεδο χρήσεων γης και ριζική αλλαγή της σημερινής σχετικής ελκυστικότητας μεταξύ οργανωμένης και διάσπαρτης / σημειακής χωροθέτησης της βιομηχανίας, υπέρ της πρώτης.
- Προσδιορισμός όρων και προϋποθέσεων διάσπαρτης χωροθέτησης της βιομηχανίας. Ειδικότερα διαμόρφωση ειδικών όρων χωροθέτησης για τους κλάδους ή κατηγορίες βιομηχανίας που παρουσιάζουν έντονες χωρικές εξαρτήσεις από συγκεκριμένα στοιχεία της γενικότερης οργάνωσης του χώρου (συμπεριλαμβανομένων των ορυκτών πρώτων υλών).
- Εξορθολογισμός των σχέσεων της βιομηχανίας με κλάδους ή δραστηριότητες με τις οποίες υπάρχει δυνητική σύγκρουση σε επίπεδο χρήσεων γης ή ανταγωνισμός για την αξιοποίηση των ίδιων πόρων, με παράλληλη επιδίωξη τη διατήρηση ενός βασικού βιομηχανικού ιστού σε όλες τις περιοχές.
- Προώθηση της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής συνιστώσας στη χωρική διάρθρωση της δραστηριότητας, κυρίως με την προαγωγή οργανωμένων μορφών χωροθέτησης της βιομηχανίας.
- Καλύτερο συντονισμό του συνόλου των πολιτικών που έχουν (και) χωρική διάσταση και αφορούν τη βιομηχανία.

Ειδικότερες διατάξεις του ΕΠΧΣΑΑ για την Βιομηχανία που αφορούν την Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η περιοχή της Λάρισας και του Βόλου που χαρακτηρίζονται ως περιοχές εντατικοποίησης και οι περιοχές των Τρικάλων και της Καρδίτσας που χαρακτηρίζονται ως περιοχές επέκτασης.

Αναλυτικότερα, η Λάρισα και ο Βόλος αναφέρεται ότι διαθέτουν ήδη σχετικά ισχυρή βιομηχανική βάση, σε συνδυασμό με υποδομές και άλλα συγκριτικά πλεονεκτήματα που μπορούν να στηρίξουν την περαιτέρω ενίσχυσή της. Ορίζεται ότι η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η στήριξη αυτής της προοπτικής, με παράλληλη λήψη άμεσων μέτρων για

την αποφυγή παρενεργειών χωρικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Ειδικότερα αναφέρεται ότι απαιτούνται:

- Μέση ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο.
- Συμπληρώσεις (ιδίως τοπικής εμβέλειας) των υφιστάμενων υποδομών.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης διακλαδικών (ενδο- και δια- τομεακών) σχέσεων της βιομηχανίας.
- Ισχυρή προώθηση οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας.
- Σχεδιασμός χρήσεων γης και άμεσος περιορισμός των δυνατοτήτων διάσπαρτης χωροθέτησης νέων μονάδων με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5.
- Επιλεκτική διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας.
- Κάλυψη αναγκών μετασχηματισμού μέρους της βιομηχανικής βάσης σε υφιστάμενες θέσεις.
- Ισχυρά διορθωτικά και προληπτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Αντίστοιχα για τα Τρίκαλα και την Καρδίτσα, που χαρακτηρίζονται ως περιοχές επέκτασης, αναφέρεται ότι είναι περιοχές στις οποίες διαμορφώνονται ή θα διαμορφωθούν, μέσω δράσεων του σχεδιασμού ή/και από εξωγενείς παράγοντες και τις τάσεις της αγοράς, δυνατότητες εκκίνησης διαδικασιών ανάπτυξης της βιομηχανίας. Η γενική κατεύθυνση πολιτικής είναι η στήριξη αυτής της προοπτικής, με παράλληλη λήψη μέτρων για την αποφυγή μεταγενέστερων παρενεργειών χωρικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ενώ ειδικότερες κατευθύνσεις είναι οι εξής:

- Ισχυρή ενίσχυση από τον αναπτυξιακό νόμο.
- Κάλυψη των ελλείψεων των υφιστάμενων υποδομών (ιδίως υπερτοπικής εμβέλειας).
- Προώθηση οργανωμένων υποδοχέων της βιομηχανίας.
- Σχεδιασμός χρήσεων γης και σταδιακός περιορισμός των δυνατοτήτων διάσπαρτης χωροθέτησης νέων μονάδων.
- Πολύ ισχυρά προληπτικά και διορθωτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τομεακά προγράμματα ΕΣΠΑ 2014 – 2020

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα.

Πιο συγκεκριμένα τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι τα εξής:

- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
- ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
- ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
- ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
- ΕΠ Τεχνική Βοήθεια
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
- ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

Το ΕΠΑνΕΚ είναι το όχημα για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας. Οι πόροι του προγράμματος προέρχονται από δύο διαρθρωτικά ταμεία: το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το ΕΤΠΑ συνδράμει το ΕΠΑνΕΚ με 3.165,87 εκ. € ενώ το ΕΚΤ με 675,5 εκ. €. Τα δύο αυτά ταμεία θέτουν τις δικές τους κατευθυντήριες γραμμές για το σχεδιασμό του Προγράμματος.

Αρχικά το όραμα του προγράμματος «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» διατυπώνεται ως εξής:

«Το ΕΠΑνΕΚ κατέχει κεντρική θέση στην προσπάθεια της χώρας για τη δημιουργία και στήριξη ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.»

Η στρατηγική του ΕΠΑνΕΚ, με γνώμονα το νέο μοντέλο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οικοδομείται και στηρίζεται σε τέσσερις στρατηγικούς πυλώνες. Οι πυλώνες αυτοί αφορούν στα εξής:

- 1) Προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις. Τα αποτελέσματα που επιδιώκονται είναι τα εξής:
 - α. Προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις επικρατούσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της αγοράς
 - β. Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα υποστηρίξουν την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
 - γ. Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη δημιουργία νέων, βιώσιμων θέσεων απασχόλησης
- 2) Επικέντρωση σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους. Οι στρατηγικοί τομείς που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας «Ελλάδα 2021» είναι:
 - α. Αγροδιατροφή/Βιομηχανία τροφίμων: Διαμόρφωση ενός σύγχρονου παραγωγικού κλάδου (βιομηχανία τροφίμων και μεταποίηση), μέσω της παραγωγής ανταγωνιστικών, ποιοτικών και ασφαλών τροφίμων ελληνικής προέλευσης, με υψηλή προστιθέμενη και διατροφική αξία.
 - β. Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες: Δημιουργία διακριτής ταυτότητας (design & branding) των παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών κάθε κλάδου, προκειμένου να διευκολυνθεί η προώθηση τους στην διεθνή αγορά (εξωστρέφεια) σε συνδυασμό με την αισθητή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας τους και την αύξηση της συνολικής προστιθέμενης αξίας τους.
 - γ. Περιβάλλον: Παραγωγή υψηλής ποιότητας περιβαλλοντικών υπηρεσιών προς την κοινωνία διευκολύνοντας την εμπλοκή των επιχειρήσεων στην μελέτη και διατήρηση των περιβαλλοντικών πόρων και της βιοποικιλότητας, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων και παροχή υπηρεσιών αντιρρύπανσης και απορρύπανσης.
 - δ. Τουρισμός: Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και αύξηση των εσόδων ανά επισκέπτη. Ανάδειξη του ελληνικού τουρισμού με το συνδυασμό του φυσικού και του πολιτιστικού αποθέματος και του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας σε ένα συνολικό προϊόν εμπειριών, που θα το χαρακτηρίζει η υψηλή ποιότητα σε όλες τις πτυχές των προσφερόμενων υπηρεσιών.

- ε. Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ): Αξιοποίηση των ΤΠΕ με στόχο να ενεργοποιηθεί το σύνολο της αλυσίδας αξίας μέσω της ενίσχυσης της ζήτησης των υπηρεσιών αυτών από τους τελικούς χρήστες και ταυτόχρονα μέσω της ενίσχυσης της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ψηφιακού περιεχομένου υποστηριζόμενες από την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή.
- 3) Στοχευμένη επιλογή επενδύσεων/επιχειρήσεων/δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα
- 4) Εξασφάλιση των παραγόντων που διευκολύνουν τη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων στο ελληνικό επιχειρησιακό περιβάλλον.

Ειδικότερα, οι στόχοι του προγράμματος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και η αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Τα παραπάνω είναι εφικτά με:

- Την στροφή σε ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας.
- Την υλοποίηση στρατηγικής «Έξυπνης Εξειδίκευσης» με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας.

Οι άξονες προτεραιότητας, οι ειδικοί στόχοι ανά άξονα προτεραιότητας και ενδεικτικές δράσεις του προγράμματος αναφέρονται οι παρακάτω:

Άξονας Προτεραιότητας: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες

Ειδικοί Στόχοι:

- Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)
- Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις
- Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας
- Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
- Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
- Αύξηση διείσδυσης των νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας
- Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων

Ενδεικτικές δράσεις:

- Ενίσχυση νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση της γνώσης που προκύπτει από την επιστημονική έρευνα.
- Συνεργατικές δράσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έρευνας και καινοτομίας, με εστίαση στους τομείς που ανιχνεύεται δυναμικό επιχειρηματικότητας και ερευνητικής αριστείας.

- Υποδομές εκκόλαψης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης και θερμοκοιτίδες.
- Στοχευμένες ενισχύσεις Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και με έμφαση στην εξωστρέφεια, την καινοτομία και την εγχώρια προστιθέμενη αξία.
- Προώθηση συνεργασίας επιχειρήσεων για την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας (συνεργατικές ενέργειες διεθνοποίησης των προϊόντων, μείωσης του κόστους παραγωγής και διακίνησης, ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομιών).
- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας σε νέες αναπτυσσόμενες θεματικές αγορές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και αναβάθμιση πληροφοριακών υποδομών δημόσιας διοίκησης για υποστήριξη εξωστρέφειας & επιχειρηματικότητας.
- Ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας (ΑΠΕ/ΣΗΘΥΑ).

Άξονας Προτεραιότητας: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

Ειδικοί Στόχοι:

- Αύξηση της υγιούς νεοφυούς επιχειρηματικότητας και αυτοαπασχόλησης
- Αύξηση απασχόλησης μέσω ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης
- Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω αναβάθμισης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα

Ενδεικτικές δράσεις:

- Υποστήριξη σχεδίων προσαρμογής & αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων και βελτίωσης των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους.
- Ενίσχυση νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Σχέδια για την αναβάθμιση επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων εργαζομένων σε συνδυασμό με πιστοποίηση τους βάσει αναγνωρισμένων προτύπων.
- Αποτελεσματική σύνδεση εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς.
- Ενίσχυση ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των μηχανισμών της, που θα εξασφαλίσουν ένα περιβάλλον φιλικότερο για την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Άξονας Προτεραιότητας: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας

Ειδικοί Στόχοι:

- Αναβάθμιση ή/και ανάπτυξη υποδομών έρευνας και καινοτομίας για τη βελτίωση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας
- Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων
- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης

- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του οικιακού και δημόσιου κτιριακού αποθέματος
- Ανάπτυξη ή/και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο τον τομέα του Τουρισμού
- Βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων και αύξηση της επαναξιοποίησης τους
- Μείωση εξάρτησης της χώρας από το πετρέλαιο
- Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας

Ενδεικτικές δράσεις:

- Ενίσχυση υποδομών έρευνας & καινοτομίας, και προαγωγή κέντρων ικανότητας.
- Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών, δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ψηφιακών υπηρεσιών ΤΠΕ (ευρυζωνικές υποδομές νέας γενιάς, ενίσχυση υποδομών νέφους).
- Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.
- Ενεργειακή αναβάθμιση οικιών, δημοσίων κτιρίων και εγκατάσταση ευφυών μετρητών.
- Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη υποδομών προστασίας και αξιοποίησης του φυσικού κεφαλαίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Δικαιούχοι του προγράμματος που μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις και ωφελούμενοι από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις είναι:

- Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας
- Νεοδημιουργούμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, νέοι επαγγελματίες (προτεραιότητα στη στήριξη των κοινωνικών ομάδων που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, καθώς και επιστήμονες και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό)
- Νέοι (επαγγελματικά) επιχειρηματίες για να ιδρύουν και να αναπτύσσουν επιχειρήσεις έντασης γνώσης με διεθνή ορίζοντα παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας
- Θερμοκοιτίδες για ανάπτυξη καινοτόμου και νεοφυούς επιχειρηματικότητας
- Φορείς Διαχείρισης Μέσων χρηματοοικονομικής Τεχνικής, Ταμεία Επιχειρηματικού Κινδύνου, Επιχειρηματικοί Άγγελοι, κλπ.
- Επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες ΤΠΕ (Πάροχοι ΤΠΕ) & επιχειρήσεις που αποτελούν ζήτηση για ΤΠΕ προϊόντα & υπηρεσίες
- Συστάδες επιχειρηματικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων (clusters) που δημιουργούν νέες νησίδες εξειδίκευσης έντασης γνώσης για την ελληνική οικονομία, με παγκόσμια επιφάνεια
- Ερευνητικές υποδομές εθνικής εμβέλειας, βάσει του Εθνικού Οδικού Χάρτη
- Εργαστήρια ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων που παρέχουν υπηρεσίες ΕΤΑΚ, Ερευνητικές Ομάδες για συμμετοχή σε ερευνητικές υποδομές άλλων κρατών σε

υποδομές της ΕΕ και άλλων κρατών και διεθνών οργανισμών, Κέντρα Ικανότητας (Centers of Competence), Δίκτυα Ανάπτυξης Καινοτομίας

- Ερευνητικοί και ακαδημαϊκοί φορείς, Ερευνητές, Συνεργασίες επιχειρήσεων με ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα στους στρατηγικούς τομείς
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας
- Πολίτες που αναβαθμίζουν ενεργειακά τις κατοικίες τους
- Επιχειρήσεις που εμφανίζουν υψηλές ή και ιδιαίτερες ενεργειακές καταναλώσεις για προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. τουριστικά καταλύματα κλπ.), μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, για υιοθέτηση μέτρων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης κατά τη λειτουργία τους
- Δημόσια κτίρια για ενεργειακή αναβάθμιση
- Δημόσιοι φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα προώθησης σε νέες αγορές του εξωτερικού
- Δημόσια διοίκηση και δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί, αρμόδιοι για δράσεις βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Δημόσιες αρχές και φορείς του εθνικού συστήματος ποιότητας, φορείς διαχείρισης επιχειρηματικών υποδομών π.χ. βιομηχανικών & επιχειρηματικών περιοχών
- Οι διαχειριστές των δικτύων (ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΔΕΣΦΑ, ΕΠΑ) οι οποίοι έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα ανάπτυξης των δικτύων ΛΑΓΗΕ, ΔΕΠΑ, κοκ. Κοινωνικοί εταίροι, επαγγελματικές/κλαδικές ενώσεις, σύνδεσμοι.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Το όραμα του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ περιλαμβάνει τις μεταφορές και την προστασία του περιβάλλοντος δείχνοντας ευαισθησία ταυτόχρονα για την κλιματική αλλαγή και τον εκσυγχρονισμό των μεταφορικών υποδομών. Πιο συγκεκριμένα το όραμα διατυπώνεται ως εξής:

«Προστασία του περιβάλλοντος, μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, ανάπτυξη, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.»

Με βάση το παραπάνω όραμα διατυπώνονται οι στρατηγικοί στόχοι για τις Μεταφορές και για το Περιβάλλον.

Οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για τις Μεταφορές διατυπώνονται ως εξής:

- Προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), οδικών και σιδηροδρομικών και περαιτέρω ανάπτυξη/ αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων.
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών (σιδηροδρομικές συνδέσεις με τα λιμάνια του βασικού ΔΕΔ-Μ και τα εμπορευματικά κέντρα, οδικές συνδέσεις διευρωπαϊκών λιμανιών και αεροδρομίων της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας).

- Βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών (οδική ασφάλεια, ασφάλεια ναυσιπλοΐας και λιμενικών εγκαταστάσεων, ασφάλεια αεροναυτιλίας).
- Ανάπτυξη και επέκταση των βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

Στρατηγικοί στόχοι για το Περιβάλλον:

- Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ε.Ε. στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων.
- Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή - Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων.
- Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Αστική Αναζωογόνηση - Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα.

Το Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ δεν έχει χωρική θεώρηση, καθώς εκπονείται σε εθνικό επίπεδο. Ως εκ τούτου η προσέγγιση χρήσης ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων (Ο.Ε.Ε / ΙΤΙ) δεν βρίσκει εφαρμογή στο συγκεκριμένο Ε.Π. Ωστόσο, οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων που πρόκειται να υιοθετηθούν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 σε περιφερειακό, υποπεριφερειακό και τοπικό επίπεδο και προέρχονται από πρωτοβουλίες των Περιφερειών, υποστηρίζονται σημαντικά από τις δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων και των ειδικών στόχων του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ και έχουν εφαρμογή στις ίδιες περιοχές.

Οι Ειδικοί Στόχοι του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ αφορούν, πέραν των άλλων, την προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και την άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων. Αυτοί διατυπώνονται ως εξής:

- Συμβολή στην ολοκλήρωση του βασικού Διευρωπαϊκού (core TEN-T) σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π.
- Ενίσχυση των συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών με διασύνδεση του βασικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ με λιμάνια του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ και γειτονικούς αναπτυξιακούς πόλους.
- Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ενέργειας.
- Ενίσχυση της προσπελασιμότητας περιοχών της χώρας, με υλοποίηση σημαντικών τμημάτων του ΔΟΔ.
- Βελτίωση των επιπέδων οδικής ασφάλειας του αναλυτικού ΔΟΔ και εφαρμογή συναφών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των τροχαίων ατυχημάτων.

Οι παραπάνω σε συνδυασμό με τον Ειδικό Στόχο που αφορά την διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος μέσω της προστασίας της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και διατυπώνεται ως «Ανάσχεση της Απώλειας της Βιοποικιλότητας και της Υποβάθμισης των Λειτουργιών των Οικοσυστημάτων» επηρεάζουν θετικά την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού αναβαθμίζοντας την πρόσβαση σε αυτήν και προστατεύοντας τους φυσικούς και πολιτιστικούς της πόρους.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση έχει σκοπό να υποστηρίξει το συνολικό όραμα της χώρας για την αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ο βασικός στόχος του προγράμματος διατυπώνεται ως εξής:

«Το νέο Πρόγραμμα στοχεύει στην αντιμετώπιση της ανεργίας, τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης, τη διαμόρφωση ποιοτικών δυνατοτήτων εκπαίδευσης, τη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την υποστήριξη της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.»

Με βάση τη διάγνωση που περιγράφεται στο Ε.Π. οι αναπτυξιακές ανάγκες που καλείται να αντιμετωπίσει είναι:

- Λήψη άμεσων, βραχυπρόθεσμων μέτρων καταπολέμησης της ανεργίας και ενίσχυση της απασχόλησης για το σύνολο του εργατικού δυναμικού σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με ιδιαίτερη έμφαση σε ειδικές ομάδες με μεγάλα ποσοστά ανεργίας (μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες, άνεργοι 30-44 ετών)
- Ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την ένταξη τους στην αγορά εργασίας, ιδίως άτομα με χαμηλά τυπικά προσόντα.
- Μείωση της ανεργίας των νέων 15 έως 29 ετών, ιδίως των νέων εκτός δομών εκπαίδευσης, κατάρτισης ή εργασίας, με τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους.
- Συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Εκσυγχρονισμός και περαιτέρω ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας.
- Ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας ωφελούμενων στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, μέσω και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας.
- Καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- Αναβάθμιση και διασύνδεση των συστημάτων Τεχνικό - επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- Προώθηση της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Ενδυνάμωση των δεσμών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τον επιχειρηματικό κόσμο.
- Ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας και της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού.
- Αναβάθμιση του συστήματος διά βίου μάθησης και αύξηση της συμμετοχής σε αυτήν.

Η στρατηγική του Ε.Π. περιλαμβάνει εννέα (9) Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ), πλέον των Αξόνων της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος, οι οποίοι περιλαμβάνουν δράσεις απόλυτα εναρμονισμένες με τους Θεματικούς Στόχους (ΘΣ) 8, 9 και 10 του Κανονισμού ΕΚΤ για τη Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. Αυτοί είναι:

- ΑΠ 1. Συστημικές Παρεμβάσεις των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας.
- ΑΠ 2. Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού.
- ΑΠ 3. Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση των Νέων έως 29 ετών.
- ΑΠ 4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.
- ΑΠ 5. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

- ΑΠ 6. Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος.
- ΑΠ 7. Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και Βελτίωση της Συνάφειας της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- ΑΠ 8. Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και της Διά Βίου Μάθησης - σύνδεση με την αγορά εργασίας (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας).
- ΑΠ 9. Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και της Διά Βίου Μάθησης - σύνδεση με την αγορά εργασίας (Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα

Το όραμα του Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα είναι:

«Μέσα στα επόμενα 7 χρόνια, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και αποτελεσματική αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.»

Με βάση το παραπάνω όραμα οι στρατηγικοί στόχοι που θέτει το Ε.Π. ΜΔΤ είναι τρεις:

1. Ενίσχυση της οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας της δημοσίας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από παρεμβάσεις που θα αλλάξουν τη δομή την οργάνωση και τη λειτουργία των υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.
2. Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο Δημόσιο Τομέα η οποία σε συνδυασμό με συστημικές δράσεις και πολιτικές, θα αποτελέσουν τα κύρια εργαλεία μετασχηματισμού των υφιστάμενων διαδικασιών βελτιώνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες και καθιστώντας τη Διοίκηση πιο αποτελεσματική και αποδοτική.
3. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, μέσω: της ορθολογικής κατανομής των ανθρώπινων πόρων, της καλύτερης αξιοποίησης των στελεχών της διοίκησης καθώς και της παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης, με στόχο την ατομική ανάπτυξη των υπαλλήλων και την ανταπόκρισή τους στις αυξημένες ανάγκες.

Οι παραπάνω στρατηγικοί στόχοι εξειδικεύονται σε ειδικούς στόχους. Αναλυτικότερα, αυτοί παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Ο πρώτος στρατηγικός στόχος διαρθρώνεται στους εξής ειδικούς στόχους:

1. Αύξηση των τομέων δημόσιας δράσης στους οποίους εφαρμόζονται νέα συστήματα και διαδικασίες για την ενίσχυση του επιτελικού χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης.
2. Αύξηση των φορέων του δημοσίου τομέα στους οποίους εφαρμόζονται σχέδια λειτουργικής αναδιοργάνωσης και απλοποίησης διοικητικών διαδικασιών.

3. Αύξηση των φορέων του δημόσιου τομέα που εφαρμόζουν συστήματα στοχοθεσίας, αξιολόγησης και εσωτερικού ελέγχου για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση.

Ο δεύτερος στρατηγικός στόχος διαρθρώνεται στους εξής ειδικούς στόχους:

1. Αύξηση των φορέων και συστημάτων του δημοσίου τομέα όπου εντείνεται η χρήση αποτελεσματικών μεθόδων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
2. Αύξηση των υπηρεσιών, εφαρμογών και συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχονται προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Ο τρίτος στρατηγικός στόχος διαρθρώνεται στους εξής ειδικούς στόχους:

1. Αύξηση των φορέων της δημόσιας διοίκησης όπου εφαρμόζονται νέα συστήματα αξιολόγησης και ορθολογικής διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.
2. Αύξηση του αριθμού στελεχών / υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης με πιστοποιημένες διοικητικές ικανότητες.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνική Βοήθεια

Ο στρατηγικός στόχος του ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια 2014-2020» συνοψίζεται στη διαμόρφωση και συνεχή εξασφάλιση των κατάλληλων οργανωτικών συνθηκών για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Με βάση τα ανωτέρω, όσον αφορά τα προβλήματα που αναφέρονται στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και τα οποία δύνανται να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο του ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια» η στρατηγική του προγράμματος επικεντρώνεται:

- Στην ενίσχυση των δομών συντονισμού, διαχείρισης και επιτελικών δομών των Υπουργείων και του συστήματος διοίκησης και συντονισμού της εφαρμογής του συνόλου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και της οργανωτικής, λειτουργικής και διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων φορέων των ΕΠ για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων.

Ειδικούς Στόχους αποτελούν:

- Ειδικός Στόχος 1: Η ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και συντονισμού της εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Ειδικός Στόχος 2: Η ενίσχυση της στελέχωσης, διοικητικής οργάνωσης και λειτουργίας των υποστηρικτικών δομών του συστήματος διαχείρισης, συντονισμού και διοίκησης της εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, καθώς επίσης και των επιτελικών δομών των Υπουργείων.
- Ειδικός Στόχος 3: Η ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων φορέων για την εφαρμογή συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 καλύπτει την επικράτεια της Ελλάδας. Για την οριοθέτησή των αγροτικών περιοχών χρησιμοποιήθηκε η «Τυπολογία αγροτικών – αστικών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010», η οποία αποτελεί

προσαρμογή προγενέστερης μεθοδολογίας του ΟΟΣΑ και σύμφωνα με αυτήν ως «αγροτικές περιοχές» χαρακτηρίζονται οι ενδιάμεσες και κυρίως αγροτικές περιοχές. Οι 52 από τους 54 Νομούς της Ελλάδας, εξαιρουμένων των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης είναι «αγροτικές περιοχές» που καλύπτουν το 93,2% της Ελληνικής επικράτειας (82,3% αγροτικές και 12,1% ενδιάμεσες) και κατοικεί σε αυτές περίπου το ήμισυ του πληθυσμού της χώρας (54,5%). Σημειώνεται ότι και στους Νομούς Αττικής & Θεσσαλονίκης, που χαρακτηρίζονται ως αστικές περιοχές, υπάρχουν αγροτικές περιοχές με σημαντική πρωτογενή παραγωγή.

Το όραμα του ΠΑΑ 2014 – 2020 είναι:

«Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου.»

Η στρατηγική του ΠΑΑ 2014 – 2020 διαρθρώνεται γύρω από δύο αλληλένδετους και συμπληρωματικούς στόχους, που στοχεύουν στην άμβλυνση των επιπτώσεων της μακροχρόνιας ύφεσης λόγω της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης και την επίτευξη των γενικότερων δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα για την δημοσιονομική εξυγίανση και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι στρατηγικοί στόχοι για την επίτευξη του οράματος είναι οι ακόλουθοι:

- Μετάβαση σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγρο-διατροφικό σύστημα
- Αύξηση της «προστιθέμενης» αξίας των αγροτικών περιοχών

Ο πρώτος στρατηγικός στόχος περιλαμβάνει δύο επενδυτικές προτεραιότητες η καθεμιά από τις οποίες επιτυγχάνεται μέσα από αλληλένδετους ειδικούς στόχους:

- Δημιουργία ισχυρού και ανταγωνιστικού αγρο-διατροφικού συστήματος, μέσω της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της δημιουργίας ή/και διατήρησης βιώσιμων θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο. Ειδικοί στόχοι:
 - Ανταγωνιστική παραγωγή αγροτικών προϊόντων και τροφίμων
 - Αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
 - Ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των αγρο-διατροφικών προϊόντων
- Προαγωγή της αειφορίας του αγρο-διατροφικού συστήματος και των αγροτικών περιοχών, ήτοι ολοκληρωμένη διαχείριση των φυσικών πόρων, του περιβάλλοντος και του κλίματος στην ύπαιθρο. Ειδικοί στόχοι:
 - Προστασία και διαχείριση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας στη γεωργία και δασοπονία
 - Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιεία και Θάλασσα

Το όραμα του Ε.Π. Αλιεία και Θάλασσα είναι:

«Η ενίσχυση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου και ανταγωνιστικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και η προώθηση της γαλαζίας ανάπτυξης και των θαλάσσιων δεξιοτήτων στην Ελλάδα.»

Ενώ οι στόχοι είναι τρείς:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης.
- Βιωσιμότητα της θαλάσσιας αλιείας και βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών που εξαρτώνται παραδοσιακά από την αλιεία.
- Προστασία και αποκατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των έμβιων πόρων, έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων, συλλογή αλιευτικών δεδομένων και βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο Θεσσαλίας

Το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο Θεσσαλίας που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2018 (ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/69722/1108) αποτελεί το βασικό σχέδιο περιφερειακής χωρικής οργάνωσης, το οποίο στοχεύει σε:

1. ενίσχυση του ρόλου της Περιφέρειας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει.
2. προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις φυσικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητές της.
3. διατήρηση της βιοποικιλότητας, την ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, την πρόληψη της ρύπανσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
4. περιορισμό της διάσπαρτης δόμησης, τη χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων και την αποφυγή συγκρούσεων μεταξύ των χρήσεων.
5. ανάπτυξη της μεταφορικής και των λοιπών υποδομών ανάλογα με τις ανάγκες της Περιφέρειας και των επιμέρους ενοτήτων.

Τα προβλήματα που εντοπίζει το ΠΧΠ στην ένταξη της Περιφέρειας σε ευρύτερα χωρικά σύνολα είναι ότι γεωγραφικά η Θεσσαλία είναι τοποθετημένη έκκεντρα στον ευρωπαϊκό χώρο, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές περιφέρειες υστερεί αναπτυξιακά και οι σχέσεις της Θεσσαλίας με τις εκτός ΕΕ όμορες μεγάλες γεωπολιτικές και γεωοικονομικές ενότητες (Μεσόγειος, Βαλκάνια) είναι αδύναμες. Αντίθετα στον ελληνικό χώρο, το βασικό γεωγραφικό χαρακτηριστικό της είναι η κεντροβαρική της θέση, ενώ σε επίπεδο εθνικής χωροταξικής οργάνωσης κύριο στοιχείο είναι ότι η περιφέρεια διασχίζεται από τον βασικό μεταπολεμικό άξονα ανάπτυξης, τον άξονα Αθήνας-Θεσσαλονίκης, ενώ άλλοι, αναδυόμενοι εθνικοί άξονες ανάπτυξης διέρχονται από τη Θεσσαλία (Ε65) ή πλησίον της (Ιονία, Εγνατία).

Με βάση το ΠΧΠ προωθούνται οι εξής προτεραιότητες για την ενίσχυση της θέσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας στον εθνικό χώρο:

- Μετουσίωση της γεωγραφικής κεντρικότητας σε πραγματικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
- Προώθηση διαπεριφερειακών μεταφορικών αξόνων, που είναι αναγκαίοι τόσο για το γεωγραφικό απεγκλωβισμό, όσο και για την άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, αλλά σε συνδυασμό με συμπληρωματικά μέτρα αναγκαία για μια αναπτυξιακή επιτάχυνση.
- Επιδίωξη διαπεριφερειακών συνεργασιών και σε πεδία που δεν εξαρτώνται καθοριστικά από άμεση φυσική διασύνδεση, δικτυώσεων, και εξειδίκευσης σε τομείς με συγκριτικά πλεονεκτήματα που επιτρέπουν την ανάπτυξη

συμπληρωματικών σχέσεων, όπως για παράδειγμα η διαπεριφερειακή συνεργασία για την τουριστική αξιοποίηση της Πίνδου και του Ολύμπου.

Εντός της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με βάση το ΠΧΠ, διακρίνονται ευρύτερες ζώνες με ομοιογενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά: η «Ευρύτερη Ζώνη εντατικής γεωργίας», η «Ευρύτερη Ζώνη αγροτικών δραστηριοτήτων», η «Ευρύτερη Ζώνη ανάπτυξης Βιομηχανίας», η «Ευρύτερη Ζώνη ΑΠΕ» καθώς και οι ζώνες «Ευρύτερη Ζώνη τουρισμού και δεύτερης κατοικίας» και «Ευρύτερη Ζώνη αναπτυσσόμενου ορεινού τουρισμού» οι οποίες άπτονται άμεσα της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού. Η πρώτη ζώνη περιλαμβάνει δύο τμήματα, το νησιώτικο και το ηπειρωτικό, και χαρακτηρίζεται από αυξημένη παρουσία μαζικού τουρισμού και δεύτερης κατοικίας, με προοπτική περαιτέρω ενίσχυσης και με νέες ανταγωνιστικές και αιφροδικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης. Η δεύτερη περιλαμβάνει ορεινές και ημιορεινές περιοχές, περιμετρικά της Θεσσαλίας, με αξιόλογο φυσικό περιβάλλον και ήδη υπαρκτές τάσεις ανάπτυξης ορεινού και συναφών εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Σε ό,τι αφορά την χωρική οργάνωση του παραγωγικού συστήματος ορίζονται, πέραν των άλλων, περιοχές τουρισμού και Β' κατοικίας, οι οποίες είναι:

1. Δύο είναι οι ευρύτερες ζώνες που συγκεντρώνουν σημαντικής έκτασης και αξίας φυσικό απόθεμα, με σημαντικούς ιστορικούς και καθιερωμένους τουριστικούς προορισμούς βουνού και θάλασσας. Η πρώτη παρακολουθεί το τόξο Όλυμπος-Όσσα-Μαυροβούνι-Πήλιο-Σποράδες στα ανατολικά της περιφέρειας και η δεύτερη στα δυτικά αποτελεί τμήμα της οροσειράς της Πίνδου, περιλαμβάνοντας και τα Μετέωρα, τον Κόζιακα, τις περιοχές των λιμνών Πλαστήρα και Σμοκόβου κλπ.
2. Οι περιοχές που περιλαμβάνονται στις ζώνες αυτές κατατάσσονται σε τρεις βασικές κατηγορίες: α) Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές (κατηγορία Α), β) Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (κατηγορία Β) και γ) Περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα (κατηγορία Γ). Προβλέπονται οι εξής στρατηγικές κατευθύνσεις, ανάλογα με την κατηγορία κατάταξης κάθε περιοχής:

2.1. Για τις περιοχές της (Α) κατηγορίας, όπου η πίεση για ανάπτυξη είναι έντονη, προωθείται:

- Η χρήση συγκεντρωτικών χωρικά πολεοδομικών μηχανισμών (επεκτάσεις, ΠΠΑΠ, ΠΟΑΠΔ, οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, κ.λπ.) ενώ παράλληλα τα κάθε μορφής κίνητρα πρέπει να αποβλέπουν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και γενικά του τουριστικού προϊόντος.
- Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα για την περιοχή, και με έμφαση στη δημιουργία σύνθετων και ολοκληρωμένων τουριστικών υποδομών καθώς και την ανάπτυξη βασικών υποδομών (όπως λιμένες, αεροδρόμια κ.λπ.).
- Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών -εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.) για τον εμπλουτισμό και διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος.
- Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping)

- Σε ό,τι αφορά στους όρους και περιορισμούς της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:
 - α. περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων
 - β. σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5,4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- 2.2. Για τις περιοχές της (B) κατηγορίας, πρέπει να προωθηθεί η εκπόνηση και θεσμοθέτηση ΤΧΣ για τον καθορισμό χρήσεων γης και του τρόπου διαχείρισης των φυσικών πόρων με στόχο την πολυλειτουργικότητα του αγροτικού τομέα, την ανάπτυξη ήπιων (κατά τεκμήριο) μορφών τουρισμού και την προστασία του περιβάλλοντος. Δίδεται προτεραιότητα στις περιοχές που προβλέπεται να αποκτήσουν συγκριτικό πλεονέκτημα μέσω των εκτελούμενων ή προγραμματισμένων έργων (τεχνητές λίμνες, οδικά τουριστικά κυκλώματα). Ειδικότερα για τον κλάδο του Τουρισμού, προβλέπονται οι ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης:
- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, και άλλων ιδιαίτερων στοιχείων του χώρου, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.
 - Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 3 αστέρων τουλάχιστον.
 - Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων – ως προς τη μορφολογία δυναμικότητα, κατηγορίες - και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν.
 - Πολιτικές ολοκληρωμένων και σύνθετων τουριστικών υποδομών ήπιας ανάπτυξης (οργανωμένοι υποδοχείς και σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης).
 - Σε ό,τι αφορά στους όρους και περιορισμούς της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:
 - α. περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων
 - β. σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5,4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Διευκρινίζεται ότι ο χαρακτηρισμός περιοχών του ορεινού χώρου ως περιοχών με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (κατηγορία Β) δεν σημαίνει τον αποκλεισμό εκ των προτέρων των αγροτικών δραστηριοτήτων που ασκούνται στις περιοχές αυτές και ειδικότερα της κτηνοτροφίας. Ειδικότερα, στις περιοχές αυτές που ασκούνται αγροτικές δραστηριότητες είναι αποδεκτές εκείνες οι μορφές τουρισμού που θα συνυπάρξουν με τις εν λόγω δραστηριότητες και δεν θα οδηγήσουν σε συγκρούσεις.

- 2.3. Στην κατηγορία (Γ) περιλαμβάνονται το Πήλιο, η περιοχή της Αργιθέας, τα Μετέωρα, η ευρύτερη περιοχή της Λίμνης Πλαστήρα και όσες νησιωτικές περιοχές, εκτός των μικρών νησιωτικών περιοχών, δεν περιλαμβάνονται στις κατηγορίες Α και Β. Για τις περιοχές αυτές επιδιώκεται η οργάνωσή τους σε δίκτυα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που θα αναδεικνύουν και αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, όπως τον φυσικό πλούτο των περιοχών, το σύνολο των πολλαπλών πολιτιστικών στοιχείων τους (αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί, ήθη και έθιμα) σε σύνδεση με τη σύγχρονη κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα και την τοπική οικονομική δραστηριότητα με έμφαση στην παραγωγή ποιοτικών τοπικών αγαθών. Επίσης, προωθείται η προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, τάξεις) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών μορφών που υποστηρίζουν. Για τη σημειακή χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές ισχύουν οι κατευθύνσεις που προβλέπονται για τις τουριστικές περιοχές της κατηγορίας (Α).
3. Για όλες τις παραπάνω κατηγορίες (Α, Β, Γ) ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις εξής κατευθύνσεις:
- Αξιοποίηση του υπάρχοντος αποθέματος με την πολεοδόμηση των οικισμών καθώς και των διατηρητέων κτιρίων και παραδοσιακών συνόλων μέσω της προστασίας, ανάδειξης και επαναχρησιμοποίησης τους.
 - Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών θεματικού τουρισμού (συνεδριακού, θρησκευτικού, μαθητικού, τρίτης ηλικίας, ΑΜΕΑ, κ.λπ.) που θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση χρονικά την τουριστικής περιόδου και χωρικά της τουριστικής ανάπτυξης. Απαραίτητη προϋπόθεση
 - είναι η προβολή και αξιοποίηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
 - Συντονισμός του σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο (ΤΧΣ/ΕΧΣ) με βασική αρχή την επιδίωξη της παράλληλης, και ανάλογα με την ιδιαιτερότητα κάθε περιοχής, ανάπτυξης των χρήσεων και της αποφυγής συγκρούσεων μεταξύ τους και με το περιβάλλον. Αυτό σημαίνει:
 - καθορισμό χρήσεων γης συμβατών μεταξύ τους ανά περιοχή
 - προώθηση οργανωμένων υποδοχέων
 - δραστικό περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης με αύξηση της αρτιότητας και κατάργηση των παρεκκλίσεων δόμησης για όσες χρήσεις κρίνεται σκόπιμο να περιοριστούν μέσα στους οικιστικούς υποδοχείς (κατοικία, εμπόριο κ.λπ.).
 - Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην αυστηρή τήρηση της σχετικής με τις ακτές νομοθεσίας και στην επίσπευση της ολοκλήρωσης των διαδικασιών που σχετίζονται με τον καθορισμό των ορίων αιγιαλού - παραλίας στη χωρική εξειδίκευση των πάσης φύσεως κινήτρων (αναπτυξιακού νόμου, πολεοδομικών, κλπ.) με στόχο την υποστήριξη του σχεδιασμού καθώς και την επιτάχυνση της σύνταξης Δασικού Κτηματολογίου.
4. Προτείνονται οι εξής ενέργειες – έργα σχετικές με τον τομέα, για ένταξη τους στον προγραμματισμό:
- Αξιοποίηση της κοιλάδας των Τεμπών με βάση ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
 - Αξιοποίηση του περιβαλλοντικού δυναμικού της περιοχής του Ολύμπου.
 - Αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της Περιφέρειας (Σμοκόβου, Καΐτης, Κόκκινου Νερού κ.λπ.).
 - Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο όρος Όθρυς.

- Διεύρυνση χρονικά της λειτουργίας του χιονοδρομικού κέντρου του Πηλίου με την ανάπτυξη και άλλων δραστηριοτήτων, όπως ιππασία, ορειβασία, αναρρίχηση κ.λπ.
- Δημιουργία εκπαιδευτικού, προπονητικού χιονοδρομικού κέντρου στον Κίσσαβο (θέση «Κάναλος»).
- Δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και κέντρου χειμερινών δραστηριοτήτων στη Λίμνη Πλαστήρα.
- Δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ.
- Επανασύσταση της Λίμνης Καλλιπεύκης που θα λειτουργήσει ως πόλος τουρισμού – αναψυχής στην ευρύτερη περιοχή.
- Αναθεώρηση – επικαιροποίηση των ΖΟΕ της Λίμνης Πλαστήρα, της Αιγάνης και της Μελιβοίας με βάση τα σημερινά δεδομένα.
- Βελτίωση των υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι του Βόλου και πρόσβαση στη πόλη.
- Πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων με τη δημιουργία Μαρίνας στο Βόλο και καταφυγίων/αγκυροβολίων στην Αλόνησο (Καλαμάκια), τα παράλια της ΠΕ Λάρισας (Αγιοκάμπος), τα εξωτερικά παράλια του Πηλίου και τον Παγασητικό Κόλπο.
- Δημιουργία καταδυτικού Πάρκου Σποράδων – Παγασητικού.

Το ΠΧΠ προσδιορίζει, επίσης, χωρικά τις ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες του παράκτιου, νησιωτικού και ορεινού χώρου για τις οποίες επιβάλλεται ομοιόμορφος αναπτυξιακός και χωρικός σχεδιασμός και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιμέρους ενότητων και τα στοιχεία που αφορούν κάθε κατηγορία. Αναλυτικότερα παρατίθενται στη συνέχεια.

1. Παράκτιος και Νησιωτικός Χώρος

Ο παράκτιος χώρος της περιφέρειας διακρίνεται στις παρακάτω κύριες χωρικές ενότητες:

Α. Την περιοχή που περιλαμβάνει το Δέλτα του Πηνειού ποταμού. Χαρακτηρίζεται ως «περιβαλλοντικά ευαίσθητη» αφού διαθέτει βιότοπους και περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας. Κατά συνέπεια για την καθ' αυτό περιοχή του Δέλτα προέχει η προστασία του περιβάλλοντος. Η ανάπτυξη στον υπόλοιπο χώρο της ενότητας θα πρέπει να βασιστεί σε δραστηριότητες χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και συμβατές με τον χαρακτήρα της περιοχής καθώς και στην αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος που αποτελεί η άμεση γειτνίαση με τον φυσικό πόρο.

Β. Τα παράλια της ΠΕ Λάρισας (εκτός της περιοχής του Δέλτα Πηνειού), με επίκεντρο την ευρύτερη περιοχή του Αγιοκάμπου και κύριο χαρακτηριστικό τις έντονες τάσεις ανάπτυξης κυρίως προς την κατεύθυνση της Β' κατοικίας και αναψυχής, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται συμπτώματα υποβάθμισης. Προβλέπεται η άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος με ολοκλήρωση του σχεδιασμού σε επίπεδο ΤΧΣ και κύριο στόχο την διατήρηση και ανάδειξη της φυσιογνωμίας της περιοχής, που συνεπάγεται τον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης και εκτόνωση της ζήτησης σε οργανωμένους υποδοχείς.

Γ. Τα «εξωτερικά» – εκτός Παγασητικού Κόλπου παράλια της ΠΕ Μαγνησίας, περιοχή που χαρακτηρίζεται από «υψηλή ποιότητα περιβαλλοντικής αισθητικής» ως αποτέλεσμα της αρμονικής σχέσης «ανθρώπου-φύσης». Ο χαρακτήρας αυτός πρέπει να διαφυλαχθεί με στόχο την αειφορική ανάπτυξη αντίστοιχης ποιότητας τουρισμού και Β' κατοικίας υψηλών προδιαγραφών (διεθνούς επιπέδου).

Δ. Τα παράλια του Παγασητικού κόλπου, περιοχή με πολύμορφο χαρακτήρα που αφενός περιλαμβάνει τον περιβαλλοντικά ευαίσθητο «κλειστό» κόλπο και αφετέρου φιλοξενεί μια

μεγάλη πόλη, με βιομηχανική ανάπτυξη. Στόχος είναι η διατήρηση και εντατικοποίηση, τα επόμενα χρόνια, της βιομηχανικής ανάπτυξης καθώς και η ενίσχυση των δραστηριοτήτων τουρισμού /παραθερισμού.

Η ενότητα διακρίνεται σε τρεις υποενότητες με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

- Τα παράλια του Πηλίου (Δ1). Ο χαρακτήρας της περιοχής είναι ίδιος με αυτόν της Γ' ενότητας, με εντονότερη την επίδραση του Βόλου.

- Τη ζώνη από το ΠΣ του Βόλου μέχρι τον Αλμυρό (Δ2). Συνιστά το θαλάσσιο μέτωπο της προβλεπόμενης Περιοχής Ελεγχόμενης Ανάπτυξης αστικών λειτουργιών με αντίστοιχο χαρακτήρα και απαιτήσεις λεπτομερούς σχεδιασμού. Στην παράκτια ζώνη, εκτός από το ΠΣ του Βόλου αναπτύσσονται αστικές χρήσεις, κατοικία (πρώτη και παραθεριστική) μέχρι τη Ν. Αγχιάλο, καθώς και μεγάλες βιομηχανικές μονάδες (ΑΓΕΤ, ΣΙΔΕΝΟΡ, Μύλοι Λούλη) με τις αντίστοιχες λιμενικές εγκαταστάσεις, το Αεροδρόμιο της Ν. Αγχιάλου κ.λπ. Προβλέπεται η ανάπτυξη οργανωμένου υποδοχέα βιομηχανίας στην παράκτια ζώνη του Αλμυρού, η περαιτέρω ανάπτυξη των λιμενικών εγκαταστάσεων στο Τσιγκέλι με στόχο την αποσυμφόρηση του Λιμανιού του Βόλου από τις οχλούσες εμπορικές δραστηριότητες και η σύνδεση της περιοχής με το σιδηροδρομικό δίκτυο.

- Τα Δυτικά παράλια στην είσοδο του κόλπου, από την Αμαλιάπολη ως τον κόλπο του Πτελεού (Δ3). Στην περιοχή αναπτύσσεται η Β' κατοικία. Σκόπιμο είναι η ζήτηση να εκτονωθεί μέσω οργανωμένων υποδοχέων Β' κατοικίας και τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, κ.λπ.

Ε. Τον νησιωτικό χώρο. Στη μικροκλίμακα των νησιών περιλαμβάνονται σημαντικές περιοχές προστασίας όπως το Θαλάσσιο Πάρκο της Αλοννήσου, οι προστατευόμενες περιοχές και το αισθητικό δάσος της Σκιάθου ενώ ταυτόχρονα η ενότητα αποτελεί ήδη πόλο έλξης διεθνούς τουρισμού και Β' κατοικίας. Η προστασία του περιβάλλοντος και του ιδιαίτερου νησιωτικού τοπίου απαιτεί ολοκληρωμένο και λεπτομερή σχεδιασμό, περιορισμό/ κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης και εκτόνωση της ζήτησης σε οργανωμένους υποδοχείς, σύμφωνα με τα σχέδια διαχείρισης και προστασίας των προστατευόμενων περιοχών.

Τα στοιχεία που αφορούν στο σύνολό τους ή εν μέρει τις παραπάνω Παράκτιες και Νησιωτικές Χωρικές Ενότητες, και πρέπει να συνεκτιμηθούν κατά τον χωρικό σχεδιασμό περιλαμβάνουν την ιδιομορφία του παράκτιου χώρου της περιφέρειας, αφού στο μεγαλύτερο μέρος του σχηματίζει ενότητες με τους όμορους ορεινούς όγκους, σε συνδυασμό με το υφιστάμενο ή εκπονούμενο πλαίσιο χωρικού σχεδιασμού.

2. Ορεινός Χώρος

Βασικό στόχο του προβλεπόμενου από το παρόν πρότυπο χωρικής οργάνωσης αποτελεί η υποστήριξη της ανάπτυξης των ορεινών περιοχών, που καταλαμβάνουν περιμετρικά το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της περιφέρειας. Βάσει των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν τα επί μέρους τμήματα των ορεινών περιοχών της περιφέρειας, διαμορφώνονται τέσσερις ενότητες:

Α. Η ενότητα Όσσας-Μαυροβουνίου-Πηλίου, με κύρια χαρακτηριστικά:

- την ύπαρξη της παράκτιας ζώνης, η ανάπτυξη της οποίας θα πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με τον ορεινό χώρο

- την ύπαρξη της ήδη πολύπλευρα αναπτυγμένης κεντρικής περιοχής του Πηλίου

Β. Η ενότητα που περιλαμβάνει το θεσσαλικό τμήμα του Ολύμπου. Ο σχεδιασμός της θα πρέπει να αφορά το σύνολο του ορεινού όγκου με κύριο στόχο την αξιοποίηση του διεθνούς σημασίας «ονόματος» και την πλήρη προστασία.

Γ. Η ενότητα αποτελείται από δύο τμήματα: τα όρη Χάσια και Αντιχάσια στο βορρά και το όρος Όθρυς στο νότο. Κύριο χαρακτηριστικό αποτελεί ο ημιορεινός χαρακτήρας και η δυνατότητα ανάπτυξης αγροτικών δραστηριοτήτων, παράλληλα με τα Μετέωρα που αποτελεί τουριστικό πόλο διεθνούς επιπέδου.

Δ. Η ενότητα της Πίνδου. Ο χωρικός σχεδιασμός θα πρέπει να λάβει υπόψη:

- την ανάγκη να αντιμετωπιστεί το θεσσαλικό τμήμα σε συνδυασμό με τον συνολικό ορεινό όγκο της Πίνδου

- τη μέριμνα περιοχών που ήδη αναπτύσσονται με γρήγορους ρυθμούς (Περτούλι - Ελάτη, Λίμνη Πλαστήρα) και άλλων που αναμένεται να υποστούν έντονη πίεση στο άμεσο μέλλον (π.χ. Σμόκοβο) υιοθετώντας ένα πλαίσιο αειφορικής ανάπτυξης

- την επιδίωξη για διάσπαση του «φραγμού» που αποτελεί ο ορεινός όγκος και την εξέλιξή του σε πόλο έλξης/επικοινωνίας της περιφέρειας προς τα Δυτικά.

Το Πρόγραμμα Δράσης του ΠΧΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας για το διάστημα 2014-2031 περιλαμβάνει:

Πίνακας 4. Πρόγραμμα Δράσης ΠΧΠ Θεσσαλίας 2014 - 2031

Ενέργεια – Έργο	Προτεραιότητα		
	A	B	Γ
Αναθεώρηση περιαστικών ΖΟΕ Βόλου, Τρικάλων και Ελασσόνας	+		
Χαρακτηρισμός – σχεδιασμός Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)		+	
Κατάρτιση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ)	+		
Εκπόνηση και ολοκλήρωση Σχεδίων Διαχείρισης των περιοχών που υπάγονται στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών του ν. 3937/2011 της Βιοποικιλότητας	+		
Επιτάχυνση διαδικασιών εκπόνησης των σχετικών μελετών και θεσμοθέτησης ΤΧΣ/ΠΜ/ΠΣΕ του ν. 4447/2016, στους Δήμους των οικιστικών κέντρων 4ου και άνω επιπέδου	+		
Πρωώθηση του σχεδιασμού σε επίπεδο ΤΧΣ των Δήμων που περιλαμβάνονται στις Περιοχές Ελεγχόμενης Ανάπτυξης Αστικών Λειτουργιών μεταξύ Λάρισας - Βόλου και Καρδίτσας - Τρικάλων	+		
Ολοκλήρωση - προώθηση του σχεδιασμού σε επίπεδο ΤΧΣ/ΠΣΕ σε περιοχές που υφίστανται ή αναμένεται να υποστούν πιέσεις λόγω των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτουν (παράλια ΠΕ Λάρισας, Πήλιο, Λίμνες Πλαστήρα και Σμοκόβου κ.α.)	+	+	
Ανάδειξη και προστασία των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία κατάλληλης υποδομής πρόσβασης, λειτουργική σύνδεση αυτών μεταξύ τους (ανά χωρική ενότητα) και με τον περιβάλλοντα χώρο	+	+	+

Προώθηση της δημιουργίας ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, οργάνωση χώρων και διαδρομών και ανάδειξη και αξιοποίησή τους με συνεργασία των αρμόδιων αρχών	+	+	+
Αξιοποίηση της κοιλάδας των Τεμπών με βάση ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού		+	
Αξιοποίηση του περιβαλλοντικού δυναμικού της περιοχής του Ολύμπου		+	
Αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της Περιφέρειας (Σμοκόβου, Καΐτσης, Κόκκινου Νερού κ.λπ.)	+		
Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο όρος Όθρυς		+	
Διεύρυνση χρονικά της λειτουργίας του χιονοδρομικού κέντρου του Πηλίου με την ανάπτυξη και άλλων δραστηριοτήτων, όπως ιππασία, ορειβασία, αναρρίχηση κλπ.	+		
Δημιουργία εκπαιδευτικού, προπονητικού χιονοδρομικού κέντρου στον Κίσσαβο (θέση «Κάναλος»)		+	
Δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και κέντρου χειμερινών δραστηριοτήτων στη Λίμνη Πλαστήρα		+	
Δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ	+		
Επανασύσταση της Λίμνης Καλλιπεύκης που θα λειτουργήσει ως πόλος τουρισμού – αναψυχής στην ευρύτερη περιοχή		+	
Πολεοδόμηση – επέκταση των υφιστάμενων οικιστικών υποδοχέων στην περιοχή του Ολύμπου και του Κισσάβου		+	
Αναθεώρηση – επικαιροποίηση των ΖΟΕ της Λίμνης Πλαστήρα, της Αιγάνης και της Μελιβοίας με βάση τα σημερινά δεδομένα	+		
Βελτίωση των υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι του Βόλου και πρόσβαση στη πόλη	+		
Δημιουργία Καταδυτικού Πάρκου Σποράδων - Παγασητικού	+		
Αξιοποίηση των υπαρχόντων υποδοχέων βιομηχανίας (πολεοδόμηση, έργα υποδομής, επαναχρησιμοποίηση εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων - κελυφών)	+		
Υλοποίηση ΒΙΠΕ Φαρκαδόνας	+		
Οργάνωση – εξυγίανση των άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων της Περιφέρειας που δημιουργούν περιβαλλοντικά προβλήματα		+	
Δημιουργία νέων οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανίας			+
Δημιουργία Εμπορευματικού Κέντρου Θεσσαλίας		+	
Δημιουργία εμπορικών κόμβων Καρδίτσας – Τρικάλων			+
Ίδρυση δημοπρατηρίου αγροτικών προϊόντων	+		
Αξιοποίηση των ορυκτών πόρων της Περιφέρειας		+	+
Χαρακτηρισμός της Γεωργικής γης βάσει των κριτηρίων της με αριθμό 168040/3-9-2010 κοινής υπουργικής απόφασης όπως ισχύει	+		
Δημιουργία "τράπεζας αγροτικής γης" για τη διαχείριση των εκτάσεων που δεν ανήκουν σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες			+
Εφαρμογή μεθόδων και υλοποίηση έργων περιβαλλοντικής εξυγίανσης των πεδινών εδαφών		+	

Υλοποίηση έργων για την κάλυψη του υδατικού ελλείμματος της Περιφέρειας και την αναβάθμιση των υδατικών πόρων	+
Λήψη μέτρων περιορισμού της σπατάλης του νερού κατά την άρδευση	+
Δημιουργία συστήματος διαχείρισης των υδατικών πόρων της Θεσσαλίας	+
Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και προώθηση της «συμβολαιακής γεωργίας»	+
Προστασία και προώθηση των επωνύμων/τοπικών προϊόντων ποιότητας (αποτροπή της αλλαγής χρήσης, κτηματογράφηση των περιοχών όπου παράγονται επώνυμα/τοπικά προϊόντα ποιότητας, σύνταξη αμπελουργικού κτηματολογίου, κ.λπ.)	+
Υποστήριξη της παραγωγής "Βιολογικών" προϊόντων	+
Καθορισμός ζωνών όπου οι κτηνοτροφικές δραστηριότητες θα ασκούνται κατά προτεραιότητα	+
Μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων που η λειτουργία τους προκαλεί σύγκρουση χρήσεων	+
Αντίστοιχα το Πρόγραμμα Δράσης προβλέπει τα έργα υποδομών που φαίνονται στον ακόλουθο Πίνακα 5.	

Πίνακας 5. Πρόγραμμα Δράσης ΠΧΠ Θεσσαλίας 2014 – 2031 για τις υποδομές

Ενέργεια – Έργο	Προτεραιότητα		
	A	B	Γ
Ολοκλήρωση αυτοκινητόδρομου Εγνατία - Λαμία (Ε65)	+		
Αναβάθμιση του οδικού άξονα Βόλου - Λάρισας - Τρίκαλων (τμήματα Βόλος - Βελεστίνο και Λάρισα - Τρίκαλα)			+
Αναβάθμιση διαπεριφερειακών αξόνων			
- Λάρισα – Τύρναβος – Ελασσόνα – Κοζάνη			
- Τρίκαλα – Πύλη – Ελάτη – Μεσοχώρα – Άρτα			
- Τρίκαλα – Άρτα μέσω Στουρναρείικων			
- Καλαμπάκα – Αγιοφύλλο – Όρια ΠΕ Γρεβενών	+	+	+
- Καρδίτσα – Μούχα – Νεράϊδα – Ε.Ο. Καρπενησίου/Αγρινίου			
- Καρδίτσα – Μουζάκι – Αργιθέα - Καρυά – Συκιά – Άρτα			
Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακών αξόνων			
- παλαιά Ε.Ο. Λάρισα – Βόλος			
- παλαιά Ε.Ο. Νέο Μοναστήρι – Καρδίτσα – Τρίκαλα – Καλαμπάκα			
- παλαιά Ε.Ο. Νέο Μοναστήρι – Φάρσαλα – Ν. Αγχίαλος (αεροδρόμιο) – Βόλος			
- παλαιά Ε.Ο. Φάρσαλα - Λάρισα			
- κλάδος Τύρναβος – Αμπελώνας – κόμβος Γυρτώνης			
- ευρεία παράκαμψη δυτικά της Λάρισας			
- παράκαμψη Νίκαιας	+	+	+
- περιφερειακός δακτύλιος Τρικάλων			
- περιφερειακή οδός Καλαμπάκας			
- ολοκλήρωση περιφερειακής οδού Π.Σ. Βόλου			
- παράκαμψη παραλιακών οικισμών ΠΕ Λάρισας			
- παράκαμψη Αμπελώνας			

Δημιουργία - βελτίωση τουριστικών κυκλωμάτων (σύνδεση της Πύλης με την Καλαμπάκα και της Ελασσόνας με τα Τρίκαλα)	+	+	
Αναβάθμιση της επιδομής και εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης στη Σ.Γ. Βόλου - Λάρισας	+		
Κατασκευή ανισόπεδων διαβάσεων στη Λάρισα στη Σ.Γ. Αθήνας – Θεσ/νίκης	+		
Υπογείωση των γραμμών της Σ.Γ. Αθήνας - Θεσ/νίκης σε όλη την διαδρομή μέσα στον αστικό ιστό της Λάρισας			+
Εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης και κατασκευή ανισόπεδων διαβάσεων στη Σ.Γ. Παλαιοφάρσαλου - Καλαμπάκας	+		
Κατασκευή διπλής γραμμής στη Σ.Γ. Παλαιοφάρσαλου - Καλαμπάκας			+
Διατήρηση της λειτουργίας και προβολή του της Σ.Γ. Βόλου (Άνω Λεχνώνια) – Μηλεών («τρενάκι του Πηλίου»)	+		
Επαναλειτουργία της Σ.Γ. Κοιλιάδας Τεμπών για τουριστικούς σκοπούς			+
Αναβάθμιση και επαναλειτουργία της Σ.Γ. Παλαιοφάρσαλου - Βελεστίνου (Βόλου)			+
Πρωώθηση Ηγουμενίτσας της Σ.Γ. Καλαμπάκας - Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας			+
Πρωώθηση της Σ.Γ. Καλαμπάκας - Σιάτιστας - Κοζάνης /Καστοριάς			+
Υλοποίηση της Σ.Γ. Βόλου – Αλμυρού με τη συμμετοχή και του ιδιωτικού τομέα		+	
Υλοποίηση των έργων στο Λιμάνι του Βόλου όπως προβλέπονται από το υπό έγκριση master plan	+		
Κατασκευή λιμενικών εγκαταστάσεων στην περιοχή Τσιγκέλι Αλμυρού, στην προοπτική δημιουργίας ειδικού εμπορευματικού λιμανιού		+	
Έργα συντήρησης και εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και αναβάθμισης των υποδομών των λιμανιών των νησιών	+		
Διεύρυνση της χρονικής περιόδου εκτέλεσης των δρομολογίων πέραν της θερινής περιόδου και ιδιαίτερα από το λιμάνι της Κύμης προς την Αθήνα	+		
Εκτέλεση έργων μέσα ή σε επαφή με τις υπάρχουσες λιμενικές εγκαταστάσεις των αλιευτικών καταφυγίων των νησιών για την δημιουργία χώρου εξυπηρέτησης των αλιευτικών σκαφών		+	
Εκτέλεση έργων για την δημιουργία χώρου εξυπηρέτησης των αλιευτικών σκαφών στον Βόλο σε συνδυασμό με τις υπό κατασκευή εγκαταστάσεις της ιχθυόσκαλας		+	
Ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων του Τουριστικού Λιμένα (Μαρίνα) στη Σκιάθο, 350 θέσεων	+		
Ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων του Τουριστικού Καταφυγίου στη Χώρα Σκοπέλου, 1000 θέσεων	+		
Ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων του Τουριστικού Αγκυροβολίου στον Εληό Σκοπέλου, 80 θέσεων	+		
Πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων με τη δημιουργία Μαρίνας στο Βόλο και καταφυγίων/αγκυροβολίων στην Αλόνησσο, τα παράλια της ΠΕ Λάρισας, τα εξωτερικά παράλια του Πηλίου και τον Παγασητικό Κόλπο.	+	+	+

Στα παραπάνω περιλαμβάνονται έργα που επηρεάζουν την ανάπτυξη και λειτουργία της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Αυτά στοχεύουν στην αξιοποίηση περιοχών όπως παράλια ΠΕ Λάρισας, Λίμνες Πλαστήρα και Σμοκόβου, της κοιλάδας των Τεμπών, των ιαματικών πηγών της Περιφέρειας (Σμοκόβου, Καΐτης,

Κόκκινου Νερού κ.ά.) και των όρων Όλυμπος, Όθρυς, Πήλιο, Κίσσαβος (χιονοδρομικό κέντρο).

Σημαντικό ρόλο για την Στρατηγική της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού παίζουν τα έργα του Προγράμματος Δράσης που αφορούν το λιμάνι του Βόλου, την πολιτιστική κληρονομιά και τοπικά προϊόντα ποιότητας. Αναλυτικότερα, προβλέπεται η βελτίωση των υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι του Βόλου και πρόσβασης στη πόλη, καθώς και η ανάδειξη και προστασία των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς. Για τα τελευταία υπάρχει η πρόβλεψη της προώθησης της δημιουργίας ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της οργάνωσης χώρων και διαδρομών και η ανάδειξη και αξιοποίησή τους. Τέλος, υπάρχει πρόβλεψη για την προστασία και προώθηση των επωνύμων/τοπικών προϊόντων ποιότητας (αποτροπή της αλλαγής χρήσης, κτηματογράφηση των περιοχών όπου παράγονται επώνυμα/τοπικά προϊόντα ποιότητας, σύνταξη αμπελουργικού κτηματολογίου, κ.λπ.), που ενισχύει τον αγροδιατροφικό κλάδο, ο οποίος μπορεί να αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη της Διαδρομής.

ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 – 2020

Η έκδοση 1.4 του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας παραλήφθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2014 (2014GR16M2OP003) και είναι επιλέξιμο έως τις 31 Δεκεμβρίου του 2023. Το αναπτυξιακό όραμα του ΠΕΠ Θεσσαλίας διατυπώνεται ως εξής:

«Ισχυρή και καινοτόμος οικονομία στην Ευρώπη, με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον, μέσω της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης».

Στο ΠΕΠ διαπιστώνεται το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα με προεξέχοντα τα Μετέωρα, τα αρχαία θέατρα, όπως το Α΄ αρχαίο θέατρο Λάρισας, δεκάδες προϊστορικά, κλασσικά, βυζαντινά και ενάλια μνημεία. Επιπροσθέτως, εντοπίζεται ο άυλος πολιτισμός όπως αυτός εκδηλώνεται μέσα από τα ήθη και έθιμα, τη μουσική, τη γαστρονομία, τις τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις ορισμένες μάλιστα διεθνούς εμβέλειας κ.ά.. Διατυπώνεται, επίσης, η θέση ότι στη Θεσσαλία υπάρχουν σαφείς δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου και σύνδεσής του με τον τουρισμό, κάτι που τίθεται σαν προτεραιότητα.

Γενικότερα, κυρίαρχη κατεύθυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας είναι η ανάσχεση της αρνητικής εξέλιξης των κοινωνικοοικονομικών μεγεθών της, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και ο αναπροσανατολισμός του αναπτυξιακού μοντέλου για έξυπνη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η κατεύθυνση αυτή αποτυπώνεται στο όραμα όπως έχει ήδη αναφερθεί.

Αναλυτικότερα, η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Θεσσαλίας δομείται σε οριζόντιες και κάθετες προτεραιότητες, οι οποίες αναφέρονται ακολούθως. Οι οριζόντιες προτεραιότητες αφορούν στην αναβάθμιση της θεσμικής ικανότητας του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας και περιλαμβάνουν:

- α. τη βελτίωση της ικανότητας σχεδιασμού και εφαρμογής τεκμηριωμένης, συνολικής και συνεκτικής περιφερειακής στρατηγικής για την καινοτομία, εφοδιασμένης με βρόχους ανάδρασης,

- β. τη βελτίωση της ικανότητας σχεδιασμού ερευνητικής στρατηγικής από τους δημόσιους ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς με παγκόσμια και περιφερειακή προοπτική,
- γ. την ανάπτυξη ικανοτήτων πρόβλεψης και διαχείρισης της εξέλιξης της τεχνολογίας, παραγόντων και κινδύνων του εξωτερικού περιβάλλοντος και των επιπτώσεών τους στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας και
- δ. την εγκαθίδρυση συστήματος διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένου και του υποσυστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Κύριες προκλήσεις για την προώθηση των παραπάνω προτεραιοτήτων σε σχέση με την Έρευνα Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία (ΕΤΑΚ) θεωρούνται οι εξής:

- Η αναβάθμιση, η διατήρηση και η περαιτέρω αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Η ενίσχυση των δεσμών επιχειρηματικού – ερευνητικού τομέα με την υποστήριξη της περιφερειακής διοίκησης.
- Η «υποβοηθούμενη διέγερση» της απορρόφησης γνώσης, του πειραματισμού και του επιχειρηματικού δυναμισμού.

Τονίζεται, επίσης, ο κεντρικός ρόλος του ακαδημαϊκού/ερευνητικού τομέα και η ανάγκη για ενίσχυση των διασυνδέσεων του ακαδημαϊκού τομέα με την περιφερειακή οικονομία, μέσω της μεταφοράς τεχνολογίας και ανταλλαγής γνώσεων, την υποστήριξη από πλευράς των ακαδημαϊκών / ερευνητικών ιδρυμάτων για τη διάχυση γνώσεων και καινοτομιών που έχουν αναπτυχθεί αλλού προς όφελος της περιφερειακής οικονομίας.

Από την άλλη μεριά, οι κάθετες προτεραιότητες αφορούν σε δύο κύριους πυλώνες, που είναι το αγροδιατροφικό σύμπλεγμα και ο κλάδος του μετάλλου – δομικών υλικών. Γύρω από τους δύο πυλώνες αναπτύσσονται τρεις δορυφορικές και μία ανερχόμενη, δραστηριότητες. Αυτές είναι η παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας, η διαχείριση του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη του «δημιουργικού» τουρισμού, ο ρόλος των οποίων κινείται στη λογική της ενίσχυσης της Κυκλικής Οικονομίας (circular economy).

Τα πεδία παρεμβάσεων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας για τον πρώτο πυλώνα είναι:

1. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας με χρήση τεχνολογικά οδηγούμενης καινοτομίας:
 - i. Ανάπτυξη νέων, ανταγωνιστικών και πιστοποιημένων ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά, αγροτικών προϊόντων.
 - ii. Ανάπτυξη νέων, ανταγωνιστικών και πιστοποιημένων ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά, προϊόντων στα τρόφιμα – ποτά αξιοποιώντας εισροές από τον πρωτογενή τομέα.
 - iii. Χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και συστημάτων παραγωγής για μείωση των εισροών στην παραγωγική διαδικασία.
 - iv. Μείωση του κόστους παραγωγής και διάθεσης προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων του ενεργειακού και του μεταφορικού).
 - v. Αξιοποίηση με εναλλακτικές χρήσεις των παραπροϊόντων του πρωτογενή τομέα, συμπεριλαμβανομένης και της χρήσης τους ως ενεργειακό πόρο.
2. Βελτίωση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας με προσαρμογή και χρήση οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης

ΤΠΕ, της ενίσχυσης των πηγών μοναδικότητας (π.χ., προϊόντα ΠΟΠ) και της σύνδεσης του τομέα με το «δημιουργικό» τουρισμό και την αναβάθμιση των ανθρωπίνων πόρων.

3. Εφαρμογή καινοτόμων εργαλείων στην αλυσίδα παραγωγής αγροδιατροφικών προϊόντων με στόχο τη μείωση του όγκου και της τοξικότητας των αποβλήτων τους, καθώς και την περαιτέρω μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός τους.

Αντίστοιχα τα πεδία παρεμβάσεων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας για τον δεύτερο πυλώνα είναι:

- α. Παράπλευρη διαφοροποίηση, με αξιοποίηση της υφιστάμενης γνωστικής βάσης και χρήση τεχνολογικά οδηγούμενης καινοτομίας για ανάπτυξη νέων προϊόντων, κατάλληλα πιστοποιημένων ως προς τα λειτουργικά χαρακτηριστικά ή / και την χρήση.
- β. Μείωση του κόστους θερμικής ενέργειας με επανασχεδιασμό / εκσυγχρονισμό των ενεργοβόρων θερμικών διεργασιών και αξιοποίηση της βιομάζας ή των απορριμμάτων, με παράλληλη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των μονάδων.
- γ. Βελτίωση της απορροφητικής ικανότητας του κλάδου, συμπεριλαμβανομένης και της στενότερης συνεργασίας του με το ακαδημαϊκό ή ερευνητικό δυναμικό της περιφέρειας.
- δ. Υιοθέτηση οργανωτικών και προωθητικών καινοτομιών για την οικοδόμηση οικονομιών κλίμακας και τη μεγιστοποίηση των συνεργειών, βελτίωση της παραγωγικής ευελιξίας και ανάπτυξη νέων εξαγωγικών αγορών.

Ειδικότεροι στόχοι της Στρατηγικής του ΠΕΠ Θεσσαλίας, οι οποίοι σχετίζονται με τις αντίστοιχες αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας είναι:

Πίνακας 6. Ειδικοί Στόχοι ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 - 2020

Ανάγκες	Ειδικοί Στόχοι
Ανάγκη ανάσχεσης της συρρίκνωσης της επιχειρηματικής και εν γένει παραγωγικής δραστηριότητας και ενδυνάμωσης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της Περιφέρειας και των επιχειρήσεών της	<ul style="list-style-type: none"> • Συμβολή στη διατήρηση και στην ενδυνάμωση και εξωστρέφεια του επιχειρηματικού και παραγωγικού ιστού της, με παράλληλη διατήρηση και αναβάθμιση του προσωπικού των επιχειρήσεων. • Αναβάθμιση, αλλά και διεύρυνση των δραστηριοτήτων των τουριστικών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας, στο πλαίσιο διασύνδεσης του τουριστικού τομέα, με τον πολιτιστικό, τον αγροδιατροφικό και άλλους τομείς και κλάδους, που παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα η Περιφέρεια. • Σύνδεση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της μη τεχνολογικής, με τις επιχειρήσεις και τον παραγωγικό ιστό, εν γένει, της Περιφέρειας Θεσσαλίας. • Διεύρυνση και αναβάθμιση της πρόσβασης των επιχειρήσεων, των πολιτών και των επισκεπτών της Περιφέρειας σε διοικητικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες, με χρήση

Ανάγκη ανάπτυξης, αξιοποίησης και αύξησης της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και ανάγκη ενεργούς ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης

Ανάγκη ανάπτυξης και δικτύωσης του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας και σύνδεσής του με το παραγωγικό / επιχειρηματικό περιβάλλον και την δημόσια διοίκηση της Περιφέρειας

ΤΠΕ.

- Στήριξη των επιχειρήσεων από κατάλληλο μηχανισμό, για αξιοποίηση των προϊόντων της έρευνας και της τεχνολογίας και για χρήση καινοτομιών στην παραγωγική και διοικητική τους λειτουργία.
- Προώθηση στην αυτοαπασχόληση, κυρίως των νέων ανέργων και των άνεργων γυναικών, κατά προτεραιότητα συνδεδεμένη με την περιφερειακή RIS3 ή/και χωρικά επενδυτικά σχέδια.
- Στήριξη της διατήρησης της απασχόλησης και του ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας και της προσαρμογής τους στα νέα δεδομένα του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Ένταξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας, για ενίσχυση των εισοδημάτων τους και κατ' ακολουθία, για πρόληψη ή/ και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Στήριξη της περίθαλψης, της στέγασης και της εκπαίδευσης των ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας, ή/ και εκείνων που κινδυνεύουν να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας εξασφαλίζοντας τις αναγκαίες αντίστοιχες υποδομές και υπηρεσίες.
- Υποστήριξη κοινωνικά ευπαθών ομάδων, περιθωριοποιημένων ή υπό περιθωριοποίηση για ομαλή κοινωνική και εργασιακή ένταξη, εξασφαλίζοντας παράλληλα την δημιουργία ίσων ευκαιριών.
- Δικτύωση και ενίσχυση / υποστήριξη των κοινωνικών δομών της Περιφέρειας, ιδίως με τη χρήση ΤΠΕ.
- Ανάπτυξη / δημιουργία κατάλληλων εκπαιδευτικών υποδομών, όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, με χρήση νέων τεχνολογιών στη μαθησιακή / εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτές οι υποδομές θα είναι ορθολογικά κατανεμημένες στο χωρικό σύνολο της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες της εθνικής εκπαιδευτικής στρατηγικής.
- Διεύρυνση και εξειδίκευση ή / και αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών της Περιφέρειας σε υφιστάμενους και αναδυόμενους επιστημονικούς και παραγωγικούς τομείς που εξειδικεύεται η Περιφέρεια.
- Ενίσχυση των δεσμών επιχειρηματικού – ερευνητικού τομέα, με την υποστήριξη της περιφερειακής διοίκησης.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του ερευνητικού συστήματος της Περιφέρειας,

Ανάγκη συμπλήρωσης – ολοκλήρωσης διατηρήσιμων και ασφαλούς χρήσης μεταφορικών υποδομών στην Περιφέρεια, για την ανάπτυξη και την απασχόληση

με τη δημιουργία δικτύων με άλλα ερευνητικά ιδρύματα της Χώρας και του εξωτερικού.

- Συμβολή στην συμπλήρωση / βελτίωση του περιφερειακού σιδηροδρομικού, οδικού δικτύου ΔΕΜ-Μ. καθώς και λιμένων του,
- Ολοκλήρωση, συμπλήρωση, αλλά και βελτίωση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών μεταφορικών υποδομών.
- Σχεδιασμός εκτέλεσης έργων και βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων της Περιφέρειας.
- Σύνδεση οικιστικών κέντρων, τουριστικών / πολιτιστικών περιοχών και παραγωγικών κέντρων της Περιφέρειας, με το κύριο οδικό και λιμενικό δίκτυο και τις πύλες εισόδου / εξόδου της Περιφέρειας.

Ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική προς το περιβάλλον, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την αποδοτική χρήση των πόρων

- Συλλογής / διαλογής στην πηγή και προώθηση στην ανακύκλωση αποβλήτων, στο πλαίσιο του αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας.
- Υποδομές διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς με λιγότερους από 2.000 κατοίκους, κατ'έξαιρση για την προστασία της υγείας των κατοίκων και προστασία περιβάλλοντος ευαίσθητων οικολογικά περιοχών.
- Προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, με κύρια κατεύθυνση την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης και την προστασία των υδάτινων σωμάτων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ και τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, που αφορούν στη Θεσσαλία.
- Ορθολογική αξιοποίηση, προστασία, προβολή και ανάπτυξη, ως ενιαίο σύνολο, των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας, τόσο του αστικού περιβάλλοντος, όσο και του περιβάλλοντος της υπαίθρου, αξιοποιώντας και τις ΤΠΕ.
- Προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας στις προστατευόμενες περιοχές.
- Αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα αστικά κέντρα, καθώς και δράσεις χωροταξικού σχεδιασμού.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των παλαιάς κατασκευής κτηρίων, των δημόσιων, για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.
- Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος ως προς το φαινόμενο του «θερμοκηπίου», μείωση των αιωρούμενων σωματιδίων και

Ανάγκη εφαρμογής προγραμμάτων χωρικής ανάπτυξης, για αύξηση απασχολησιμότητας και αντιμετώπιση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, ενδυνάμωση επιχειρηματικότητας, στο πλαίσιο και της χωρικής συνοχής των υποπεριοχών της Θεσσαλίας

- του NO₂.
- Με δεδομένο το ιδιαίτερα έντονο πρόβλημα ερημοποίησης σε ορισμένες περιοχές της Περιφέρειας, προκύπτουν ανάγκες προστασίας τους και των εδαφών τους, όπως και προστασίας των ακτών της Περιφέρειας από διάβρωση.
- Προστασία του δασικού πλούτου της Περιφέρειας, κυρίως από πυρκαγιές.
- Δράσεις αντιπλημμυρικής προστασίας οικισμών, σύμφωνα με το σχέδιο αντιμετώπισης πλημμυρών της Θεσσαλίας.
- Ανάπτυξη / αναβάθμιση των δεξιοτήτων / ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού με στόχευση σε περιοχές, για αύξηση της απασχολησιμότητάς του και την αντιμετώπιση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού.
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη, στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, Λάρισα και Βόλο.
- Προστασία και ανάδειξη φυσικών ή/ και πολιτιστικών πόρων, σε συγκεκριμένες χωρικές ζώνες της Περιφέρειας, για ενίσχυση της επισκεψιμότητας και χωρική διάχυση του τουριστικού ρεύματος.
- Διαλειτουργικότητα και παραγωγική συνεργασία των λιγότερο αναπτυγμένων / υποβαθμισμένων περιοχών, με τις ανεπτυγμένες περιοχές της Περιφέρειας, οι οποίες παρουσιάζουν και αστικές συγκεντρώσεις.

Τέλος, αναφέρεται ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας παρότι δεν είναι άμεσα εντεταγμένη στην περιοχή της Αδριατικής-Ιονίου Πελάγους, αποτελεί όπως και οι υπόλοιπες περιοχές της Ελλάδας, μέρος της μακροπεριφέρειας (EUSAIR), με σαφείς αλληλεπιδράσεις και αλληλεξαρτήσεις. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του ΠΕΠ Θεσσαλίας έχει ληφθεί υπόψη η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την μακροπεριφέρεια Αδριατικής-Ιονίου, οι στρατηγικοί στόχοι και οι πυλώνες του σχεδίου δράσης της Επιτροπής {COM(2014) 357 final} της 17ης Ιουνίου 2014, καθώς και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23/24.10.2014. Ειδικότερα, το ΠΕΠ Θεσσαλίας συμβάλλει στην προώθηση τόσο των τεσσάρων αλληλεξαρτώμενων πυλώνων της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη της μακροπεριφέρειας, όσο και στην προαγωγή των επιδιώξεων των δύο οριζόντιων θεμάτων της, περιλαμβάνοντας επενδυτικές προτεραιότητες και δράσεις για τη βιώσιμη «γαλάζια ανάπτυξη» (1ος Πυλώνας), όπως είναι η προστασία των παράκτιων χώρων και η προώθηση του θαλάσσιου τουρισμού, μέσω της προώθησης των υποδομών των μεταφορών, και ιδιαίτερα των ΔΕΔ- Μ, στην προώθηση της «συνδεσιμότητας» (2ος Πυλώνας) της μακροπεριφέρειας, μέσω παρεμβάσεων για την προστασία του περιβάλλοντος υπάρχει θετική συμβολή στην επίτευξη του στόχου της «ποιότητας του περιβάλλοντος» (3ος Πυλώνας), ενώ ο 4ος Πυλώνας του «βιώσιμου τουρισμού» υποστηρίζεται από τις δράσεις του ΠΕΠ για την διατήρηση, προστασία και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS³

Το όραμα της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας διατυπώνεται μέσα από μια γραφιστική αποτύπωση ως εξής:

ΘΕΣΣΑΛΙΑ2020 =

+20% στην ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα

+20% στις εξαγωγές σε μέταλλο – δομικά υλικά

+20% στις διανυκτερεύσεις αλλοδαπών

+200% στις κατά κεφαλή δαπάνες E&A των επιχειρήσεων

Το παραπάνω σχήμα θέτει ταυτόχρονα και τους στόχους της Στρατηγικής. Το πρώτο 20% αναφέρεται στην ανάπτυξη του αγροδιατροφικού συμπλέγματος, το δεύτερο στην ανάπτυξη και ενίσχυση της εξωστρέφειας του κλάδου μετάλλων – δομικών υλικών, που είναι ο δεύτερος σημαντικότερος της περιφερειακής οικονομίας της Θεσσαλίας και το τρίτο στον τουρισμό και πιο συγκεκριμένα στην ανάγκη συγκράτησης περισσότερων αλλοδαπών στην Περιφέρεια. Τέλος, η άνοδος κατά 200% στις κατά κεφαλή δαπάνες E&A των επιχειρήσεων δείχνει την κατεύθυνση που πρέπει ν' ακολουθήσει η Θεσσαλία για να πετύχει η στρατηγική της σταδιακής σύγκλισής της ως προς την έξυπνη ανάπτυξη με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης ορίζει τις οριζόντιες και κάθετες προτεραιότητες για την αναβάθμιση του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας, καθώς και τους πυλώνες και λοιπές δορυφορικές δραστηριότητες όπως έχουν υιοθετηθεί από το ΠΕΠ και έχουν παρουσιαστεί στην προηγούμενη ενότητα. Σχηματικά φαίνονται στην Εικόνα 1.

Εικόνα 1. Οι θεματικές προτεραιότητες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στη Θεσσαλία

Αναλυτικότερα, σε σχέση με την προώθηση του Δημιουργικού Τουρισμού η στρατηγική επικεντρώνεται στην επιχειρησιακή αξιοποίηση του Θεσσαλικού Πολιτισμού μέσω δραστηριοτήτων ικανών να α) ενεργοποιήσουν μέρος των πολυποίκιλων πόρων της Θεσσαλίας (ιστορικές περίοδοι, γαστρονομία, μουσική παράδοση κ.ά.) και β) προσελκύσουν επισκέπτες οι οποίοι αναζητούν σχέσεις με τους τόπους και τις τοπικές κοινωνίες, εμπειρίες και ευκαιρίες δημιουργίας. Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα θεωρείται το γεγονός ότι η Θεσσαλία αποτελεί το χώρο αναφοράς των μεγαλύτερων μύθων της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας και με βάση αυτό η στρατηγική αναπτύσσεται σε 3 πυλώνες:

- α. τη σημειακή προβολή στο χώρο των μύθων και στην ένταξή τους με τρόπο τουριστικά αξιοποιήσιμο σε διαδρομές και πακέτα εμπειρίας και δημιουργικότητας,
- β. τη διασύνδεση, συμπληρωματικότητα και συνέργεια των πόρων στη βάση της πολυποικιλότητας που διαθέτει η Θεσσαλία, και
- γ. στην πολυμορφία δράσεων και θεματικών που μπορεί να αναπτύξει και προσφέρει τους τουρίστες ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την προώθηση του δημιουργικού τουρισμού.

Ως πεδία παρεμβάσεων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας της δραστηριότητας του «Δημιουργικού Τουρισμού», αναφέρονται τα ακόλουθα:

1. *Οργάνωση και ανάδειξη πολιτιστικών διαδρομών* στις οποίες θα εντάσσονται φυσικοί και πολιτιστικοί (υλικοί-άυλοι) πόροι της Θεσσαλίας (μέσω συστήματος αξιολόγησης), σε συνδυασμό με υποστηρικτικές υποδομές και εξυπηρετήσεις που θα τις πλαισιώνουν. Οι διαδρομές αυτές θα υποστηριχθούν από εκπαιδευμένο τοπικό ανθρώπινο δυναμικό και από τοπικές μικρές επιχειρήσεις σε θέματα οργάνωσης και εμπύχωσης, ώστε να εξασφαλισθεί η σχέση του επισκέπτη με τον τόπο και η αποτελεσματική λειτουργία της διαδρομής. Οι άξονες οργάνωσης πολιτιστικών διαδρομών διαμορφώνονται ως εξής:
 - ι. Δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών τοπικού επιπέδου (κλίμακας Δήμου). Απαιτείται οργανωτική και τεχνολογική καινοτομία τόσο σε θέματα

συντονισμού και διαχείρισης, όσο και περιήγησης, καθοδήγησης, εκπαίδευσης κ.α..

ii. Δημιουργία πολιτιστικών θεματικών διαδρομών

Περιφερειακού/Διαπεριφερειακού επιπέδου (βυζαντινά μοναστήρια, οθωμανικά μνημεία, αρχαία θέατρα κτλ) με αξιοποίηση των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ITI).

Οι διαδρομές θα υποστηρίζονται από προϊόντα ψηφιακής δημιουργίας ικανά να συνδράμουν στην προβολή στο χώρο των διάσημων μύθων και ιστορικών γεγονότων της Θεσσαλίας (Όλυμπος, Αργώ, Κένταυροι, ιστορικές μάχες κλπ) ταυτόχρονα με την υλική περιήγηση στο μύθο και στα γεγονότα.

2. Προώθηση δράσεων δημιουργίας *σημείων επισκεψιμότητας* (πολυχώροι πολιτισμού) για την παροχή ολοκληρωμένης ενημέρωσης – πληροφόρησης σε κεντρικά θέματα του θεσσαλικού πολιτισμού (μύθοι της Θεσσαλίας, νεολιθική περίοδος κλπ) με αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας.
3. Αξιοποίηση του καινοτόμου έργου-σημαία περιφερειακής/εθνικής εμβέλειας που προωθείται στις Β. Σποράδες και τον Δ. Παγασητικό κόλπο για τον καταδυτικό αθλητικό τουρισμό (επισκέψιμο καταδυτικό πάρκο), τον τουρισμό ενάλιων αρχαιοτήτων και της εξερεύνησης του βυθού και της θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας.
4. Σύνδεση των Μετεώρων (επισκεψιμότητα βραχείας παραμονής) με ένα δίκτυο επισκέψιμων πόρων-σημείων του Ν. Τρικάλων για την αύξηση των διανυκτερεύσεων.
5. Δημιουργικός τουρισμός γύρω από την πολιτιστική παράδοση (κινητοποίηση-εκπαίδευση των 800 πολιτιστικών συλλόγων, των εκατοντάδων παραδοσιακών μουσικών, βιοτεχνίες κατασκευής παραδοσιακών αντικειμένων κτλ).
6. Οργάνωση οριζόντιων (τοπικές διαδρομές και σύνδεση με τοπικές παραγωγές) και κάθετων (περιφερειακές θεματικές διαδρομές) μορφών διακυβέρνησης.

Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Αντιμετώπισης της Φτώχειας 2014 – 2020

Η Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Αντιμετώπισης της Φτώχειας εξειδικεύει τις ανάγκες που αναφέρονται στο ΠΕΠ και έχουν σχέση με την αντιμετώπιση της φτώχειας και στην κοινωνική ένταξη και θέτει τους αντίστοιχους στόχους. Το όραμα που διατυπώνεται είναι:

«η συστηματική καταπολέμηση της φτώχειας, η βιώσιμη κοινωνική ενσωμάτωση και η πολύπλευρη ενδυνάμωση και στήριξη της πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων στην αγορά εργασίας και στην επιχειρηματικότητα, καθώς και η διασφάλιση ισότιμων ευκαιριών πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων σε κοινωνικές και προνοιακές υπηρεσίες και παροχές, σε ένα κατάλληλα δομημένο και ιεραρχημένο δίκτυο Δομών και Υποδομές Υγείας, Κοινωνικής Φροντίδας, Εκπαίδευσης και Διαβίου Μάθησης, το οποίο να καλύπτει ισόρροπα σε σχέση με τις ανάγκες, τις αστικές και τις αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας»

Η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης στηρίζεται σε τρεις Πυλώνες, μέσω των οποίων οριοθετούνται οι βασικές προτεραιότητες δράσης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης την περίοδο 2015-2020.

- ΠΥΛΩΝΑΣ 1 «Καταπολέμηση της φτώχειας»

- ΠΥΛΩΝΑΣ 2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 3 «Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς»

Η Στρατηγική διαρθρώνεται σε οκτώ (8) Στρατηγικούς Στόχους (Σ.Σ.), οι οποίοι είναι:

Πίνακας 7. Στρατηγικοί Στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Στόχος	Περιγραφή
Σ.Σ.-1	Ενδυνάμωση και Προώθηση της Ενεργητικής Ένταξης και της Ισότητας Πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων στην Αγορά Εργασίας και σε Ευκαιρίες Απασχόλησης
Σ.Σ.-2	Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Υλικών Στερήσεων
Σ.Σ.-3	Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Ευπαθών Ομάδων και, ιδίως, των Περιθωριοποιημένων Κοινοτήτων και των Παιδιών
Σ.Σ.-4	Ενημέρωση και βελτίωση των όρων πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων σε Κοινωνικές και Προνοιακές Υποδομές, Υπηρεσίες και Παροχές
Σ.Σ.-5	Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης μέσω ανάπτυξης της Κοινωνικής Οικονομίας και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
Σ.Σ.-6	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αναζωογόνησης Υποβαθμισμένων Κοινοτήτων σε αστικές ή/και σε αγροτικές περιοχές
Σ.Σ.-7	Κοινωνικές Επενδύσεις σε υποδομές, ικανότητες, δεξιότητες και συστήματα, διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε κοινωνικές και προνοιακές υπηρεσίες και παροχές
Σ.Σ.-8	Συντονισμός, Βελτίωση των Ικανοτήτων, των Φορέων, Υποστήριξη της Εφαρμογής, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Απασχόληση

Για τον τομέα της απασχόλησης λαμβάνονται υπόψη το Στρατηγικό Πλαίσιο για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και η Μελέτη Διάγνωσης αναγκών για την αγορά εργασίας και την προώθηση της απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Το Στρατηγικό Πλαίσιο για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης (Απρίλιος 2018) θέτει τους εξής στρατηγικούς στόχους:

1. Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

2. Στήριξη της επανένταξης στην αγορά εργασίας των ανέργων με προτεραιότητα σε ομάδες και χωρικές ενότητες που πλήττονται περισσότερο και βελτίωση της απασχολησιμότητας των ανέργων
3. Ισότητα ευκαιριών και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
4. Εκσυγχρονισμός των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης

Σε περιφερειακό επίπεδο και πιο συγκεκριμένα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει εκπονηθεί η «Μελέτη Διάγνωσης αναγκών για την αγορά εργασίας και την προώθηση της απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας» για τις ανάγκες τις οποίες συλλέχθηκαν πρωτογενή και δευτερογενή στοιχεία. Σ' αυτήν διαπιστώθηκε ότι:

- Στη Θεσσαλία λειτουργούσε το 2011 το 5,7% του συνόλου των επιχειρήσεων της χώρας.
- Πάνω από το 50% των επιχειρήσεων είναι συγκεντρωμένες στις περιφερειακές ενότητες Λάρισας (37,5%) και Μαγνησίας (29,3%).
- Ο κλάδος Γεωργία-Δασοκομία-Αλιεία είναι ο κατ' εξοχήν δυναμικός κλάδος που συγκεντρώνει τις υψηλότερες προσδοκίες για ανάπτυξη τα επόμενα χρόνια.
- Άλλοι δυναμικοί κλάδοι είναι η Μεταποίηση, ο Τουρισμός (δραστηριότητες καταλύματος, εστίασης), η Ενέργεια, η Ύδρευση και το Περιβάλλον, οι Υπηρεσίες Υγείας και Μέριμνας, οι Μεταφορές - Αποθήκευση.
- Οι λιγότερο δυναμικοί κλάδοι είναι οι Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, το Εμπόριο, η δημόσια διοίκηση, τα Ορυχεία-Λατομεία και οι κατασκευές.

Οι κατηγορίες επαγγελματιών που αναμένεται να παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη ζήτηση είναι κατά σειρά τα επαγγέλματα που αφορούν στην ειδίκευση στον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία, αλιεία), οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών, στον τουρισμό και στις πωλήσεις και τέλος, οι ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες. Στη μελέτη εμφανίζεται, όπως και σε άλλες περιπτώσεις, η κυριαρχία του αγροδιατροφικού κλάδου.

Συνολικά η εκτίμηση της μελέτης για την δυναμική των επαγγελματιών δίνεται από την παρακάτω κατάταξη που περιλαμβάνει τα 20 πιο δυναμικά επαγγέλματα. Με έντονη γραφή έχουν επισημανθεί κατηγορίες επαγγελματιών που είναι σημαντικές για την Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού, χωρίς να είναι αποκλειστικά αυτές.

1. **Απασχολούμενοι στις καλλιέργειες κηπευτικών και φυτειών**
2. **Σερβιτόροι και μπάρμαν**
3. Οικιακοί βοηθοί και καθαριστές οικιών, γραφείων, **ξενοδοχείων** και άλλων υποστατικών
4. **Ανειδίκευτοι εργάτες γεωργίας, δασών και αλιείας**
5. **Ανειδίκευτοι εργάτες μεταποιητικών βιομηχανιών**
6. Άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες
7. Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικής φροντίδας σε υπηρεσίες υγείας
8. Ιδιαίτερες γραμματείες
9. **Μάγειροι**
10. Τεχνικοί εγκατάστασης και επισκευής ηλεκτρονικού εξοπλισμού και εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών
11. Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικής φροντίδας σε παιδιά και βοηθοί δασκάλων
12. Ειδικευμένοι δασών και παρόμοιοι
13. Γραμματείς διοίκησης και ειδικευμένες γραμματείες

14. Τεχνικοί λειτουργιών και υποστήριξης χρηστών τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας

15. Καλλιεργητές φυτικών προϊόντων για ιδία κατανάλωση

16. Γραφείς παροχής πληροφοριών

17. Ταξιδιωτικοί συνοδοί, εισπράκτορες και ξεναγοί

18. Γεωργοκτηνοτρόφοι μικτών εκμεταλλεύσεων για ιδία κατανάλωση

19. Ταμίες καταστημάτων και ταμίες έκδοσης εισιτηρίων εισόδου σε εκδηλώσεις

20. Κτηνοτρόφοι για ιδία κατανάλωση

Οι ενδεικτικές δράσεις κατάρτισης που προέκυψαν από την μελέτη φαίνονται στην παρακάτω εικόνα.

Εικόνα 2. Γράφημα προτεραιοτήτων σε δράσεις κατάρτισης

Επικαιροποιημένη Περιφερειακή Στρατηγική για την Ένταξη των Ρομά στην Θεσσαλία

Το 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε το έγγραφο «Πλαίσιο της ΕΕ για εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά μέχρι το 2020», με το οποίο καλούσε τα κράτη μέλη να καταρτίσουν ή να επανεξετάσουν τις σχετικές εθνικές στρατηγικές τους. Με βάση αυτό στην Ελλάδα εκπονήθηκε η Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά και η αντίστοιχη Περιφερειακή Στρατηγική στην Θεσσαλία εξειδικεύει τις δράσεις σε ότι αφορά τις ιδιαιτερότητες και τις τοπικές απαιτήσεις της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Το όραμα/στρατηγικός στόχος της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Ένταξη των Ρομά στην Θεσσαλία διατυπώθηκε ως εξής:

Ο Στρατηγικός Στόχος του Σχεδίου Δράσης είναι η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών που διαβιούν νόμιμα στη χώρα.

Ο παραπάνω στρατηγικός στόχος αναλύεται σε τρεις επιμέρους γενικούς στόχους:

1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν». Περιλαμβάνει παρεμβάσεις με στόχο την κάλυψη των αναγκών της ομάδας-στόχου των Ρομά για αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης. Αποσκοπεί σε βιώσιμη, ασφαλή και λειτουργική κατοίκηση, οργανικά συνδεδεμένη με τον αστικό και κοινωνικό ιστό.
2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής ένταξης). Περιλαμβάνει παρεμβάσεις στους τομείς:
 - α. Εκπαίδευσης, ώστε έως το 2020 να αυξηθεί ο αριθμός των παιδιών Ρομά που εγγράφονται και παρακολουθούν την υποχρεωτική εκπαίδευση, με την απόκτηση των αντίστοιχων γνώσεων, τη μείωση της σχολικής διαρροής και τη διάχυση της εκπαίδευσής τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ως αποτέλεσμα αναμένεται η αύξηση του επιπέδου του κοινωνικού, πολιτιστικού και λειτουργικού εγγραμματισμού τους.
 - β. Απασχόλησης, ώστε έως το 2020 να μειωθεί η αδήλωτη εργασία, να αυξηθεί η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας και να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα ιδιαίτερα για τους νέους Ρομά.
 - γ. Υγείας-Κοινωνικής Φροντίδας, ώστε έως το 2020 να εξασφαλίζονται η πρόσβαση στις πρωτοβάθμιες Υπηρεσίες Υγείας, οι παρεμβάσεις προληπτικής ιατρικής, αγωγής υγείας και οι παρεμβάσεις στους τομείς των κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας της πλήρους ένταξης των Ρομά.
3. Ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά. Η Στρατηγική της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, προκειμένου να αποτελεί μια διακριτή και αποδεκτή πολιτική, πρέπει να προκύπτει μέσα από διαδικασίες κοινωνικής διαβούλευσης και κοινωνικής συναίνεσης. Για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ενός θεσμού κοινωνικής διαβούλευσης, με σημαντική εκπροσώπηση των Ρομά, που θα συζητά την πρόοδο των πολιτικών ένταξης και θα στηρίζει την εφαρμογή τους.

Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας, Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Τα Σχέδια Διαχείρισης Λ.Α.Π. εκπονήθηκαν το 2013 – 2014 και αναθεωρήθηκαν το 2017 εφαρμόζοντας την οδηγία 2000/60/ΕΚ. Η Οδηγία στοχεύει στη διατήρηση και τη βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος στην Κοινότητα καθορίζοντας τις αρχές και προτείνοντας μέτρα για τη διατήρηση και προστασία όλων των υδάτων - ποτάμια, λίμνες, μεταβατικά, παράκτια και υπόγεια ύδατα. Η εφαρμογή της Οδηγίας στοχεύει στην:

ολοκληρωμένη και αειφόρο διαχείριση των υδατικών πόρων με θεμελιώδη στόχο την επίτευξη της «καλής κατάστασης» όλων των υδάτων μέχρι το 2015.

Ειδικότερα, ο σκοπός της Οδηγίας, σύμφωνα με το άρθρο 1, είναι «η θέσπιση πλαισίου για την προστασία των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και υπόγειων υδάτων, το οποίο να:

- Αποτρέπει την περαιτέρω επιδείνωση, να προστατεύει και να βελτιώνει την κατάσταση των υδάτινων οικοσυστημάτων αλλά και των εξαρτωμένων από αυτά χερσαίων οικοσυστημάτων και υδροτόπων.
- Προωθεί τη βιώσιμη χρήση του νερού βάσει μακροπρόθεσμης προστασίας των διαθέσιμων υδατικών πόρων.
- Προωθεί την ενίσχυση της προστασίας και τη βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος.
- Διασφαλίζει την προοδευτική μείωση της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων.
- Συμβάλλει στο μετριασμό των επιπτώσεων από πλημμύρες και ξηρασία.

Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας (EL08), Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (EL07) και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)

Τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λ.Α.Π. όπως εγκρίθηκαν το 2018, ακολουθούν την Οδηγία 2007/60/ΕΚ. Η Οδηγία περιλαμβάνει το πλαίσιο για την αξιολόγηση και την διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες. Έχει ενσωματωθεί στο Εθνικό Δίκαιο με την Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ Β' 1108/21.07.2010) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την ΚΥΑ 177772/924 (ΦΕΚ Β' 2140/22.06.2017).

Σκοπός της Οδηγίας είναι η «θέσπιση πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις πλημμύρες στην Κοινότητα». Οι Γενικοί Στόχοι που ορίζονται από τα Σχέδια για τις λεκάνες απορροής Θεσσαλίας και Ανατολικής και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας είναι:

-
- *Μετριασμός της έκθεσης στην πλημμύρα (Σ1)*
 - *Μείωση της πιθανότητας πλημμύρας (Σ2)*
 - *Ενίσχυση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των πλημμυρών (Σ3)*
 - *Βελτίωση των μηχανισμών αποκατάστασης των πληγείσων περιοχών (Σ4)*
-

Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Το ΠΕΣΔΑ, όπως αναθεωρήθηκε το 2016 αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια. Προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου για την Πρόληψη δημιουργίας Αποβλήτων και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας.

Οι Στόχοι του Σχεδίου αφορούν α) τα Αστικά Στερεά Απόβλητα και β) τα Απόβλητα Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων. Για τα πρώτα ο βασικός στόχος είναι η ενίσχυση της διαλογής πηγή και η ανακύκλωση σε όλα τα είδη των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια, καθώς και την προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, σταθεροποιώντας την παραγωγή αποβλήτων στα σημερινά επίπεδα. Για τα δεύτερα στόχος είναι έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ανάκτηση άλλων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επίχωσης (backfilling) όπου γίνεται χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων εξαιρουμένων των υλικών που απαντώνται στη φύση κατ' ελάχιστον στο 70% κατά βάρος.

Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020

Κύριο στόχο για το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 αποτελεί:

η ολοκλήρωση της οργάνωσης και λειτουργίας του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών.

Παράλληλα επιδιώκεται η υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα καθώς και η ικανοποίηση του βασικού στόχου της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα (ΕΕ 2020) για την ανάσχεση της υποβάθμισης της βιοποικιλότητας. Η επίτευξη του κύριου στόχου συναρτάται με την υλοποίηση των εξής στρατηγικών δράσεων:

1. Εκπόνηση μελετών και έκδοση κανονιστικών πράξεων χαρακτηρισμού και προστασίας περιοχών (ν. 3937/ 11) και εκπόνηση/ εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης/ δράσης για το σύνολο των περιοχών Natura 2000
2. Διαχείριση του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών
3. Οργάνωση και λειτουργία Συστήματος Παρακολούθησης
4. Ολοκλήρωση του Δικτύου Natura 2000 στο θαλάσσιο χώρο
5. Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού – Επιμόρφωση και ενημέρωση

Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Η πράξη αφορά στην εκπόνηση της Στρατηγικής της Περιφέρειας Θεσσαλίας για Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, στο πλαίσιο της οποίας θα αναλυθεί η κλιματική τρωτότητα, θα εκτιμηθούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε διάφορους τομείς και θα συνταχθεί μία ολοκληρωμένη πρόταση με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας στην Κλιματική Αλλαγή σε όλους τους τομείς.

Ειδικότερα, η πράξη περιλαμβάνει:

- Εκτίμηση των κινδύνων και της τρωτότητας της Περιφέρειας
- Αναγνώριση των επιλογών προσαρμογής και εκτίμηση των χαρακτηριστικών τους.
- Προτάσεις εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής και Πρόγραμμα Παρακολούθησης.
- Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την Περιφερειακή Στρατηγική για Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

2.2.2 Στρατηγική της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού

Στη συνέχεια διατυπώνεται το αναπτυξιακό όραμα για την Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας λαμβάνοντας υπόψη τον ευρύτερο σχεδιασμό και

την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στην 1^η Ενότητα. Ακολούθως, τίθενται και περιγράφονται οι στόχοι και οι ειδικοί στόχοι για την επίτευξη του οράματος.

2.2.2.1 Όραμα

Ο πολιτισμός και το φυσικό περιβάλλον αποτελούν τον πυρήνα και γύρω από αυτόν διαμορφώνεται και η στρατηγική εφαρμογής ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού. Ειδικότερα, ο στρατηγικός στόχος της εφαρμογής των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων στην Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, μπορεί να διατυπωθεί ως εξής:

«Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και ενεργοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των επιχειρήσεων για την ανάδυση μιας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού ως σύγχρονου, διεθνούς και ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος»

Η πολιτιστική και φυσική κληρονομιά κάθε περιοχής αποτελεί αναντικατάστατο και σημαντικό υπόβαθρο για την σύγχρονη και μελλοντική ανάπτυξη. Σε αυτό το υπόβαθρο συμπεριλαμβάνονται πόροι όπως τα τοπία, οι ιστορικοί χώροι, η βιοποικιλότητα και οι άυλοι πόροι όπως πολιτιστικές πρακτικές, η γνώση και οι εμπειρίες. Στο σύγχρονο παγκόσμιο τουριστικό τοπίο, όπου ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί έναν δυναμικό κλάδο, η προστασία, η διατήρηση, η ερμηνεία και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ποικιλίας κάθε περιοχής αποτελεί μια σημαντική πρόκληση.

Η αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς σε μια Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού στη Θεσσαλία οφείλει να στοχεύει στο να μεταδοθεί η σημασία και η ανάγκη διατήρησής στα μέλη της κοινότητας υποδοχής και στους επισκέπτες. Επίσης, η διαχείρισή της πρέπει να παρέχει οφέλη στις κοινότητες υποδοχής, καθώς και κίνητρα και μέσα για την διατηρούν. Από την άλλη μεριά, οι επισκέπτες έχουν την υποχρέωση του σεβασμού τόσο για τις πολιτιστικές αξίες όσο και για τα ενδιαφέροντα και τα οικονομικά συμφέροντα της κοινότητας όπου βρίσκεται η κληρονομιά, των τοπικών ομάδων που την διαφυλάττουν ή των κατόχων ιστορικών ιδιοκτησιών καθώς και για τα τοπία και τους πολιτισμούς από τους οποίους αυτή προέρχεται.

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας παρά την αφθονία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, του αγροδιατροφικού πλούτου, του ανθρώπινου κεφαλαίου και των καλών μεταφορικών υποδομών, η περιοχή χαρακτηρίζεται από δημογραφική και οικονομική στασιμότητα και εγκλωβισμό του τουριστικού της προϊόντος στη μορφή του μαζικού τουρισμού. Για τον πολιτιστικό τουρισμό ειδικότερα, υπάρχουν προβλήματα στην επιχειρηματικότητα (δικτύωση επιχειρήσεων, κατάρτιση εργοδοτών και εργαζομένων κλπ), απουσία αναπτυγμένης πολιτιστικής βιομηχανίας και περιορισμένη ανάδειξη του αρχαιολογικού πλούτου με αποτέλεσμα η συμβολή του στο οικονομικό αποτέλεσμα της Περιφέρειας να είναι μικρή.

Εστιάζοντας, όμως, στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας, και δεδομένου ότι η ζήτηση για Πολιτιστικό Τουρισμό παρουσιάζει αυξητική τάση, είναι δυνατή η ανάπτυξη μιας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού, παρά το γεγονός ότι οι πόλοι της Διαδρομής δεν

μπορούν να αποτελέσουν από μόνοι τους τουριστικό προϊόν. Η ανάπτυξη της Διαδρομής μπορεί να στηριχθεί στην ανακατεύθυνση των τουριστών προς αυτήν και την συγκεκριμένη στόχευση στις τουριστικές αγορές.

Η ανάπτυξη της Διαδρομής είναι δυνατή μέσω της ενεργοποίησης των πολιτιστικών πόρων ώστε να καταστούν οικονομικοί πόροι, της ενεργής εμπλοκής του ιδιωτικού τομέα και ταυτόχρονα της αξιοποίησης του κοινωνικού κεφαλαίου, που τώρα περιορίζεται στην προστασία και διαχείριση των πολιτιστικών αγαθών. Μοχλοί για την ανάπτυξη της Διαδρομής είναι τα Μετέωρα και οι τουριστικά ώριμες περιοχές, ενώ σημαντικά πλεονεκτήματα είναι το πολιτιστικό απόθεμα, το φυσικό περιβάλλον, ο αγροδιατροφικός πλούτος, το ανθρώπινο κεφάλαιο, οι πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες, η εγγύτητα με τουριστικά ώριμες περιοχές και η αναγνωρισιμότητα, που υπάρχει ή μπορεί να υπάρξει, μέσω της μυθολογίας.

Προτεραιότητες για την Στρατηγική είναι:

- Η προστασία και προαγωγή των χαρακτηριστικών της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς στα πλαίσια της υπεύθυνης και αποτελεσματικής διαχείρισης με στόχο τη βιωσιμότητα τους για τις παρούσες και μέλλουσες γενιές.
- Η στοχευμένη διεθνοποίηση της ταυτότητας και του προϊόντος της Διαδρομής. Φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία των αφίξεων ότι αγορές όπως η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία είναι σημαντικές για την Περιφέρεια Θεσσαλίας.
- Η μεταστροφή από αυτό που χαρακτηρίζεται ως «διακοπές δραστηριοτήτων» προς τις «διακοπές εμπειριών». Απαιτείται η μετάβαση σε μορφές κατανάλωσης με μεγαλύτερη εμπλοκή του επισκέπτη. Η εμπειρία του επισκέπτη να είναι αξιόλογη, πλούσια σε περιεχόμενο και ευχάριστη.
- Η περαιτέρω αξιοποίηση της σύνδεσης του αγροδιατροφικού κλάδου με τον τουριστικό και με καινοτόμα προϊόντα που θα αφορούν τον πολιτιστικό τουρίστα.
- Η εντονότερη χρήση των νέων τεχνολογιών, μιας και το Διαδίκτυο έχει καταστεί βασικό μέσο τουριστικής ενημέρωσης και κρατήσεων για ξενοδοχεία, μέσα μεταφοράς, εισιτηρίων σε μουσεία ή άλλους χώρους.
- Η προσέλκυση τουριστών από όλο το φάσμα των ηλικιακών ομάδων. Σημαντικές είναι οι ηλικίες ακόμα και στο εύρος 15-24 ετών.
- Η ενίσχυση της διάδοσης της γνώσης και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας γύρω από τον Πολιτισμό – Τουρισμό.

2.2.2.2 Αναπτυξιακοί στόχοι

Από το διατυπωμένο όραμα για την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού απορρέουν και οι επιμέρους στόχοι για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων για τη Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού:

- **Αναπτυξιακός Στόχος 1: Ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνή πολιτιστικό προορισμό.**
 - Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής.
 - Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής.

➤ **Αναπτυξιακός Στόχος 2: Διαμόρφωση ενός εξωστρεφούς και ανταγωνιστικού παραγωγικού ιστού, στον τομέα του πολιτισμού-τουρισμού.**

- Ειδικός Στόχος 2.1: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς και ανταγωνιστικές υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού.
- Ειδικός Στόχος 2.2: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού.

Οι παραπάνω στόχοι αναλύονται στη συνέχεια και παρουσιάζονται ενδεικτικές δράσεις για την επίτευξή τους. Οι ενδεικτικές δράσεις ομαδοποιούνται (η αρίθμηση αντιστοιχεί στον Κωδικό Ομάδας - ΚΟ) ως εξής:

1. Βελτίωση της (φυσικής) προσβασιμότητας
2. Αναστήλωση - Αποκατάσταση - Διατήρηση
3. Σήμανση - Ανάδειξη - Προβολή
4. Εκσυγχρονισμός - Νέες τεχνολογίες
5. Επιχειρηματικότητα - Απασχόληση
6. Εκπαίδευση - Κατάρτιση
7. Άλλες “soft” δράσεις (π.χ. έρευνες, marketing plans, δράσεις δικτύωσης / συνεργασίας κ.α.)

Ο Κωδικός Ομάδας (ΚΟ) αναφέρεται σε κάθε ενδεικτική δράση ανά ειδικό στόχο στη συνέχεια.

Αναπτυξιακός Στόχος 1: Ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνή πολιτιστικό προορισμό.

Ο πρώτος αναπτυξιακός στόχος της στρατηγικής της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού είναι η ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνή προορισμό πολιτισμού και φυσικού περιβάλλοντος. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι περιορισμένη η ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πόρων με αποτέλεσμα η συμβολή τους στο οικονομικό αποτέλεσμα της Περιφέρειας να είναι μικρή. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικά αποτέλεσμα τόσο για τους ίδιους τους πόρους όσο και για την οικονομία της Περιφέρειας. Για να αναστραφεί η κατάσταση αυτή είναι απαραίτητες προϋποθέσεις να αυξηθεί ο αριθμός των επισκεπτών προς τους πόλους της Διαδρομής και να υπάρξει συγκράτηση των τουριστικών ροών.

Είναι γεγονός ότι οι τουριστικές ροές στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι άνισα κατανεμημένες και συγκεντρώνονται κυρίως στα ανατολικά υπηρετώντας το μοντέλο «Ήλιος και Θάλασσα». Αντίθετα οι υφιστάμενες τουριστικές ροές προς τους πόλους της Διαδρομής είναι περιορισμένες, με εξαίρεση τα Μετέωρα. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η στρατηγική υιοθετεί μια ρεαλιστική προσέγγιση σε σχέση με την ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνές προϊόν. Στοχεύει στην αναβάθμιση των πόλων της Διαδρομής, στις συνέργειες για την ενδυνάμωσή τους και την προώθησή της σε συγκεκριμένες αγορές του εξωτερικού αλλά και στο εσωτερικό της χώρας.

Για την αναβάθμιση των πόλων της Διαδρομής απαιτούνται δημόσιες επενδύσεις και, συγκεκριμένα, έργα που προκύπτουν από τις ανάγκες που εντοπίζουν οι εκάστοτε φορείς διαχείρισης του κάθε πολιτιστικού ή φυσικού πόρου. Οι επενδύσεις αυτές αφορούν την προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων, ώστε να τους καταστήσουν και οικονομικούς πόρους. Η εστίαση αφορά την ανάδειξη και προστασία των πολιτιστικών και φυσικών πόρων των πόλων και των δορυφόρων.

Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής.

Ο ειδικός στόχος για την αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους της Διαδρομής συμβάλει στην επίτευξη του Αναπτυξιακού Στόχου 1 και κατ' επέκταση του οράματος. Η αύξηση του αριθμού των επισκεπτών είναι δυνατή με δράσεις που αφορούν την ανάδειξη των πόρων, τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, την βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτίωση υποδομών και το μάρκετινγκ. Ενδεικτικές δράσεις για την επίτευξη του ειδικού στόχου είναι:

- Η ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της κύριας Διαδρομής, ώστε να καθιστούν πιο ελκυστικοί για τους επισκέπτες (ΚΟ-2).
- Η αύξηση της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών για την ανάδειξη των πολιτιστικών ή φυσικών πόρων, χρήση ψηφιακών τεχνολογιών εμβύθισης (immersion) για την μεγαλύτερη εμπλοκή των τουριστών και την ποιοτικότερη εμπειρία, χρήση ηλεκτρονικού εισιτηρίου και τιμολογιακών πολιτικών (ΚΟ-4).
- Η βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στους πολιτιστικούς πόρους για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών (ΚΟ-6).
- Η βελτίωση της προσβασιμότητας πολιτιστικών ή φυσικών πόρων. Υπάρχουν περιπτώσεις, όπως είναι το αρχαίο θέατρο Φθιωτιδών Θηβών, όπου η πρόσβαση είναι δυσχερής (ΚΟ-1).
- Το στοχευμένο μάρκετινγκ σε συγκεκριμένες αγορές με διαφοροποιημένη κάθε φορά προσέγγιση, με όχημα τα Μετέωρα που τυγχάνουν παγκόσμιας αναγνώρισης (ΚΟ-7), λαμβάνοντας υπόψη ότι:
 - Κυριότερες αγορές γενικά για τουρισμό στην Ελλάδα είναι: Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Ιταλία, οι ΗΠΑ και η Ρωσία.
 - Κυριότερες αγορές για πολιτιστικό τουρισμό στην Ελλάδα είναι: η Γαλλία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία και η Σκανδιναβία.
 - Οι επισκέψεις σε μουσεία ή εκθέσεις είναι σημαντικές για αυτούς που προέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία.
 - Οι σχολικές εκδρομές αποτελούν σημαντικό τμήμα των πολιτιστικών τουριστών.
 - Απαιτείται η διαμόρφωση ενιαίας ταυτότητας των περιοχών της Διαδρομής με την στοχευμένη στήριξη γεγονότων και εκδηλώσεων διεθνούς και εθνικής εμβέλειας, την προβολή, δικτύωση, σήμανση κλπ.

Οι ενδεικτικές δράσεις έχουν σχέση με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΠΕΠ Θεσσαλίας 6c, 2c, 10a, 6d.

Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής.

Η αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πόλους της Διαδρομής δεν είναι αρκετή για να την αναδείξει σε διεθνούς εμβέλειας προϊόν πολιτιστικού τουρισμού. Οι επισκέπτες πρέπει να διανυκτερεύουν και να έχουν πολλές πιθανές δραστηριότητες στις οποίες μπορούν να περάσουν χρόνο στις περιοχές της Διαδρομής, ώστε να μεγαλώνει η προστιθέμενη αξία της παραμονής τους καθώς αυτή θα διαχέεται στις υπηρεσίες διαμονής, εστίασης, άλλων δραστηριοτήτων κ.ά..

- Ανάδειξη και διατήρηση άλλων πολιτιστικών ή φυσικών πόρων σε περιοχές δορυφόρους που θα δρουν συνεργατικά προς τη Διαδρομή ώστε να ενισχύουν το περιεχόμενό της (ΚΟ-2).
- Διαπεριφερειακές συνεργασίες με συναφή σχήματα όπως π.χ. η Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου, «Τα Μονοπάτια της Ιστορίας - Διαδρομές Φύσης και Πολιτισμού» στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ή μέρη όπως είναι το Δίον και το Κάστρο του Πλαταμώνα που συγκεντρώνουν αρκετούς επισκέπτες. Σημειώνεται ότι στο Δίον και τη Δωδώνη σώζονται τα αρχαία θέατρα (ΚΟ-7).
- Ο εμπλουτισμός της Διαδρομής με τον θρησκευτικό τουρισμό μιας και ο κυριότερος πόλος επισκεπτών είναι οι μονές των Μετεώρων (ΚΟ-3).
- Έρευνες για το ακριβές προφίλ των πολιτιστικών τουριστών και θρησκευτικών τουριστών της Περιφέρειας και ανάλογη ανάδραση στο μάρκετινγκ (ΚΟ-7).

Οι ενδεικτικές δράσεις έχουν σχέση με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΠΕΠ Θεσσαλίας 6c και 6d.

Αναπτυξιακός Στόχος 2: Διαμόρφωση ενός εξωστρεφούς και ανταγωνιστικού παραγωγικού ιστού, στον τομέα του πολιτισμού – τουρισμού.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας χαρακτηρίζεται από δημογραφική και οικονομική στασιμότητα. Ο πολιτιστικός τομέας έχει μικρό άμεσο οικονομικό αποτέλεσμα και μικρή συμβολή στην απασχόληση και στο ΑΕΠ αντιμετωπίζοντας προβλήματα δικτύωσης και κατάρτισης. Ο δεύτερος Αναπτυξιακός Στόχος αφορά την διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού ο οποίος θα είναι ανταγωνιστικός και εξωστρεφής.

Από την ανάλυση στην 1^η Ενότητα εντοπίστηκε ότι υπάρχουν προβλήματα τόσο στην εξωστρέφεια όσο και στην ανταγωνιστικότητα. Τα προβλήματα εξωστρέφειας αφορούν την δικτύωση των επιχειρήσεων και την δυσκολία ενσωμάτωσής τους σε εμπορικά και τουριστικά οικονομικά δίκτυα. Παράλληλα, η ανταγωνιστικότητα επηρεάζεται από τα προβλήματα κατάρτισης εργοδοτών κι εργαζομένων, της έλλειψης επιχειρηματικής ενεργοποίησης στον τομέα της αξιοποίησης των πολιτιστικών αγαθών και του περιβαλλοντικού πλούτου και της γενικότερης απουσίας αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας που αφορούν τον πολιτιστικό τουρισμό.

Στρατηγική επιλογή της ΟΧΕ είναι να συνδέσει την επιχειρηματικότητα με τη Διαδρομή, καθώς και να συνδέσει το ανθρώπινο δυναμικό με τη Διαδρομή δημιουργώντας έναν παραγωγικό ιστό με κατεύθυνση τον πολιτιστικό τουρισμό που θα έχει αναπτυξιακό αντίκτυπο στην Περιφέρεια. Στην κατεύθυνση αυτή η απουσία αναπτυγμένης πολιτιστικής βιομηχανίας, η μη αξιοποίηση της μυθολογίας και η ελλιπής συνεισφορά της γνώσης και της καινοτομίας αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για την αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων.

Ειδικός Στόχος 2.1: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού.

Οι πολιτιστικοί και φυσικοί πόροι δεν μπορούν να αποτελέσουν ένα τουριστικό προϊόν, που η προστιθέμενη αξία του να διαχέεται στις τοπικές κοινότητες, από μόνοι τους. Η διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού με κατεύθυνση την αξιοποίηση του πολιτισμού και του περιβάλλοντος είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη της Διαδρομής. Με τον τρόπο αυτόν οι τοπικές κοινότητες αποκτούν κίνητρο για την προστασία των πόρων, κινητοποιούνται ιδιωτικά κεφάλαια και αξιοποιείται ταυτόχρονα το κοινωνικό κεφάλαιο κάθε περιοχής. Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων για την επίτευξη του ειδικού στόχου είναι:

- Στρατηγικός σχεδιασμός για την οικονομική αξιοποίηση και διασφάλιση της απόδοσης των παρεμβάσεων ΟΧΕ (ΚΟ-7).
- Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων και ενίσχυσή τους με ειδικευμένο προσωπικό για την υλοποίηση και παρακολούθηση του παραπάνω στρατηγικού σχεδιασμού (ΚΟ-7).
- Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της καινοτομίας και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας (ΚΟ-5).
- Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3 (ΚΟ-5).
- Ενίσχυση της διασύνδεσης του τουρισμού με το αγρο-διατροφικό σύστημα (ΚΟ-7).
- Ενίσχυση της δημιουργικής βιομηχανίας (ΚΟ-5).
- Βελτίωση απασχολησιμότητας στον πολιτισμό και τουρισμό με δράσεις για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης με πιστοποίηση γνώσεων, αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού σε θεματικές που έχουν σχέση με τον πολιτιστικό τουρισμό (ΚΟ-6).
- Στήριξη κοινωνικής οικονομίας / κοινωνικής καινοτομίας (start-up, κοινωνικές επιχειρήσεις, συστάδες, δικτύωση) (ΚΟ-5).
- Διασφάλιση συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης με την αξιοποίηση δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας, καθώς και άλλες δράσεις ένταξης, ιδίως για ομάδες που αντιμετωπίζουν εντονότερα τον κίνδυνο αποκλεισμού όπως νέοι, γυναίκες και ΑμεΑ (ΚΟ-5).

Οι παραπάνω ενδεικτικές δράσεις έχουν σχέση με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΠΕΠ Θεσσαλίας 10a, 1b, 3a, 3d, 8iii, 8v, 9i, 9ii 9iii, 9v, 9c.

Ειδικός Στόχος 2.2: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού.

Για να είναι ανταγωνιστικό ένα προϊόν πολιτιστικού τουρισμού, με βάση και το προφίλ των πολιτιστικών τουριστών που αναλύθηκε στην 1^η Ενότητα, πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας και να προσφέρει μια μοναδική εμπειρία. Εκτός αυτού πρέπει να απευθύνεται και στις αγορές του εξωτερικού εκτός από αυτές του εσωτερικού από τις οποίες είναι περισσότερο προσβάσιμη.

Για τους παραπάνω λόγους το πολιτιστικό προϊόν της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας πρέπει να πλαισιωθεί κατάλληλα με την εξειδικευμένη γνώση των ανώτερων και ανώτατων ιδρυμάτων της Περιφέρειας, να προσφέρονται υψηλής ποιότητας υπηρεσίες από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα στους τόπους της Διαδρομής είτε αυτές αφορούν εγκαταστάσεις διαμονής είτε αφορούν ξεναγήσεις, ηλεκτρονικές υπηρεσίες κτλ.. Ενδεικτικές δράσεις μέσω των οποίων είναι εφικτή η επίτευξη της υψηλής ποιότητας υπηρεσιών είναι:

- Δράσεις σύνδεσης της γνώσης με την επιχειρηματικότητα στη θεματική του πολιτιστικού τουρισμού (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα) (ΚΟ-7).
- Δράσεις αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και μέσων για τις επιχειρήσεις (ΚΟ-4).
- Πλάνο marketing για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και εξειδίκευση του πλάνου ανά εμπλεκόμενο φορέα (ΚΟ-7).

- Ενίσχυση της προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων όταν είναι συμβατά με την ΟΧΕ (ΚΟ-5).
- Δημιουργία οδηγού για την ξενάγηση – παρουσίαση και την χρήση κατάλληλων μέσων (βιβλίων, ψηφιακών μέσων κλπ) για τους ξεναγούς στις γλώσσες στόχους της ΟΧΕ που οδηγεί σε πιστοποίηση (ΚΟ-7).
- Δημιουργία οδηγού πωλήσεων πολιτιστικού τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας (ΚΟ-7).
- Ενίσχυσης των δεξιοτήτων και προσόντων του εργατικού δυναμικού, οι οποίες οδηγούν σε πιστοποίηση γνώσεων (ΚΟ-6).
- Βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της Διαδρομής που οδηγεί σε πιστοποίηση (ΚΟ-6).
- Ενίσχυσης επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού που οδηγεί σε πιστοποίηση (ΚΟ-6).
- Ενίσχυση των επιχειρήσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την μετάβαση προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα (ΚΟ-5).
- Αύξησης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Διαδρομής (πχ. Εκθέσεις στο εξωτερικό, ψηφιακά εργαλεία προώθησης κτλ) (ΚΟ-5).

Οι παραπάνω ενδεικτικές δράσεις έχουν σχέση με τις ΕΠ του ΠΕΠ Θεσσαλίας: 1b, 2c, 10a, 8v, 3d.

Τα κριτήρια για την επιλογή των δράσεων που θα ενταχθούν στην Ο.Χ.Ε. είναι τέσσερα:

1. Συνάφεια
2. Σκοπιμότητα
3. Ωριμότητα
4. Αποδοτικότητα

Συνάφεια

Ελέγχεται κάθε δράση για το αν σχετίζεται με το περιεχόμενο και την περιοχή εφαρμογής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού.

Σκοπιμότητα

Ελέγχεται κατά πόσο μια δράση συμβάλλει στην υλοποίηση του οράματος και των στόχων της ΟΧΕ.

Ωριμότητα

Ελέγχεται κάθε δράση σχετικά με την ωριμότητά της, ώστε να είναι δυνατή η εκτίμηση του κατά πόσο μπορεί να υλοποιηθεί στο δεδομένο προγραμματικό χρόνο της Ο.Χ.Ε..

Αποδοτικότητα

Ο οικονομικός σχεδιασμός της Ο.Χ.Ε. έχει συγκεκριμένους πόρους, οι οποίοι υπερκαλύπτονται πολλές φορές από το κόστος των προτεινόμενων δράσεων. Η επιλογή των δράσεων πρέπει να είναι τέτοια που να συμβάλουν στην υλοποίηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων με το λιγότερο δυνατό κόστος. Η αποδοτικότητα αναφέρεται κυρίως στον αντίκτυπο που μπορεί να έχει μια δράση στην επίτευξη περισσότερων του ενός στόχων.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η συσχέτιση των στόχων της στρατηγικής της ΟΧΕ με τους Θεματικούς Στόχους του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Πίνακας 8. Συσχέτιση της στρατηγικής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού με τους Θεματικούς Στόχους ΠΕΠ

ΕΔΕΤ	Θεματικός Στόχος	Αναπτυξιακός Στόχος 1: Ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνή πολιτιστικό προορισμό		Αναπτυξιακός Στόχος 2: Διαμόρφωση ενός εξωστρεφούς και ανταγωνιστικού παραγωγικού ιστού, στον τομέα του πολιτισμού-τουρισμού	
		Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής	Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής	Ειδικός Στόχος 2.1: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού	Ειδικός Στόχος 2.2: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.2: Ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.4: Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.5: Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.7: Προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΌΧΙ

ΕΚΤ	Θ.Σ. 8: Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξης της κινητικότητας των εργαζομένων	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΕΚΤ	Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ. 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Στη συνέχεια, στον παρακάτω πίνακα, φαίνεται η συσχέτιση των Θεματικών Στόχων του ΠΕΠ Θεσσαλίας με τις ενδεικτικές δράσεις των Ειδικών Στόχων της στρατηγικής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού.

Πίνακας 9. Συσχέτιση των ενδεικτικών δράσεων της στρατηγικής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού με τους Θεματικούς Στόχους ΠΕΠ

ΕΔΕΤ	Θεματικός Στόχος	Ενδεικτικοί τύποι δράσεων	Βαθμός συνάφειας
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	- Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3. - Ενίσχυση της διασύνδεσης του τουρισμού με το αγρο-διατροφικό σύστημα. - Ενίσχυση της δημιουργικής βιομηχανίας. - Σύνδεση της γνώσης με την επιχειρηματικότητα στη θεματική του πολιτιστικού τουρισμού (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα)	ΥΨΗΛΟΣ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.2: Ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους	- Αύξηση της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών για την ανάδειξη των πολιτιστικών ή φυσικών πόρων - Δράσεις αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και μέσων για τις επιχειρήσεις	ΥΨΗΛΟΣ

ΕΤΠΑ	Θ.Σ.3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> - Στοχευμένο μάρκετινγκ σε συγκεκριμένες αγορές με διαφοροποιημένη κάθε φορά προσέγγιση. - Έρευνες για το ακριβές προφίλ των πολιτιστικών τουριστών και θρησκευτικών τουριστών της Περιφέρειας και ανάλογη ανάδραση στο μάρκετινγκ. - Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας. - Δημιουργία οδηγού για την ξενάγηση – παρουσίαση και την χρήση κατάλληλων μέσων (βιβλίων, ψηφιακών μέσων κλπ) για τους ξεναγούς στις γλώσσες στόχους της ΟΧΕ που οδηγεί σε πιστοποίηση. - Δημιουργία οδηγού πωλήσεων πολιτιστικού τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας. 	ΥΨΗΛΟΣ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.4: Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση των επιχειρήσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την μετάβαση προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. 	ΧΑΜΗΛΟΣ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.5: Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση των επιχειρήσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την μετάβαση προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. 	ΧΑΜΗΛΟΣ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της κύριας Διαδρομής - Βελτίωση της προσβασιμότητας πολιτιστικών ή φυσικών πόρων - Ανάδειξη και διατήρηση άλλων πολιτιστικών ή φυσικών πόρων σε περιοχές δορυφόρους 	ΥΨΗΛΟΣ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ.7: Προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων		ΚΑΘΟΛΟΥ
ΕΚΤ	Θ.Σ. 8: Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξης της κινητικότητας των εργαζομένων	<ul style="list-style-type: none"> - Βελτίωση απασχολησιμότητας στον πολιτισμό και τουρισμό με δράσεις για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης με πιστοποίηση γνώσεων, αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού σε θεματικές που έχουν σχέση με τον πολιτιστικό τουρισμό. - Στήριξη κοινωνικής οικονομίας / 	ΥΨΗΛΟΣ

		κοινωνικής καινοτομίας (start-up, κοινωνικές επιχειρήσεις, συστάδες, δικτύωση)	
ΕΚΤ	Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων	- Διασφάλιση συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης με την αξιοποίηση δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας, καθώς και άλλες δράσεις ένταξης, ιδίως για ομάδες που αντιμετωπίζουν εντονότερα τον κίνδυνο αποκλεισμού όπως νέοι, γυναίκες και ΑμεΑ	ΜΕΤΡΙΟΣ
ΕΤΠΑ	Θ.Σ. 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση	- Βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στους πολιτιστικούς πόρους - Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων και ενίσχυσή τους με ειδικευμένο προσωπικό για την υλοποίηση και παρακολούθηση του παραπάνω στρατηγικού σχεδιασμού. - Βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της Διαδρομής που οδηγεί σε πιστοποίηση. - Ενίσχυσης επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού που οδηγεί σε πιστοποίηση	ΥΨΗΛΟΣ

2.2.2.3 Δείκτες

Η ιεράρχηση των στόχων ακολουθεί την σειρά που αναφέρονται και αριθμούνται στην προηγούμενη ενότητα (2.2.2.2) και για το λόγο αυτό δεν αναλύεται ξεχωριστά. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων της χρησιμοποιούνται δείκτες. Οι δείκτες που παρακολουθούν τους στόχους της στρατηγικής της ΟΧΕ είναι ακριβείς, μετρήσιμοι, επιτεύξιμοι, ρεαλιστικοί, χρονικά προσδιορισμένοι (SMART= Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-Bound) και χωρίζονται σε δείκτες εκρών και δείκτες αποτελέσματος. Αναλυτικότερα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα όπου παρουσιάζεται ο κωδικός κάθε δείκτη, η περιγραφή του, η μονάδα μέτρησής του, ο στόχος που τίθεται από το ΠΕΠ Θεσσαλίας για την τιμή του δείκτη κατά το έτος 2023 και τέλος το Ευρωπαϊκό Ταμείο από το οποίο προκύπτει.

Πίνακας 10. Δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε. Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΕΠ	ΕΔΕΤ
---------	---------	--------------	--------	------------	------

			ΜΕΤΡΗΣΗΣ	2023	
CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός επισκέψεων κατ'έτος	20.000,00	ΕΤΠΑ
T1001	Αριθμός δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών που αναβαθμίστηκαν	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T4635	Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων που συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων/διοικητικών ικανοτήτων	ΕΚΡΟΩΝ	Άτομα	-	ΕΚΤ
CO13	Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών	ΕΚΡΟΩΝ	Χιλιόμετρα	7,00	ΕΤΠΑ
CO23	Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	ΕΚΡΟΩΝ	Εκτάρια	70.000,00	ΕΤΠΑ
T2106	Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
SO006	Ενέργειες προβολής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T2701	Ψηφιακές εφαρμογές στους τομείς Τουρισμός – Πολιτισμός – Περιβάλλον	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
CO08	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	ΕΚΡΟΩΝ	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	150,00	ΕΤΠΑ
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	ΕΚΡΟΩΝ	Επιχειρήσεις	765,00	ΕΤΠΑ
T4855	Νέες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας) που υποστηρίζονται	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
CO26	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	ΕΚΡΟΩΝ	Επιχειρήσεις	80,00	ΕΤΠΑ
T1004	Μελέτες - εμπειρογνωμοσύνες - έρευνες – αξιολογήσεις	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ

CO21	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
T1813	Πολιτιστικά Μνημεία που αναβαθμίζονται	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T1035	Πλήθος διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία.	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T1526	Αριθμός διανυκτερεύσεων στη Θεσσαλία	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός / έτος	1.955.000,00 *	ΕΤΠΑ
T3112	Αριθμός επισκεπτών σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς στην Περιφέρεια	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός / έτος	-	ΕΤΠΑ
T1040	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας στον τουρισμό-πολιτισμό, (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) έξι μήνες μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Άτομα	-	ΕΚΤ
CR02	Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
T1500	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	2.755,00	ΕΚΤ

*Για τον αριθμό διανυκτερεύσεων στη Θεσσαλία, το 2015 με αριθμό διανυκτερεύσεων 1.953.060 έχει επιτευχθεί ο στόχος.

2.2.3 «Δορυφόροι» περιοχών ή και μνημείων/τόπων στη Θεσσαλία

Για την δημιουργία ενός περισσότερο ολοκληρωμένου πλαισίου ανάπτυξης της Διαδρομής πραγματοποιείται στη συνέχεια διερεύνηση των πιθανών «δορυφόρων» περιοχών που μπορεί να είναι σημαντικά μνημεία πολιτισμού, σημαντικοί περιβαλλοντικοί πόροι, ήδη αναπτυγμένες γνωστές στο κοινό περιοχές στην Θεσσαλία (πχ περιοχές με «φήμη» όπως η Λίμνη Πλαστήρα, το Πήλιο, ο Όλυμπος), που συνδέονται και συνεισφέρουν στην υλοποίηση της Διαδρομής και των στόχων της. Στόχος είναι η αλληλεπίδραση της Διαδρομής με τις περιοχές αυτές με σκοπό την μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αποτελέσματος. Η εκτίμηση γίνεται με βάση το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Θεσσαλίας το οποίο λαμβάνει υπόψη τις περιοχές που ορίζονται από το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό. Για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των περιοχών παρουσιάζεται, όπου κρίνεται απαραίτητο, ο χαρακτηρισμός από την Μελέτη για τον Τουρισμό στην Θεσσαλία (2009).

Η εκτίμηση για την ένταξη κάθε περιοχής στην Διαδρομή ως δορυφόρου βασίζεται:

- Στο περιβάλλον και το τοπίο της περιοχής.
- Στον βαθμό τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην ιστορική – πολιτιστική σημασία.
- Στη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.

Οι περιοχές που εντοπίστηκε ότι μπορούν δυνητικά να αποτελέσουν δορυφόρους της Διαδρομής παρουσιάζονται και αξιολογούνται στη συνέχεια. Οι περιοχές αυτές είναι ενδεικτικές, δεν είναι αποκλειστικά αυτές, και η ένταξή τους δεν είναι υποχρεωτική.

Θεσσαλικός Όλυμπος

Το περιβάλλον είναι πλούσιο και το τοπίο της περιοχής χαρακτηρίζεται ως «Τοπίο Διεθνούς Αξίας». Καλύπτεται από μεσογειακά δάση και αλπικά λιβάδια, είναι χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος, Εθνικός Δρυμός και αναγνωρίζεται από την Unesco ως «Απόθεμα της Βιόσφαιρας». Τουριστικά χαρακτηρίζεται από το ΠΧΠ Θεσσαλίας ως «Περιοχή με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού». Εντάσσεται στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα Ελασσόνας που θεωρείται ότι έχει αυτοτέλεια και η ύπαρξη ενός σχετικά σημαντικού οικιστικού κέντρου αποτελεί επίσης παράγοντα υπέρ του καθορισμού της ως αυτοτελούς ενότητας. Στην Ελασσόνα υπάρχει το Ψηφιακό Μουσείο ως πολιτιστικός πόρος, ενώ πραγματοποιούνται δραστηριότητες όπως ορεινή πεζοπορία και ποδηλασία, αεραθλητικές – αεροπτερισμός και σκι. Τα παραπάνω είναι χαρακτηριστικά που συμβάλλουν στους στόχους της στρατηγικής της Διαδρομής.

Κοιλάδα Τεμπών

Η Κοιλάδα των Τεμπών είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας. Διασχίζεται από τον Πηνειό ποταμό και εκατέρωθέν του αναπτύσσεται υδρόβιο δάσος με πλατάνια, ιτιές κ.λπ.. Βρίσκεται ανάμεσα από τα όρη Όλυμπος και Όσσα. Ανήκει στην βιώσιμη Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα της ευρύτερης περιοχής της Λάρισας, βρισκόμενη στην ευρύτερη περιοχή επιρροής του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Λάρισας χωρίς να αποτελεί αυτοτελή αναπτυξιακή ενότητα. Μαζί με την Θεσσαλική πλευρά του Ολύμπου, την Όσσα και το Δέλτα του Πηνειού συμπληρώνει ένα φυσικό περιβάλλον πλούσιο συμβατό με την στρατηγική της ΟΧΕ για την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος. Δραστηριότητες που υπάρχουν στην περιοχή είναι η αναρρίχηση και gapple, καθώς και το rafting, οι οποίες μπορούν να εμπλουτίσουν το τουριστικό προϊόν της Διαδρομής.

Όρος Όσσα

Είναι Τοπίο Περιφερειακής Αξίας που περιλαμβάνει ορεινό δασικό σύμπλεγμα με εκτεταμένα κλειστά δάση οξυάς και ελάτης, ενώ η κορυφή του καλύπτεται από ψευδαλπικά λιβάδια. Ανήκει κατά ένα μέρος στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα Αγιάς και κατά ένα άλλο στην Διοικητική-Αναπτυξιακή Ενότητα ευρύτερης περιοχής Λάρισας. Υπάρχει αναπτυσσόμενος ορεινός τουρισμός, ενώ σε κοντινή απόσταση βρίσκεται ο παραδοσιακός οικισμός Αμπελάκια στα οποία βρίσκεται το Αρχοντικό Σβαρτς που το διάστημα 2008 – 2018 συγκέντρωσε 73.015 επισκέπτες (50^η θέση ανάμεσα στα μουσεία της χώρας). Ανατολικά γειτνιάζει με τα παράλια Λάρισας όπου υπάρχουν ζώνες τουρισμού και β' κατοικίας. Στο όρος Όσσα πραγματοποιείται αναρρίχηση – gapple, υπασία, κανό κ.ά.. Το αρχαίο Δίον είναι πολιτιστικός πόρος που απέχει λιγότερο από μία ώρα από την περιοχή. Η λειτουργία της περιοχής ως δορυφόρος θα μπορούσε να δράσει συνεργατικά με την Διαδρομή βασιζόμενη στα παραπάνω στοιχεία.

Όρος Πήλιο

Το Πήλιο είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας. Διαθέτει μεγάλη βιοποικιλότητα, παραδοσιακούς οικισμούς και αξιόλογες ακτές κολύμβησης με αποτέλεσμα να είναι σημαντικός τουριστικός προορισμός. Ανήκει στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα του Πηλίου. Η ενότητα αυτή έχει αναπτυξιακή πολλαπλότητα και ταυτόχρονα εσωτερική ομοιογένεια και ιδιαίτερη ταυτότητα, αφού αντιστοιχεί αμφίδρομα πλήρως με την Ευρύτερη Ζώνη τουρισμού και δεύτερης κατοικίας αποτελώντας ένα υποσύνολό της με ιδιαίτερο χαρακτήρα (ποιότητα, μικρή κλίμακα, περιβαλλοντική ευαισθησία). Η έντονη τουριστική ανάπτυξη που συνδυάζει και δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού και το γεγονός της ύπαρξης παραδοσιακών οικισμών και πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς είναι χαρακτηριστικά που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.

Παράλια Λάρισας

Η ακτογραμμή της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας ανήκει στην Διοικητική-Αναπτυξιακή Ενότητα Αγιάς που περιλαμβάνει μόνο τον Καλλικράτειο Δήμο Αγιάς. Ορίζεται ως αυτοτελής ενότητα λόγω της γεωμορφολογίας που μειώνει τα μέτωπα επαφής με τις άλλες περιοχές της Θεσσαλίας, καθώς και της παραγωγικής φυσιολογίας. Κατά κύριο λόγο ανήκει στην ευρύτερη ζώνη αγροτικών δραστηριοτήτων με επικάλυψη των ζωνών τουρισμού και β' κατοικίας στα παράλια. Η ύπαρξη μιας επιμήκους παράκτιας ζώνης, στην οποία συγκεντρώνονται οι διάφορες τουριστικές δραστηριότητες είναι από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ενότητας. Η ύπαρξη ιαματικών λουτρών και η Ι.Μ. του Αγ. Δημητρίου Στομίου μπορούν να αποτελέσουν στοιχεία εμπλουτισμού της Διαδρομής.

Αλμυρός

Στο ΕΠΧΣΑΑ για τον τουρισμό η περιοχή του Αλμυρού εμφανίζεται ως Αναπτυσσόμενη Τουριστική Περιοχή. Αναπτυξιακά ανήκει στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα της ευρύτερης περιοχής Βόλου, που αποτελεί την ζώνη επιρροής του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Βόλου (ΠΣ). Η γειτνίαση με τον Κρατικό Αερολιμένα Ν. Αγχιάλου και το όρος Όθρυς, το αρχαιολογικό μουσείο Αλμυρού, η τουριστική ανάπτυξη στα παράλια, η άμεση οδική σύνδεση με τον Α/Τ ΠΑΘΕ και η γειτνίαση με πολιτιστικούς πόλους της Διαδρομής είναι στοιχεία που μπορούν να εμπλουτίσουν, να ενισχύσουν την λειτουργία της Διαδρομής και να υποστηρίξουν τους στόχους της Διαδρομής και κυρίως την συγκράτηση τουριστών.

Πύλη – Περτούλι

Η συγκεκριμένη περιοχή είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας, περιλαμβάνοντας ορεινά χωριά με αξιόλογη αρχιτεκτονική και σημαντική επισκεψιμότητα. Στοιχεία που ενισχύουν τον εναλλακτικό τουρισμό είναι το Χιονοδρομικό Κέντρο Περτουλίου, το νότιο τμήμα του όρους Κόζιακα με ποικίλη δασική βλάστηση, σημαντικά βυζαντινά μνημεία, δραστηριότητες (ορεινή ποδηλασία και πεζοπορία, τοξοβολία σκοποβολή, σκι) κ.ά.. Δεν είναι ανεξάρτητη αναπτυξιακή ενότητα αλλά ανήκει στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα της ευρύτερης περιοχής Τρικάλων, όπως και ολόκληρη η ΠΕ Τρικάλων. Η λειτουργία της περιοχής ως δορυφόρος της Διαδρομής μπορεί να εμπλουτίσει το τουριστικό προϊόν συμβάλλοντας στους στόχους της στρατηγικής.

Περιοχή Ασπροποτάμου

Η περιοχή του Ασπροποτάμου αποτελεί Τοπίο Περιφερειακής Αξίας, ορεινό με δάση και έντονο το υδάτινο στοιχείο του Αχελώου και των παραποτάμων του. Περιλαμβάνει

παραδοσιακούς οικισμούς, βυζαντινά μνημεία, πέτρινες θολωτές γέφυρες κ.ά., ενώ αναπτυξιακά ανήκει στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα της ευρύτερης περιοχής Τρικάλων. Οι οικισμοί της περιοχής βρίσκόμενοι στο δυτικότερο τμήμα της ΠΕ Τρικάλων τοποθετούνται ανάμεσα στα Τζουμέρκα, το Μέτσοβο και το Περούλι. Υπάρχει δυνατότητα για δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ορειβασία, ιππασία και rafting που σε συνδυασμό με το πλούσιο φυσικό περιβάλλον μπορούν να συμβάλουν στους στόχους της στρατηγικής της Διαδρομής, εμπλουτίζοντας το τουριστικό προϊόν, συμβάλλοντας στην συγκράτηση τουριστών.

Λίμνη Πλαστήρα

Η Λίμνη Πλαστήρα είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας και ταυτόχρονα αποτελεί σημαντικό τουριστικό προορισμό. Περιλαμβάνει δάση, γραφικά ορεινά χωριά, βυζαντινά μνημεία και γενικά αποτελεί ένα ιδιαίτερα αξιόλογο τοπίο, αποτέλεσμα κυρίως ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που ενισχύουν τον χαρακτήρα της περιοχής που έχει κατεύθυνση τον εναλλακτικό τουρισμό. Αναπτυξιακά η περιοχή της Λίμνης ανήκει στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα της ορεινής Καρδίτσας. Σημαντικό στοιχείο του χαρακτήρα της περιοχής είναι εξάρτησή της από το αστικό κέντρο της Καρδίτσας από το οποίο καλύπτονται οι ανάγκες σε τριτογενείς υπηρεσίες. Με βάση τα παραπάνω χαρακτηριστικά η περιοχή της Λίμνης Πλαστήρα μπορεί να συμβάλει στους στόχους της στρατηγικής της Διαδρομής εμπλουτίζοντας το τουριστικό προϊόν της και δρώντας συνεργατικά με τους πόλους της.

Λίμνη Σμοκόβου

Η περιοχή της Λίμνης Σμοκόβου αποτελεί Τοπίο Περιφερειακής Αξίας. Περιλαμβάνει το λιμναίο τοπίο του Σμοκόβου, τα γύρω γραφικά χωριά, τα βυζαντινά μνημεία και τα ιαματικά λουτρά της περιοχής. Αποτελεί ένα νέο τουριστικό προορισμό με προοπτικές ανάπτυξης δεδομένου ότι η χάραξη της Ε65 εφάπτεται της Λίμνης. Αναπτυξιακά ανήκει στην Διοικητική – Αναπτυξιακή Ενότητα της ευρύτερης περιοχής Καρδίτσας, εξαρτώμενη από τις τριτογενείς υπηρεσίες του αστικού κέντρου της Καρδίτσας. Η διέλευση του νέου οδικού άξονα Ε65 αποτελεί στοιχείο που δυνητικά αλλά όχι αυτόματα μπορεί να αξιοποιηθεί αναπτυξιακά, και επίσης να απεγκλωβίσει την ενότητα προς τις όμορες περιφέρειες (Στερεά Ελλάδα, Ήπειρο, Δυτική Μακεδονία). Ο υφιστάμενος τουρισμός και το φυσικό περιβάλλον είναι στοιχεία που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της στρατηγικής της Διαδρομής και στην επίτευξη των στόχων της.

Στον Χάρτη 6 και στην παρακάτω λίστα φαίνονται οι περιοχές που μπορούν δυνητικά να αποτελέσουν δορυφόρους της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων της.

- Θεσσαλικός Όλυμπος,
- Κοιλάδα Τεμπών,
- όρος Όσσα,
- όρος Πήλιο,
- παράλια Λάρισας,
- Αλμυρός,
- Πύλη – Περούλι,
- περιοχή Ασπροποτάμου,
- Λίμνη Πλαστήρα,
- Λίμνη Σμοκόβου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας

Εταιρεία Καρδιτσιώτικων Μελετών

Λαογραφική Εταιρεία Μουσικών Χορευτικών Μελετών «Νικόλαος Πλαστήρας»

Κέντρο Ιστορικής Λαογραφικής Έρευνας «Ο Απόλλων»

Εκπολιτιστική Κίνηση Νέων Καστανιάς

Εκπολιτιστική Κίνηση Νέων Νεοχωρίου

Εκπολιτιστικό Μορφωτικό Σωματείο «Πνευματική Εστία»

Εκπολιτιστικός Εξωραϊστικός Λαογραφικός Σύλλογος Χάρματος «Η Αγία Παρασκευή»

Εκπολιτιστικός Επιμορφωτικός Σύλλογος Απανταχού Βλασιωτών «Η Καραβούλα»

Εκπολιτιστικός Επιμορφωτικός Σύλλογος Νέων Μούχας

Εκπολιτιστικός Λαογραφικός Όμιλος Πορτής

Εκπολιτιστικός Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Βατσουνιάς

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ιτέας

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κερασιωτών Καρδίτσας «Η ΚΕΡΑΣΕΑ»

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κρύας Βρύσης

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Λαζαρίνας «Η Λαζαρίνα»

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Μαγούλας Καρδίτσας

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ξυνονερίου

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ρούσσου

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Φράγκου

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγιοπηγής «Η Δήμητρα»

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Γεωργίου

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού ευρισκομένων Κουτσουριωτών «Η Εξοχή»

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αχλαδιάς

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καλής Κώμης "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ"

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κρυοπηγής «Οι Άγιοι Ανάργυροι»

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λαγκαδίου

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ματαράγκας

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μέλισσας

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Μεσενικόλα

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ορφανών
 Ένωση Μικρασιατών και Ανατολικοθρακιωτών Ν. Καρδίτσας
 Ένωση Μεσενικολιτών Καρδίτσας
 Ένωση Νεοχωριτών Καρδίτσας
 Εξωραϊστικός Μορφωτικός Σύλλογος Νεράιδας –Δολόπων
 Εξωραϊστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ψαθοχώρας Καρδίτσας « Ο ΨΑΘΟΧΩΡΙΤΗΣ »
 Επιμορφωτικός Εκπολιτιστικός Δραστ.Σύλλογος Αμυγδαλής «Ο Άγιος Δημήτριος»
 Επιμορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Κουμπουριανιτών «Ξακουστά Μοναστήρια-Σπηλιώτισσα»
 Επιμορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Βλασιωτών "Η Καραβούλα"
 Επιμορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Λεοντίτου «Ο Πλάτανος»
 Λαογραφικός Αρχαιολογικός Πολιτιστικός Σύλλογος Οξυάς «ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ»
 Λαογραφική Λέσχη Χορού και Ήχου
 Λαογραφικός Όμιλος Καρδίτσας "ΜΕΝΕΛΑΙΣ"
 Λαογραφικός Σύλλογος Λουτρού
 Λαογραφικός Σύλλογος Μακρυχωρίου
 Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Αγίας Παρασκευής Σοφάδων
 Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος "ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ"
 Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Καρδίτσας «Μενελαΐς»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Λαογραφικός Σύλλογος « Ο ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ »
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αμπελικού
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ανάβρας«Ο Μέγας Αλέξανδρος»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος ΑπανταχούΑνθοχωριτών «Οι Εννιά Βρύσες»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γραμματικού «Αχιλλέας Ιωαννίδης»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δασοχωρίου
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δρακότρυπας «Η Ανάπλασις»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ζαΐμιου
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καναλιωτών
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λαμπεριωτών «ΤΟ ΛΑΜΠΕΡΟ»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μασχολουριωτών «Η ΑΡΝΗ»
 Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοχωριτών

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Παλιουρίου « ΑΓΙΑΝΝΗΣ»
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πασχαλίτσας
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πεδινού «Η Βελεσιώτισσα»
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πετρίλου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πέτρινου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Προδρόμου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Χορευτικός Όμιλος Ριζοβουνίου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Χορευτικός Σύλλογος Πύργου Κιερίου «Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»
Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Καναλίων
Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Καππά
Μορφωτικός Λαογραφικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μυρίνης
Μορφωτικός Λαογραφικός Σύλλογος Κρυονερίου
Μορφωτικός Λαογραφικός Σύλλογος Μαγουλίτσας
Μορφωτικός Όμιλος Παλαμά « Η Πρόδος»
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Καππαδοκικού
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Καρποχωρίου
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Κραριάς
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Κυψέλης
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Μαραθέας « Η ΕΛΠΙΔΑ»
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Μαυραχάδων
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Συνοικίας Αγίας Παρασκευής
Μορφωτικός Σύλλογος Αγίας Τριάδας
Μορφωτικός Σύλλογος Αγναντερού
Μορφωτικός Σύλλογος Αγίων Θεοδώρων
Μορφωτικός Σύλλογος Γεωργικού
Μορφωτικός Σύλλογος Δαφνοσπηλιάς
Μορφωτικός Σύλλογος Ερμητσίου
Μορφωτικός Σύλλογος Καλλιθήρου
Μορφωτικός Σύλλογος Καλλιφωνίου
Μορφωτικός Σύλλογος Καλογριανών
Μορφωτικός Σύλλογος Καμινάδων

Μορφωτικός Σύλλογος Καππαδοκικού "Η Προσφυγιά"

Μορφωτικός Σύλλογος Καταφυγίου

Μορφωτικός Σύλλογος Μακρυχωρίου

Μορφωτικός Σύλλογος Μάρκου «Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ»

Μορφωτικός Σύλλογος Μητρόπολης

Μορφωτικός Σύλλογος Μοσχάτου

Μορφωτικός Σύλλογος Παλαιοκκλησίου

Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας

Μορφωτικός Σύλλογος Σοφάδων

Μορφωτικός Σύλλογος Σταυρού

Μορφωτικός Σύλλογος Συκεώνος «Η Πρόοδος»

Μορφωτικός Σύλλογος Φίλιας

Μορφωτικός Χορευτικός Λαογραφικός Όμιλος Παλαμά «Οι Καραγκούνηδες»

Μουσικός Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Καρδίτσας «ΟΡΦΕΥΣ»

Μουσικός Μορφωτικός Λαογραφικός Σύλλογος Καρδίτσας «Χορωδία Καρδίτσας»

Πολιτιστικό Κέντρο Μορφοβουνίου

Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Αργιθέας

Πολιτιστικός Αναπτυξιακός Σύλλογος Παλαμά «Η ΑΘΗΝΑ»

Πολιτιστικός Λαογραφικός Αρχαιολογικός Σύλλογος Μουζακίου "ΟΙ ΓΟΜΦΟΙ"

Πολιτιστικός - Λαογραφικός Αρχαιολογικός Χορευτικός Όμιλος Καρδίτσας (Π.Α.Λ.Α.Σ)

Πολιτιστικός Λαογραφικός Σύλλογος "Ο ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ"

Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Αρτεσιανού Καρδίτσας

Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Γελάνθης

Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Γοργοβιτών

Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κοσκινά

Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Μεταμόρφωσης

Πολιτιστικός Σύλλογος Απιδιάς Καρδίτσας

Πολιτιστικός Σύλλογος Ασημοχωρίου Καρδίτσας

Πολιτιστικός Σύλλογος Ελληνόπυργου "Αγ. Αθανάσιος"

Πολιτιστικός Σύλλογος «Θεσσαλικός Κάμπος»

Πολιτιστικός Σύλλογος Καλίχορος

Πολιτιστικός Σύλλογος Καροπλεσίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Μαυρομματίου «Ο Καραϊσκάκης»
Πολιτιστικός Σύλλογος Μορφοβουνίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Μπελοκομίτη
Πολιτιστικός Σύλλογος «ΟΙ ΔΟΛΟΠΕΣ»
Πολιτιστικός Σύλλογος Πελοποννησίων Ν. Καρδίτσας «Ο Μωριάς»
Πολιτιστικός Σύλλογος Φαναρίου «Το Κάστρο»
Πολιτιστικός Σύλλογος Φύλλου
Προοδευτικός Σύλλογος Πευκόφυτου «Η Ανάπλασις»
Σύλλογος Αιτωλοακαρνανών Νομού Καρδίτσας
Σύλλογος Απανταχού Αμαραντιωτών Καρδίτσας
Σύλλογος Αργιθεατών Μουζακίου
Σύλλογος Πορτίτσης «Το Πνεύμα»
Σύλλογος Σαραντάπορου - Δολόπων Καρδίτσας «Η Συναδέλφωσις»
Σύνδεσμος Απανταχού Καροπλεσιτών
Σύνδεσμος Φυλακτιωτών Καρδίτσας
Φυσιολατρικός Λαογραφικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Προαστίου Φ.Λ.Ε.Σ.Π.

Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας

Ακαδημία Έρευνας Παραδοσιακών Χορών
Λύκειο Ελληνίδων
Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Λαρισαίων
Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Νέσσωνος
Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Γόννων "Αντιγονίδες"
Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Δαμασίου
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νέων Πυθίου "Πύθιος Απόλλωνας"
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Καλλιπευκιωτών "Η Πατωμένη"
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γιαννωτών "Ο Νικοτσάρας"
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δαμασίου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δρυμού
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ελάτειας

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ευαγγελισμού
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ιτέας
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καλοχωρίου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καρίτσας
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καρυωτών Λάρισας και Περιχώρων "Ο Ζεύς"
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κοκκινογής "Ο Άγιος Αντώνιος"
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λουτρού Ελασσόνας
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μικρού Ελευθεροχωρίου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Συκουρίου
Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Στομίου
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Μεγάλου Ελευθεροχωρίου "ΟΡΦΕΥΣ"
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Όσσας
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοκάστρου
Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Ραχούλας Λάρισας "Αγία Παρασκευή"
Μορφωτικός Προοδευτικός Σύλλογος Βαλανίδας
Μορφωτικός Σύλλογος Αγιωτών "Μ.ΔΑΛΛΑΣ"
Μορφωτικός Σύλλογος Απανταχού Καλλιπευκιωτών "Η ΠΑΤΩΜΕΝΗ"
Μορφωτικός Σύλλογος Αραδοσιβίων
Μορφωτικός Σύλλογος Βαλανίδας
Μορφωτικός Σύλλογος Βαροσίου
Μορφωτικός Σύλλογος Βερδικούσης "Η Ομόνοια"
Μορφωτικός Σύλλογος Γαλανόβρυσης - Στεφανόβουνου
Μορφωτικός Σύλλογος Καλλιθέας
Μορφωτικός Σύλλογος - Λαογραφικό Μουσείο Γόννων
Μορφωτικός Σύλλογος Μεγάλου Μοναστηρίου
Μορφωτικός Σύλλογος Ολυμπιάδας
Μορφωτικός Σύλλογος Ραψάνης
Μορφωτικός Σύλλογος Συκέας Ελασσόνας
Μορφωτικός Σύλλογος Τσαριτσάνης
Μορφωτικός Σύλλογος Τυρνάβου
Μορφωτικός Σύλλογος Χαλικίου

Πολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Βλαχογιαννιού
Πολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Μεγαλόβруσου
Πολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Μεταξοχωρίου
Πολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Παλαιόπυργου "Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ"
Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Αιγάνης
Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ροδιάς
Πολιτιστικός Σύλλογος Αετολόφου "Η ΔΕΣΙΑΝΗ"
Πολιτιστικός Σύλλογος Αετοράχης
Πολιτιστικός Σύλλογος Αμπελακίων
Πολιτιστικός Σύλλογος Αμυγδαλής
Πολιτιστικός Σύλλογος Ανατολής
Πολιτιστικός Σύλλογος Αρβαντοβλάχων και Λοιπών Αργυροπουλιτών
Πολιτιστικός Σύλλογος Ανατολιτών "Ιωάννης ο Πρόδρομος"
Πολιτιστικός Σύλλογος Γυρτώνης
Πολιτιστικός Σύλλογος Δελερίων
Πολιτιστικός Σύλλογος Δένδρων «Η ΑΡΓΙΣΣΑ»
Πολιτιστικός Σύλλογος Δολίχης "Η Τριπολίτιδα"
Πολιτιστικός Σύλλογος Ελάφου
Πολιτιστικός Σύλλογος Κρανιας
Πολιτιστικός Σύλλογος Κουλούρας "ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΙΟΥ"
Πολιτιστικός Σύλλογος Λυκουδίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Μακρυχωρίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Μαρμαρίνης
Πολιτιστικός Σύλλογος Μεσοχωρίου Ελασσόνας
Πολιτιστικός Σύλλογος Νερόμυλων
Πολιτιστικός Σύλλογος Ομολίου "ΜΑΡΙΝΟΣ ΑΝΤΥΠΑΣ"
Πολιτιστικός Σύλλογος Παδιωτών «Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ»
Πολιτιστικός Σύλλογος Πλατανπουλίων
Πολιτιστικός Σύλλογος Πυθιωτών Λάρισας "Οι Σελλοί του Ολύμπου"
Πολιτιστικός Σύλλογος Πυργετού
Πολιτιστικός Σύλλογος Σαμαρίνας, Λάρισας και Περιχώρων

Πολιτιστικός Σύλλογος Τυρνάβου
Πολιτιστικός Σύλλογος Φαρμάκης
Πολιτιστικός Σύλλογος Χάλκης
Σύλλογος «ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΤΥΡΝΑΒΩ»
Σύλλογος «ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ – ΜΠΟΥΡΑΝΙ» Τυρνάβου
Σύλλογος Νέων Αβδέλας
Φιλανθρωπικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αμπελώνα «Η ΑΡΩΓΗ»

Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας

Αγροτικός Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κακάβου
Αγροτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Φυτόκου
Αθλητικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δρυμώνας
Αθλητικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κατηχωρίου "Χείρων Κένταυρος"
Αθλητικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πορταριάς "Ορμίνιο"
Ανεξάρτητος Εξωραϊστικός Σύλλογος Καππαδοκών Αργιλλοχωρίου "Ο ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ"
Αθλητικός, Μορφωτικός, Πολιτιστικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Αγ. Γεωργίου Νηλείας «Ο Κένταυρος»
Εκπολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος «Το Μαλάκι»
Εκπολιτιστικός, Εξωραϊστικός, Τουριστικός, Αγροτικός Σύλλογος «Κήπια Ανακασιάς»
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Άλλης Μεριάς
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ανάβρας
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αργαλαστής
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πλάτανου «Η Πρόοδος»
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Διμηνίου
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Θρακών Ν. Μαγνησίας
Εκπολιτιστικός Σύλλογος οικισμού Λεφόκαστρου Αργαλαστής
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μελισσατικών
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πλατάνου "Η Πρόοδος"
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Σέσκλου
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Σοφαδιτών Ν. Μαγνησίας
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Τρικεριωτών Βόλου

Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Αποστόλου του Νέου
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίων Αναργύρων
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Οικισμού Καλαμακίου «Πρόπαν»
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος «Ο Βρύχωνας»
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κοκκωτών "Η ΟΘΡΥΣ"
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καππαδοκών Αργυλλοχωρίου
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κωφών Αλμυρού "Ο Στέφανος Κομητάς"
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος οικισμού Καλάμου
Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πάλτσης Αργαλαστής
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Φυλάκης "Ο ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΣ"
Εξωραϊστικός Σύλλογος Αγ. Νικολάου ΜΠΑΚΛΑΛΙ
Εξωραϊστικός Σύλλογος Βρύναινας
Εξωραϊστικός Σύλλογος οικισμού Μικρής Πάου
Εξωραϊστικός Σύλλογος Οικισμού Πλατάνου "ΧΟΡΟΣΤΑΣΙ"
Εξωραϊστικός Σύλλογος Χρυσής Ακτής Παναγίας
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίας Κυριακής Βόλου
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος «Ακρόπολις»
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αχιλλείου
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Καλαμακίου «Πρόπαν»
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Παλιάς Αλοννήσου
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Πλάκας Νεοχωρίου
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Πλατανιδίων
Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Σταγιατών "Άγιος Σεραφείμ"
Εξωραϊστικός Τουριστικός Σύλλογος Αγριάς «Αστέρια»
Επιμορφωτικός, Εκπολιτιστικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Αγ. Βλασίου Πηλίου
Επιμορφωτικός, Εξωραϊστικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νεολαίας Καναλίων
Λαογραφικός Μορφωτικός Σύλλογος Πτελεού
Λαογραφικός Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Όμιλος Γλαφυρών
Λαογραφικός Χορευτικός όμιλος Αλμυρού
Λύκειο Ελληνίδων Βόλου
Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καλλιθέας Αργαλαστής

Μορφωτικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ριζομύλου «Η Διάπλαση»

Μορφωτικός Σύλλογος Άνω Λεχωνίων

Πανθεσσαλικός Σύλλογος Μυροφυλλιτών «Αγ. Γεώργιος»

Περιβαλλοντικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Παραλίας Αλμυρού

Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο Αργαλαστής

Πολιτιστική Εστία Μικρασιατών «Ίωνες»

Πολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Κερασιωτών Πηλίου

Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κορυφιωτών

Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Αγριάς

Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Αλμυρού

Πολιτιστικός Οργανισμός Δράκειας.

Πολιτιστικός Οργανισμός Οικισμού Καναλίων

Πολιτιστικός Σύλλογος Ανατολικής Ρωμυλίας Ευξεινούπολης

Πολιτιστικός Σύλλογος Άνω Βόλου «Ιάσων»

Πολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Πλατανιωτών

Πολιτιστικός Σύλλογος Αχιλλείου "ΑΧΙΛΛΕΥΣ"

Πολιτιστικός Σύλλογος Διμηνίου

Πολιτιστικός Σύλλογος Ευξεινούπολης

Πολιτιστικός Σύλλογος Ζαγοράς «Γιάννης Κορδάτος»

Πολιτιστικός Σύλλογος Κερασιάς Πηλίου

Πολιτιστικός Σύλλογος Μακρυρράχης

Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρασιατών «Το Εγγλεζονήσι»

Πολιτιστικός Σύλλογος Νεοχωρίου

Πολιτιστικός Σύλλογος Ξινόβρυσης

Πολιτιστικός Σύλλογος Ριζομύλου "Η Διάπλαση"

Πολιτιστικός Σύλλογος Σέσκλου

Πολιτιστικός Σύλλογος Σούρπης "ΝΗΕΣ"

Πολιτιστικός Σύλλογος Στεφανοβικείου

Πολιτιστικός Σύλλογος Χλόης

Σύλλογος Αλμυριωτών Βόλου

Τουριστικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αφήσσου «Αργώ»

Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων

Εκπολιτιστικός Λαογραφικός Όμιλος Καλυβίων

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Λαογραφικός Σύλλογος Γυναικών Παλαιομοναστηρίου

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος "Παπαθύμιος Βλαχάβας"

Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ροποτού

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βαλτινού

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κρανιάς «Η Τούργια»

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λιοπρασου Ν.Τρικάλων

Εξωραϊστικός Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίας Μονής Τρικάλων

Εξωραϊστικός Μορφωτικός Σύλλογος Στεφανίου

Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Όμιλος Βασιλικής

Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αγιοφυλλου

Ευεργετικός Σύλλογος Γαρδικίου "Άγιοι Ανάργυροι"

Κέντρο Χορού Τρικάλων "Τρίκκη"

Λαογραφικός Σύλλογος Τρικάλων "Οι Θεριστάδες"

Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Τρικάλων "Ο Ασκληπιός"

Μορφωτικός Εκπαιδευτικός Σύλλογος Γαρδικίου

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ασπροκκλησιας

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αχλαδεας

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γαβρου

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δενδροχωρίου "Το Θεμέλιο"

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κακοπλευριου

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοκαρυάς «Η ΓΚΡΟΠΑ»

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πύργου

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Σωτήρας

Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ψηλωματος "ΤΟ ΨΗΛΩΜΑ"

Μορφωτικός Ευεργετικός Σύλλογος Καστανιά Καλαμπάκας

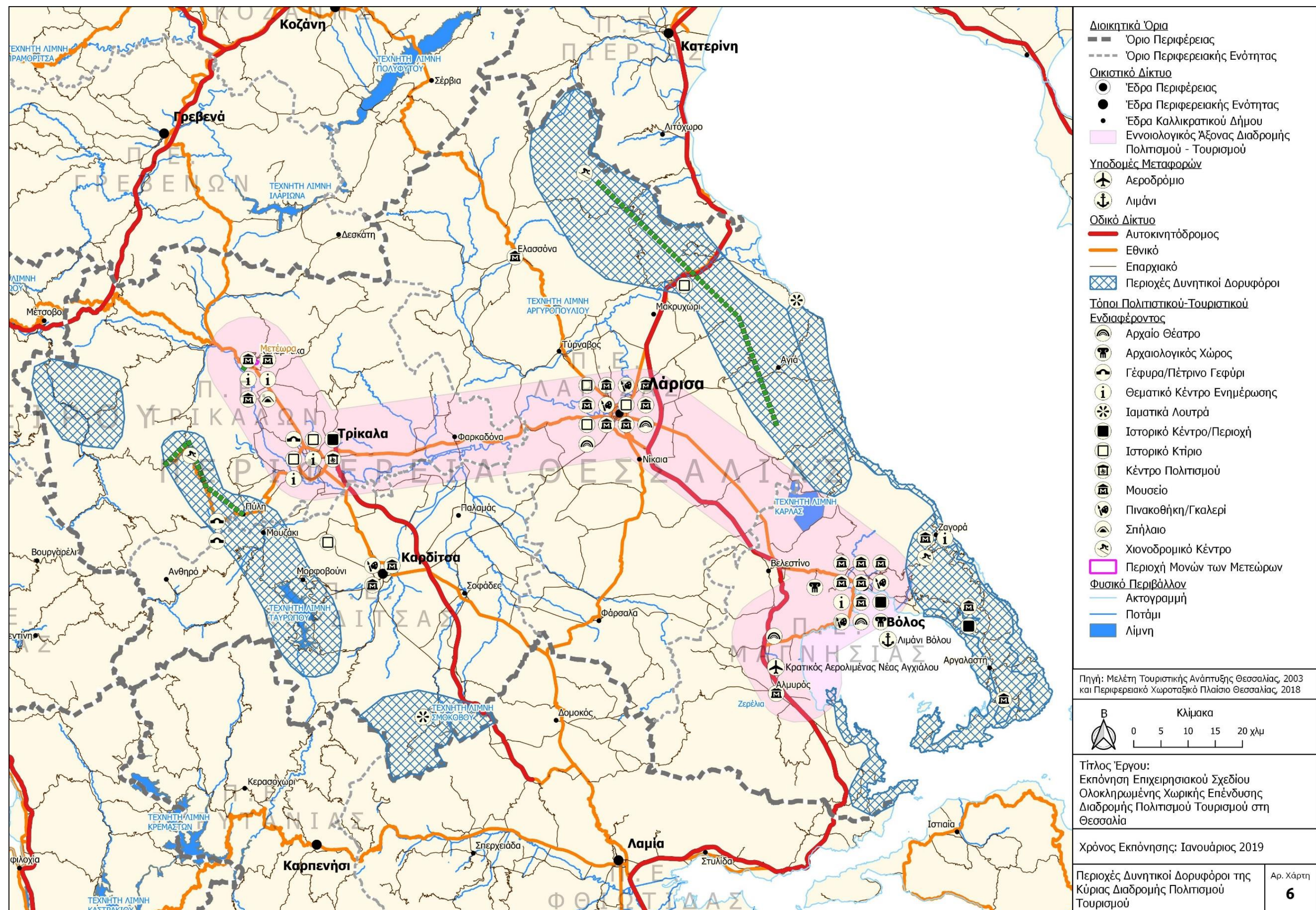
Μορφωτικός Σύλλογος Απανταχού Αυρητών

Μορφωτικός Σύλλογος Γριζάνου "Ο Βλύζας"

Μορφωτικός Σύλλογος Ριζώματος

Πολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Χαλικίου

Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Σύλλογος Μεγαλοχωρίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Δημητρίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Αποφύλλου "Τα Χάσια"
Πολιτιστικός Σύλλογος Αρβανιτοβλάχων Τρικάλων
Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπροκκλησιάς
Πολιτιστικός Σύλλογος Γάβρου "Ο Βράχος"
Πολιτιστικός Σύλλογος Γλινούς "Η Καραγκούνα"
Πολιτιστικός Σύλλογος Θεόπετρας
Πολιτιστικός Σύλλογος Κακοπλευρίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Κρανιάς Ασπροποτάμου
Πολιτιστικός Σύλλογος Κρήνης
Πολιτιστικός Σύλλογος Μαλακασιώτων Τρικάλων
Πολιτιστικός Σύλλογος Ματσουκιωτών Θεσσαλίας «Η Αγία Παρασκευή»
Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιάς Ασπροποτάμου
Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτών Τρικάλων
Πολιτιστικός Σύλλογος Νεολαίας Γαρδικίου
Πολιτιστικός Σύλλογος Ξηρόκαμπου "Ο Άγιος Χαράλαμπος"
Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοχωρίου Καλαμπάκας
Πολιτιστικός Σύλλογος Παναγίας Καλαμπάκας
Πολιτιστικός Σύλλογος Πετρωτού "Ο Άγιος Γεώργιος"
Πολιτιστικός Σύλλογος Πολυθέας
Πολιτιστικός Σύλλογος Πρίνου
Πολιτιστικός Σύλλογος Πύλης
Πολιτιστικός Σύλλογος Σκεπαρίου "ΟΙ ΒΡΥΣΟΠΟΥΛΕΣ"
Πολιτιστικός Σύλλογος Τρικάλων "Το Βαρούσι"
Πολιτιστικός Σύλλογος Χασιωτών Ν. Τρικάλων «ΕΛΠΙΣ»

Χάρτης 1. Περιοχές δυνητικοί δορυφόροι της κύριας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ
ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Ο.Χ.Ε. αποτελούν ένα εργαλείο χωρικής ανάπτυξης, μέσω του οποίου είναι δυνατό να εφαρμοστούν αναπτυξιακές στρατηγικές για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες με κοινά αναπτυξιακά προβλήματα ή δυνατότητες. Είναι μέσο αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων με χωρική διάσταση, που χαρακτηρίζεται από την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων και έχει τη δυνατότητα να αναδείξει – ενισχύσει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που παρουσιάζονται ή αδρανή συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Στην περίπτωση της Περιφέρειας Θεσσαλίας σύμφωνα με το εγκεκριμένο Π.Ε.Π. Θεσσαλίας 2014-2020, προβλέπεται η υλοποίηση μιας Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) που αφορά σε μια Διαδρομή Πολιτισμού – Τουρισμού στη Θεσσαλία, με θεματικό αντικείμενο την αξιοποίηση της πολιτιστικής ή και της φυσικής κληρονομιάς, προκειμένου να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης τόσο για τις ίδιες τις περιοχές που θα αφορά, όσο και για ολόκληρη την Περιφέρεια. Η υπόψη «Διαδρομή» προβλέπεται να καλύπτει τα πλέον σημαντικά και αναγνωρισμένα μνημεία της Θεσσαλίας και εκτείνεται χωρικά από την περιοχή της Δυτικής Θεσσαλίας (Τρίκαλα – Μετέωρα) και μέσω της Λάρισας έως την Ανατολική Θεσσαλία (Μαγνησία). Ειδικότερα περιλαμβάνει το σύνολο των Αρχαίων Θεάτρων της Θεσσαλίας που είναι τέσσερα (4) και συγκεκριμένα το Αρχαίο Θέατρο Φθιωτίδων Θηβών, το Αρχαίο Θέατρο Δημητριάδας, το Α΄ Αρχαίο Θέατρο Λάρισας και το Β΄ Αρχαίο Θέατρο Λάρισας, καθώς και τα πλέον αξιόλογα μνημεία άλλων ιστορικών περιόδων, κύρια τους νεολιθικούς οικισμούς Σέσκλου & Διμηνίου, το σπήλαιο της Θεόπετρας και την περιοχή των Μονών των Μετεώρων. Η κύρια Διαδρομή θα εμπλουτιστεί όπου απαιτηθεί και όπως προκύψει από το Επιχειρησιακό Σχέδιο, με άλλους σημαντικούς τόπους πολιτιστικού/φυσικού ενδιαφέροντος, εντός της «ζώνης» της Διαδρομής ή και ως «δορυφόρους» αυτής, προκειμένου να προκύψει ένα Σχέδιο διασύνδεσης και ενιαίας ανάπτυξης και προβολής της, με απώτερο στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στη Θεσσαλία.

ΟΡΑΜΑ

Το όραμα για την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού είναι:

«Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και ενεργοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των επιχειρήσεων για την ανάδυση μιας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού ως σύγχρονου, διεθνούς και ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος»

Προτεραιότητες για την Στρατηγική είναι:

- Η προστασία και προαγωγή των χαρακτηριστικών της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς στα πλαίσια της υπεύθυνης και αποτελεσματικής διαχείρισης με στόχο τη βιωσιμότητα τους για τις παρούσες και μέλλουσες γενιές.
- Η στοχευμένη διεθνοποίηση της ταυτότητας και του προϊόντος της Διαδρομής. Φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία των αφίξεων ότι αγορές όπως η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία είναι σημαντικές για την Περιφέρεια Θεσσαλίας.
- Η μεταστροφή από αυτό που χαρακτηρίζεται ως «διακοπές δραστηριοτήτων» προς τις «διακοπές εμπειριών». Απαιτείται η μετάβαση σε μορφές κατανάλωσης με μεγαλύτερη εμπλοκή του επισκέπτη. Η εμπειρία του επισκέπτη να είναι αξιόλογη, πλούσια σε περιεχόμενο και ευχάριστη.

- Η περαιτέρω αξιοποίηση της σύνδεσης του αγροδιατροφικού κλάδου με τον τουριστικό και με καινοτόμα προϊόντα που θα αφορούν τον πολιτιστικό τουρίστα.
- Η εντονότερη χρήση των νέων τεχνολογιών, μιας και το Διαδίκτυο έχει καταστεί βασικό μέσο τουριστικής ενημέρωσης και κρατήσεων για ξενοδοχεία, μέσα μεταφοράς, εισιτηρίων σε μουσεία ή άλλους χώρους.
- Η προσέλκυση τουριστών από όλο το φάσμα των ηλικιακών ομάδων. Σημαντικές είναι οι ηλικίες ακόμα και στο εύρος 15-24 ετών.
- Η ενίσχυση της διάδοσης της γνώσης και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας γύρω από τον Πολιτισμό – Τουρισμό.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Από το διατυπωμένο όραμα για την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού απορρέουν και οι επιμέρους στόχοι για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων για τη Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού:

- Αναπτυξιακός Στόχος 1: Ανάδειξη της Διαδρομής σε επώνυμο διεθνή πολιτιστικό προορισμό.
 - Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής.
 - Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής.
- Αναπτυξιακός Στόχος 2: Διαμόρφωση ενός εξωστρεφούς και ανταγωνιστικού παραγωγικού ιστού, στον τομέα του πολιτισμού-τουρισμού.
 - Ειδικός Στόχος 2.1: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς και ανταγωνιστικές υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού.
 - Ειδικός Στόχος 2.2: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΟΛΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Βασικοί πόλοι για την Διαδρομή Πολιτισμού Τουρισμού θεωρούνται τα αρχαία θέατρα, οι νεολιθικοί οικισμοί, το σπήλαιο Θεόπετρας και οι Μονές των Μετεώρων όπως περιγράφονται παρακάτω και φαίνονται στον Χάρτη 1 στο τέλος του ενημερωτικού δελτίου.

Αρχαίο Θέατρο Φθιωτιδών Θηβών

Το θέατρο των Φθιωτιδών Θηβών, η ανασκαφή του οποίου δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, βρίσκεται ανατολικά του σημερινού χωριού Μικροθήβες. Η έρευνα στο χώρο του θεάτρου δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν έχουν γίνει αναστηλωτικές επεμβάσεις. Το γεγονός ότι το μνημείο έχει κατασκευαστεί εξολοκλήρου από ντόπιο ηφαιστειακό λίθο, ένα ιδιαίτερα ανθεκτικό υλικό το οποίο δεν έχει υποστεί λιθοθηρεία, ενδείκνυται για την μελλοντική αναστήλωση και εν συνεχεία χρήση του μνημείου, ως θεάτρου.

Αρχαίο Θέατρο Δημητριάδας

Το θέατρο βρίσκεται μέσα στα όρια των τειχών της αρχαίας Δημητριάδος, πολύ κοντά στην πόλη του Βόλου. Παρά την εκτεταμένη λιθοθηρεία, είναι σημαντικό το γεγονός ότι το μνημείο διασώζει την τριμερή διαίρεση των ελληνιστικών θεάτρων: το σκηνικό οικοδόμημα, την ορχήστρα και το κοίλο με το επιθέατρο.

Α' και Β' Αρχαία Θέατρα Λάρισας

Τα Α' και Β' Αρχαία Θέατρα Λάρισας βρίσκονται στον αστικό ιστό της πόλης της Λάρισας, κάτι που έχει μεγάλη θετική επίπτωση στην προσβασιμότητα σε αυτά και στην ποιότητα και ποσότητα των εξυπηρετήσεων για τους επισκέπτες τους. Με τις εργασίες των τελευταίων ετών η εικόνα του μνημείου έχει φανερωθεί. Πρόκειται για ένα τεράστιο μαρμαροδομημένο μνημείο που χρειάζεται πολλές εργασίες για να αποκαλυφθεί πλήρως.

Νεολιθικοί οικισμοί Σέσκλου και Διμηνίου

Ο νεολιθικός οικισμός του Σέσκλου είναι ένας από τους σπουδαιότερους νεολιθικούς οικισμούς της Ελλάδας και της Ευρώπης. Κατοικήθηκε από την αρχή της νεολιθικής εποχής (7η χιλιετία π.Χ.) μέχρι και τη Μέση Εποχή του Χαλκού, αλλά γνώρισε τη μεγαλύτερη ακμή του στην 5η χιλιετία π.Χ., κατά τη Μέση Νεολιθική περίοδο. Η τοποθεσία του συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά σύμφωνα με τα οποία οι πρώτοι κάτοικοι επέλεξαν τις θέσεις της εγκατάστασής τους: βρίσκεται ανάμεσα σε βαθιά εποχικά ρέματα, που εξασφαλίζουν την αφθονία νερού, κοντά σε επίπεδες καλλιεργήσιμες εκτάσεις και σε ψηλότερους λόφους και όχι μακριά από τη θάλασσα. Για τη γνώση της Προκεραμικής Νεολιθικής Περιόδου στον ελλαδικό χώρο το Σέσκλο είναι μια από τις σπουδαιότερες θέσεις, κυρίως επειδή εδώ το «νεολιθικό τρίπτυχο» (μόνιμη κατοικία, γεωργία, κτηνοτροφία) διαπιστώνεται καθαρά.

Ο Νεολιθικός οικισμός του Διμηνίου βρίσκεται πάνω σε χαμηλό λόφο, σε απόσταση 3 χιλ. από το Βόλο, στις βορειοδυτικές παρυφές το σημερινού χωριού Διμήνι. Το Διμήνι κατοικήθηκε για πρώτη φορά στη Νεότερη Νεολιθική (αρχές της 5ης χιλιετίας) και τα αρχιτεκτονικά λείψανα που εκτείνονται πάνω στο λόφο μας δίνουν την εικόνα ενός οργανωμένου νεολιθικού οικισμού που παρουσιάζει ένα μοναδικό αρχιτεκτονικό στοιχείο: τους έξι λιθόκτιστους περιβόλους, που κατασκευάστηκαν γύρω από τον οικισμό κατά ζεύγη.

Η ανάλυση της εποχικότητας των επισκέψεων στους παραπάνω νεολιθικούς οικισμούς έδειξε ότι ο κύριος όγκος τους εντείνεται τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο με πιθανές αιτίες της έντασης να είναι οι σχολικές εκδρομές και οι εκδρομές του Πάσχα.

Σπήλαιο Θεόπετρας

Το σπήλαιο αυτό είναι το πρώτο που ανασκάπτεται στη Θεσσαλία και το μόνο μέχρι στιγμής σε όλη την Ελλάδα με συνεχείς ανθρωπογενείς επιχώσεις. Η επιστημονική σπουδαιότητα του σπηλαίου κρίνεται ως πολύ σημαντική για την προϊστορία όλου του Ελλαδικού χώρου, καθώς είναι ένα από τα λίγα σπήλαια στην Ελλάδα με τόσο μεγάλο εύρος επιχώσεων που καλύπτουν την εξέλιξη του ανθρώπου σε μία περίοδο πολύ καθοριστική για την εξέλιξή του, δηλ. της μετάβασης από τον Νεότερο στο Χόμο Σάπιενς.

Μεταξύ άλλων, στο σπήλαιο βρέθηκαν λίθινα εργαλεία Παλαιολιθικής - Μεσολιθικής και Νεολιθικής Εποχής, κεραμικά ευρήματα Νεολιθικά, οστέινα εργαλεία, κοσμήματα από όστρεο, ένα μοναδικό για τον ελλαδικό χώρο χρυσό κόσμημα της Παλαιολιθικής, της Μεσολιθικής και της Νεολιθικής περιόδου, καθώς και τα περίφημα ανθρώπινα αποτυπώματα της Θεόπετρας που χρονολογούνται στα 130.000 χρόνια πριν από σήμερα και αποτελούν σπανιότατο εύρημα όχι μόνο για τον ελλαδικό αλλά και για τον ευρωπαϊκό χώρο.

Περιοχή Μονών Μετεώρων

Τα Μετέωρα αποτελούν, μετά το Άγιο Όρος, το μεγαλύτερο και με συνεχή παρουσία από την εποχή της εγκατάστασης των πρώτων ασκητών μέχρι σήμερα μοναστικό σύνολο στον ελλαδικό χώρο. Από τις ιστορικές μαρτυρίες συμπεραίνουμε ότι οι μονές των Μετεώρων ήταν στο σύνολό τους τριάντα. Από τις τριάντα αυτές μονές οι έξι λειτουργούν έως σήμερα και δέχονται πλήθος προσκυνητών. Υπάρχουν όμως και πολλά μικρότερα μοναστήρια εγκαταλελειμμένα. Τα περισσότερα από αυτά είχαν ιδρυθεί στον 14ο αι. Τα έξι επισκέψιμα μοναστήρια των Μετεώρων, είναι σήμερα αναστηλωμένα και με συντηρημένο στο μεγαλύτερο μέρος τους τον τοιχογραφικό τους διάκοσμο. Το 1989 η UNESCO ενέγραψε τα Μετέωρα στον κατάλογο των Μνημείων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, ως ένα ιδιαίτερης σημασίας πολιτιστικό και φυσικό αγαθό.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΟΡΥΦΟΡΟΙ ΒΑΣΕΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Εντοπίστηκαν περιοχές στην Θεσσαλία που μπορούν δυνητικά να αποτελέσουν δορυφόρους της Διαδρομής. Οι περιοχές και τα κριτήρια με τα οποία αξιολογήθηκαν παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Η εκτίμηση για την ένταξη κάθε περιοχής στην Διαδρομή ως δορυφόρου βασίζεται:

- Στο περιβάλλον και το τοπίο της περιοχής.
- Στον βαθμό τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην ιστορική – πολιτιστική σημασία.
- Στη συμβολή της στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.

Θεσσαλικός Όλυμπος

Το περιβάλλον είναι πλούσιο και το τοπίο της περιοχής χαρακτηρίζεται ως «Τοπίο Διεθνούς Αξίας». Είναι χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος, Εθνικός Δρυμός και αναγνωρίζεται από την Unesco ως «Απόθεμα της Βιόσφαιρας». Στην Ελασσόνα υπάρχει το Ψηφιακό Μουσείο ως πολιτιστικός πόρος, ενώ πραγματοποιούνται δραστηριότητες όπως ορεινή πεζοπορία και ποδηλασία, αεραθλητικές – αεροπτερισμός και σκι.

Κοιλάδα Τεμπών

Η Κοιλάδα των Τεμπών είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας. Διασχίζεται από τον Πηνειό ποταμό και εκατέρωθέν του αναπτύσσεται υδρόβιο δάσος με πλατάνια, ιτιές κ.λπ.. Βρίσκεται ανάμεσα από τα όρη Όλυμπος και Όσσα. Δραστηριότητες που υπάρχουν στην περιοχή είναι η αναρρίχηση και gappel, καθώς και το rafting, οι οποίες μπορούν να εμπλουτίσουν το τουριστικό προϊόν της Διαδρομής.

Όρος Όσσα

Είναι Τοπίο Περιφερειακής Αξίας που περιλαμβάνει ορεινό δασικό σύμπλεγμα με εκτεταμένα κλειστά δάση οξυάς και ελάτης, ενώ η κορυφή του καλύπτεται από ψευδαλπικά λιβάδια. Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται ο παραδοσιακός οικισμός Αμπελάκια στα οποία βρίσκεται το Αρχοντικό Σβαρτς που παρουσιάζει σημαντική επισκεψιμότητα. Ανατολικά γειτνιάζει με τα παράλια Λάρισας όπου υπάρχουν ζώνες τουρισμού και β' κατοικίας. Στο όρος Όσσα πραγματοποιείται αναρρίχηση – gappel, υπασία, κανό κ.ά.. Το αρχαίο Δίον είναι πολιτιστικός πόρος που απέχει λιγότερο από μία ώρα από την περιοχή.

Όρος Πήλιο

Το Πήλιο είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας, διαθέτει μεγάλη βιοποικιλότητα, παραδοσιακούς οικισμούς και αξιόλογες ακτές κολύμβησης με αποτέλεσμα να είναι σημαντικός τουριστικός προορισμός. Η έντονη τουριστική ανάπτυξη που συνδυάζει και δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού και το γεγονός της ύπαρξης παραδοσιακών οικισμών και πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς είναι χαρακτηριστικά της περιοχής.

Παράλια Λάρισας

Η ακτογραμμή της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας κατά κύριο λόγο ανήκει στην ευρύτερη ζώνη αγροτικών δραστηριοτήτων με επικάλυψη των ζωνών τουρισμού και β' κατοικίας στα παράλια. Η ύπαρξη μιας επιμήκους παράκτιας ζώνης, στην οποία συγκεντρώνονται οι διάφορες τουριστικές δραστηριότητες είναι από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ενότητας. Η ύπαρξη ιαματικών λουτρών και η Ι.Μ. του Αγ. Δημητρίου Στομίου μπορούν να αποτελέσουν στοιχεία εμπλουτισμού της Διαδρομής.

Αλμυρός

Η περιοχή του Αλμυρού γειτνιάζει με τον Κρατικό Αερολιμένα Ν. Αγχιάλου και το όρος Όθρυς, το αρχαιολογικό μουσείο Αλμυρού. Παρουσιάζει τουριστική ανάπτυξη στα παράλια, υπάρχει άμεση οδική σύνδεση με τον Α/Τ ΠΑΘΕ και γειτνίαση με πολιτιστικούς πόλους της Διαδρομής που είναι στοιχεία που μπορούν να εμπλουτίσουν και να ενισχύσουν την λειτουργία της Διαδρομής.

Πύλη – Περτούλι

Η περιοχή είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας, περιλαμβάνοντας ορεινά χωριά με αξιόλογη αρχιτεκτονική και σημαντική επισκεψιμότητα. Στοιχεία που ενισχύουν τον εναλλακτικό τουρισμό είναι το Χιονοδρομικό Κέντρο Περτουλίου, το νότιο τμήμα του όρους Κόζιακα με ποικίλη δασική βλάστηση, σημαντικά βυζαντινά μνημεία, δραστηριότητες (ορεινή ποδηλασία και πεζοπορία, τοξοβολία σκοποβολή, σκι) κ.ά.. Η λειτουργία της περιοχής ως δορυφόρος της Διαδρομής μπορεί να εμπλουτίσει το τουριστικό προϊόν συμβάλλοντας στους στόχους της στρατηγικής.

Περιοχή Ασπροποτάμου

Η περιοχή του Ασπροποτάμου αποτελεί Τοπίο Περιφερειακής Αξίας, ορεινό με δάση και έντονο το υδάτινο στοιχείο του Αχελώου και των παραποτάμων του. Περιλαμβάνει παραδοσιακούς οικισμούς, βυζαντινά μνημεία, πέτρινες θολωτές γέφυρες κ.ά.. Υπάρχει δυνατότητα για δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ορειβασία, ιππασία και rafting που σε συνδυασμό με το πλούσιο φυσικό περιβάλλον μπορούν να συμβάλουν στους στόχους της στρατηγικής της Διαδρομής, εμπλουτίζοντας το τουριστικό προϊόν, συμβάλλοντας στην συγκράτηση τουριστών.

Λίμνη Πλαστήρα

Η Λίμνη Πλαστήρα είναι Τοπίο Εθνικής Αξίας και ταυτόχρονα αποτελεί σημαντικό τουριστικό προορισμό. Περιλαμβάνει δάση, γραφικά ορεινά χωριά, βυζαντινά μνημεία και γενικά αποτελεί ένα ιδιαίτερα αξιόλογο τοπίο, αποτέλεσμα κυρίως ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που ενισχύουν τον χαρακτήρα της περιοχής που έχει κατεύθυνση τον εναλλακτικό τουρισμό.

Λίμνη Σμοκόβου

Η περιοχή της Λίμνης Σμοκόβου αποτελεί Τοπίο Περιφερειακής Αξίας. Περιλαμβάνει το λιμναίο τοπίο του Σμοκόβου, τα γύρω γραφικά χωριά, τα βυζαντινά μνημεία και τα ιαματικά λουτρά της περιοχής. Αποτελεί ένα νέο τουριστικό προσορισμό με προοπτικές ανάπτυξης δεδομένου ότι η χάραξη της Ε65 εφάπτεται της Λίμνης. Ο υφιστάμενος τουρισμός και το φυσικό περιβάλλον είναι στοιχεία που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της στρατηγικής της Διαδρομής και στην επίτευξη των στόχων της.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι δράσεις για την επίτευξη των στόχων της Ο.Χ.Ε. κωδικοποιούνται σε ομάδες (η αρίθμηση αντιστοιχεί στον Κωδικό Ομάδας - ΚΟ) ως εξής:

8. Βελτίωση της (φυσικής) προσβασιμότητας
9. Αναστήλωση - Αποκατάσταση - Διατήρηση
10. Σήμανση - Ανάδειξη - Προβολή
11. Εκσυγχρονισμός - Νέες τεχνολογίες
12. Επιχειρηματικότητα - Απασχόληση
13. Εκπαίδευση - Κατάρτιση
14. Άλλες “soft” δράσεις (π.χ. έρευνες, marketing plans, δράσεις δικτύωσης / συνεργασίας κ.α.)

Στη συνέχεια αναφέρονται ενδεικτικές δράσεις για την επίτευξη κάθε στόχου, καθώς και η ομάδα στην οποία ανήκουν.

Ειδικός Στόχος 1.1: Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στους πολιτιστικούς / φυσικούς πόρους της Διαδρομής.

- Η ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της κύριας Διαδρομής, ώστε να καθιστούν πιο ελκυστικοί για τους επισκέπτες (ΚΟ-2).
- Η αύξηση της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών για την ανάδειξη των πολιτιστικών ή φυσικών πόρων, χρήση ψηφιακών τεχνολογιών εμβύθισης (immersion) για την μεγαλύτερη εμπλοκή των τουριστών και την ποιοτικότερη εμπειρία, χρήση ηλεκτρονικού εισιτηρίου και τιμολογιακών πολιτικών (ΚΟ-4).
- Η βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στους πολιτιστικούς πόρους για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών (ΚΟ-6).
- Η βελτίωση της προσβασιμότητας πολιτιστικών ή φυσικών πόρων. Υπάρχουν περιπτώσεις, όπως είναι το αρχαίο θέατρο Φθιωτιδών Θηβών, όπου η πρόσβαση είναι δυσχερής (ΚΟ-1).
- Το στοχευμένο μάρκετινγκ σε συγκεκριμένες αγορές με διαφοροποιημένη κάθε φορά προσέγγιση, με όχημα τα Μετέωρα που τυγχάνουν παγκόσμιας αναγνώρισης (ΚΟ-7).

Ειδικός Στόχος 1.2: Συγκράτηση τουριστικών ροών στους πόρους της Διαδρομής.

- Ανάδειξη και διατήρηση άλλων πολιτιστικών ή φυσικών πόρων σε περιοχές δορυφόρους που θα δρουν συνεργατικά προς τη Διαδρομή ώστε να ενισχύουν το περιεχόμενό της (ΚΟ-2).
- Διαπεριφερειακές συνεργασίες με συναφή σχήματα όπως π.χ. η Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου, «Τα Μονοπάτια της Ιστορίας - Διαδρομές Φύσης και Πολιτισμού» στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ή μέρη όπως είναι το Δίον και το Κάστρο του Πλαταμώνα που συγκεντρώνουν αρκετούς

επισκέπτες. Σημειώνεται ότι στο Δίον και τη Δωδώνη σώζονται τα αρχαία θέατρα (ΚΟ-7).

- Ο εμπλουτισμός της Διαδρομής με τον θρησκευτικό τουρισμό μιας και ο κυριότερος πόλος επισκεπτών είναι οι μονές των Μετεώρων (ΚΟ-3).
- Έρευνες για το ακριβές προφίλ των πολιτιστικών τουριστών και θρησκευτικών τουριστών της Περιφέρειας και ανάλογη ανάδραση στο μάρκετινγκ (ΚΟ-7).

Ειδικός Στόχος 2.1: Διαμόρφωση ενός παραγωγικού ιστού πολιτιστικού τουρισμού.

- Στρατηγικός σχεδιασμός για την οικονομική αξιοποίηση και διασφάλιση της απόδοσης των παρεμβάσεων ΟΧΕ (ΚΟ-7).
- Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων και ενίσχυσή τους με ειδικευμένο προσωπικό για την υλοποίηση και παρακολούθηση του παραπάνω στρατηγικού σχεδιασμού (ΚΟ-7).
- Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας (ΚΟ-5).
- Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3 (ΚΟ-5).
- Ενίσχυση της διασύνδεσης του τουρισμού με το αγρο-διατροφικό σύστημα (ΚΟ-7).
- Ενίσχυση της δημιουργικής βιομηχανίας (ΚΟ-5).
- Βελτίωση απασχολησιμότητας στον πολιτισμό και τουρισμό με δράσεις για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, επαγγελματικής κατάρτισης με πιστοποίηση γνώσεων, αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού σε θεματικές που έχουν σχέση με τον πολιτιστικό τουρισμό (ΚΟ-6).
- Στήριξη κοινωνικής οικονομίας / κοινωνικής καινοτομίας (start-up, κοινωνικές επιχειρήσεις, συστάδες, δικτύωση) (ΚΟ-5).
- Διασφάλιση συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης με την αξιοποίηση δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας, καθώς και άλλες δράσεις ένταξης, ιδίως για ομάδες που αντιμετωπίζουν εντονότερα τον κίνδυνο αποκλεισμού όπως νέοι, γυναίκες και ΑμεΑ (ΚΟ-5).

Ειδικός Στόχος 2.2: Υψηλής ποιότητας, εξωστρεφείς υπηρεσίες πολιτιστικού τουρισμού.

- Δράσεις σύνδεσης της γνώσης με την επιχειρηματικότητα στη θεματική του πολιτιστικού τουρισμού (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα) (ΚΟ-7).
- Δράσεις αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και μέσων για τις επιχειρήσεις (ΚΟ-4).
- Πλάνο marketing για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και εξειδίκευση του πλάνου ανά εμπλεκόμενο φορέα (ΚΟ-7).
- Ενίσχυση της προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων όταν είναι συμβατά με την ΟΧΕ (ΚΟ-5).
- Δημιουργία οδηγού για την ξενάγηση – παρουσίαση και την χρήση κατάλληλων μέσων (βιβλίων, ψηφιακών μέσων κλπ) για τους ξεναγούς στις γλώσσες στόχους της ΟΧΕ που οδηγεί σε πιστοποίηση (ΚΟ-6).
- Δημιουργία οδηγού πωλήσεων πολιτιστικού τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας (ΚΟ-7).
- Ενίσχυσης των δεξιοτήτων και προσόντων του εργατικού δυναμικού, οι οποίες οδηγούν σε πιστοποίηση γνώσεων (ΚΟ-6).

- Βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της Διαδρομής που οδηγεί σε πιστοποίηση (ΚΟ-6).
- Ενίσχυσης επιχειρηματικών δεξιοτήτων στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού που οδηγεί σε πιστοποίηση (ΚΟ-6).
- Ενίσχυση των επιχειρήσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την μετάβαση προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα (ΚΟ-5).
- Αύξησης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Διαδρομής (πχ. Εκθέσεις στο εξωτερικό, ψηφιακά εργαλεία προώθησης κτλ) (ΚΟ-5).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

Τα κριτήρια για την επιλογή των δράσεων που θα ενταχθούν στην Ο.Χ.Ε. είναι τέσσερα:

5. Συνάφεια
6. Σκοπιμότητα
7. Ωριμότητα
8. Αποδοτικότητα

Συνάφεια

Ελέγχεται κάθε δράση για το αν σχετίζεται με το περιεχόμενο και την περιοχή εφαρμογής της ΟΧΕ Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού.

Σκοπιμότητα

Ελέγχεται κατά πόσο μια δράση συμβάλλει στην υλοποίηση του οράματος και των στόχων της ΟΧΕ.

Ωριμότητα

Ελέγχεται κάθε δράση σχετικά με την ωριμότητά της, ώστε να είναι δυνατή η εκτίμηση του κατά πόσο μπορεί να υλοποιηθεί στο δεδομένο προγραμματικό χρόνο της Ο.Χ.Ε..

Αποδοτικότητα

Ο οικονομικός σχεδιασμός της Ο.Χ.Ε. έχει συγκεκριμένους πόρους, οι οποίοι υπερκαλύπτονται πολλές φορές από το κόστος των προτεινόμενων δράσεων. Η επιλογή των δράσεων πρέπει να είναι τέτοια που να συμβάλουν στην υλοποίηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων με το λιγότερο δυνατό κόστος. Η αποδοτικότητα αναφέρεται κυρίως στον αντίκτυπο που μπορεί να έχει μια δράση στην επίτευξη περισσότερων του ενός στόχων.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

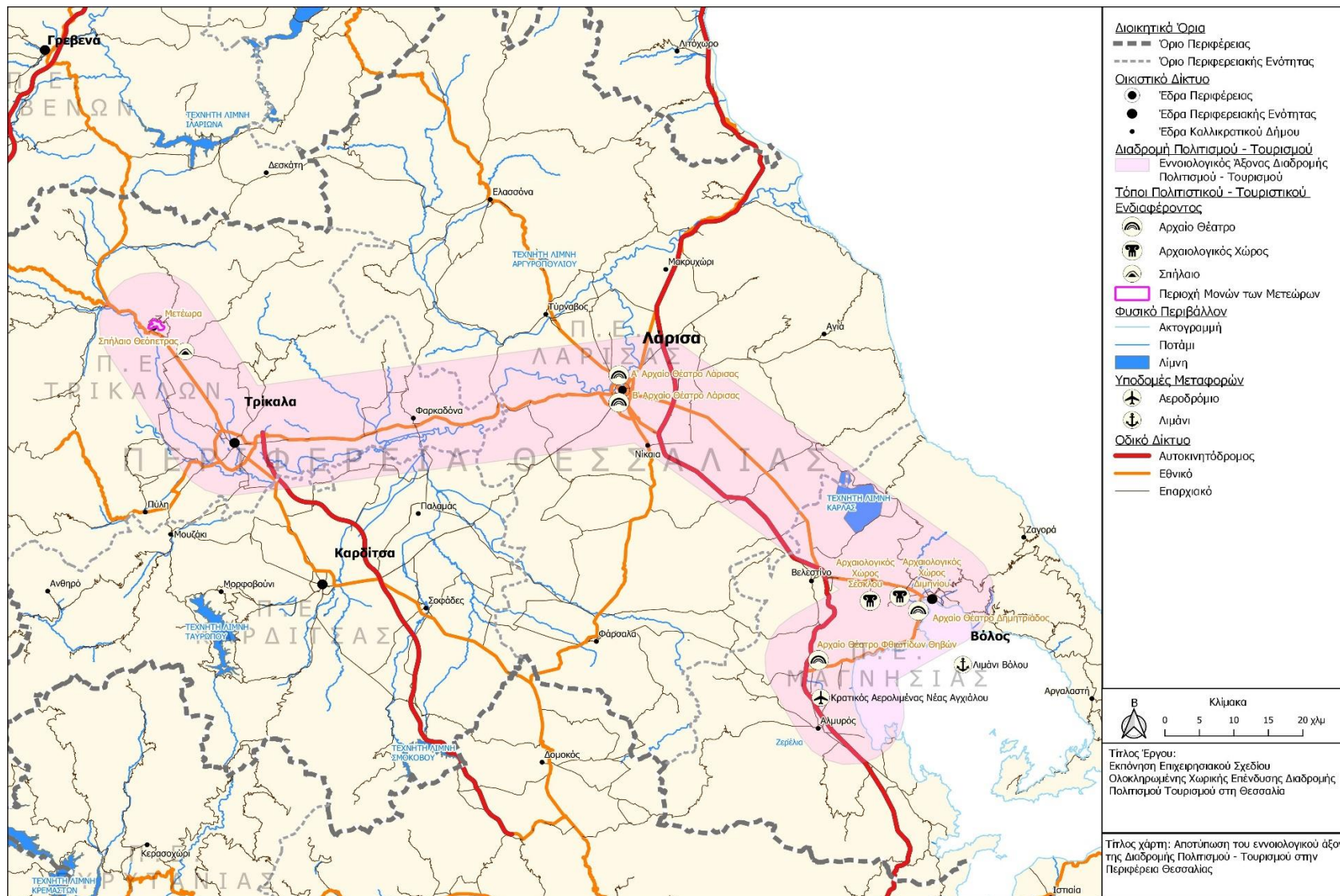
Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε.

Πίνακας 11. Δείκτες παρακολούθησης της Ο.Χ.Ε. Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΕΠ 2023	ΕΔΕΤ
CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός επισκέψεων κατ'έτος	20.000,00	ΕΤΠΑ

T1001	Αριθμός δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών που αναβαθμίστηκαν	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T4635	Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων που συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων/διοικητικών ικανοτήτων	ΕΚΡΟΩΝ	Άτομα	-	ΕΚΤ
CO13	Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών	ΕΚΡΟΩΝ	Χιλιόμετρα	7,00	ΕΤΠΑ
CO23	Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	ΕΚΡΟΩΝ	Εκτάρια	70.000,00	ΕΤΠΑ
T2106	Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
SO006	Ενέργειες προβολής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T2701	Ψηφιακές εφαρμογές στους τομείς Τουρισμός – Πολιτισμός – Περιβάλλον	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
CO08	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	ΕΚΡΟΩΝ	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	150,00	ΕΤΠΑ
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	ΕΚΡΟΩΝ	Επιχειρήσεις	765,00	ΕΤΠΑ
T4855	Νέες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας) που υποστηρίζονται	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
CO26	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	ΕΚΡΟΩΝ	Επιχειρήσεις	80,00	ΕΤΠΑ
T1004	Μελέτες - εμπειρογνωμοσύνες - έρευνες – αξιολογήσεις	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
CO21	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
T1813	Πολιτιστικά Μνημεία που αναβαθμίζονται	ΕΚΡΟΩΝ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ
T1035	Πλήθος διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών σε	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	-	ΕΤΠΑ

	ξενοδοχεία.				
T1526	Αριθμός διανυκτερεύσεων στη Θεσσαλία	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός / έτος	1.955.000*	ΕΤΠΑ
T3112	Αριθμός επισκεπτών σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς στην Περιφέρεια	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός / έτος	-	ΕΤΠΑ
T1040	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας στον τουρισμό-πολιτισμό, (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) έξι μήνες μετά τη λήξη της συμμετοχής τους.	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Άτομα	-	ΕΚΤ
CR02	Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	-	ΕΚΤ
T1500	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους	ΑΠΟΤΕΛ/ΤΟΣ	Αριθμός	2.755,00	ΕΚΤ

Χάρτης 2. Αποτύπωση του κύριου άξονα της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού και των Πόλων της

**ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΓΚΡΙΜΕΝΗΣ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΦΟΡΕΑΣ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΦΟΡΕΑ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ:.....

Παρακαλούμε συμπληρώστε το Δελτίο Παρέμβασης και το Δελτίο Προτεινόμενων Δράσεων που ακολουθούν αναφερόμενοι στην Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Προτείνετε περιοχές ιδιαίτερου πολιτιστικού και φυσικού πλούτου / πολιτιστικά μνημεία / χώροι / δρώμενα με σημαντικά αποτελέσματα σε:

- (α) αύξηση φήμης περιοχής,
- (β) διεύρυνση ιστορικής γνώσης
- (γ) προσέλκυση τουριστών,
- (δ) ενίσχυση ή δημιουργία εισοδημάτων / θέσεων εργασίας

Παρακαλούμε αναπαράγετε την παρακάτω φόρμα τόσες φορές όσες και οι δράσεις που προτείνετε:

ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

A/A	
Τίτλος	
Πράξεις	
Μεθοδολογία υλοποίησης	

*Αναμενόμενα
αποτελέσματα*

Περιγράψτε συνοπτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σε σχέση και με τους στόχους της ΟΧΕ αν υπάρχει συνάφεια

Σκοπιμότητα

Συνοπτικά η σκοπιμότητα της προτεινόμενης δράσης σε σχέση και με την ΟΧΕ

Αρμοδιότητα

Σημειώστε κατά πόσο ο φορέας είναι αρμόδιος σε σχέση με την προτεινόμενη δράση (ΝΑΙ/ΟΧΙ). Αν δεν είναι σημειώστε τον αρμόδιο φορέα. Αν ο φορέας σας θα έχει αρμοδιότητα στο μέλλον σημειώστε τον χρόνο εκπλήρωσης και τις προαπαιτούμενες ενέργειες

Τεχνική επάρκεια

Σημειώστε κατά πόσο ο φορέας έχει τεχνική επάρκεια σε σχέση με την προτεινόμενη δράση (ΝΑΙ/ΟΧΙ). Αν δεν έχει σημειώστε αν θα έχει τεχνική επάρκεια στο μέλλον, τον χρόνο εκπλήρωσης και τις προαπαιτούμενες ενέργειες

Ωριμότητα

Σημειώστε: Καθόλου / Εκκρεμούν μελέτες / Ωριμο έργο

Προαπαιτούμενες
ενέργειες

Σημειώστε αδειοδοτήσεις, απαλλοτριώσεις ή μελέτες που απαιτούνται για την ωρίμανση

Εκτιμώμενος ωρίμανσης	χρόνος	Σημειώστε την ημερομηνία αν είναι γνωστή ή εκτιμώμενη ημερομηνία ή εκτιμώμενους μήνες για την ωρίμανση
Προτεραιότητα		Βάλτε την προτεραιότητα σε σχέση με όλα τα έργα που προτείνετε (αριθμήστε από το 1 ως τον αριθμό των έργων που προτείνετε συνολικά εφόσον προτείνεται περισσότερα από ένα)
Χρηματοδότηση Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός Αποδοτικότητα	– –	Σημειώστε τα στοιχεία που αφορούν τον προϋπολογισμό
Ποιους αναπτυξιακούς στόχους της ΟΧΕ εξυπηρετεί η δράση		Δείτε τους αναπτυξιακούς στόχους που αναφέρονται στην εισαγωγή του παρόντος

Προτεινόμενος υλοποίησης	φορέας	Σημειώστε τον φορέα	
Συνέργεια δράσεις	με άλλες	Σημειώστε αν η προτεινόμενη δράση δρα συνεργατικά με άλλες και ποιες	
Δικαιούχοι - Ωφελούμενοι		Σημειώστε τους δικαιούχους - ωφελούμενους	
Ομάδας ανήκει	δράσεων που	Σημειώστε τον αριθμό/ους από την διπλανή στήλη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βελτίωση της (φυσικής) προσβασιμότητας 2. Αναστήλωση - Αποκατάσταση - Διατήρηση 3. Σήμανση - Ανάδειξη - Προβολή 4. Εκσυγχρονισμός - Νέες τεχνολογίες 5. Επιχειρηματικότητα - Απασχόληση 6. Εκπαίδευση - Κατάρτιση 7. Άλλες "soft" δράσεις (π.χ. έρευνες, marketing plans, δράσεις δικτύωσης / συνεργασίας κ.α.)

Άλλα σχόλια προτάσεις

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Ο.Χ.Ε. αποτελούν ένα εργαλείο χωρικής ανάπτυξης, μέσω του οποίου είναι δυνατό να εφαρμοστούν αναπτυξιακές στρατηγικές για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες με κοινά αναπτυξιακά προβλήματα ή δυνατότητες. Είναι μέσο αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων με χωρική διάσταση, που χαρακτηρίζεται από την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων και έχει τη δυνατότητα να αναδείξει – ενισχύσει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες που παρουσιάζονται ή αδρανή συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Στην περίπτωση της Περιφέρειας Θεσσαλίας σύμφωνα με το εγκεκριμένο Π.Ε.Π. Θεσσαλίας 2014-2020, προβλέπεται η υλοποίηση μιας Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) που αφορά σε μια Διαδρομή Πολιτισμού – Τουρισμού στη Θεσσαλία, με θεματικό αντικείμενο την αξιοποίηση της πολιτιστικής ή και της φυσικής κληρονομιάς, προκειμένου να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης τόσο για τις ίδιες τις περιοχές που θα αφορά, όσο και για ολόκληρη την Περιφέρεια.

Η υπόψη «Διαδρομή» προβλέπεται να καλύπτει τα πλέον σημαντικά και αναγνωρισμένα μνημεία της Θεσσαλίας και εκτείνεται χωρικά από την περιοχή της Δυτικής Θεσσαλίας (Τρίκαλα – Μετέωρα) και μέσω της Λάρισας έως την Ανατολική Θεσσαλία (Μαγνησία). Ειδικότερα περιλαμβάνει το σύνολο των Αρχαίων Θεάτρων της Θεσσαλίας που είναι τέσσερα (4) και συγκεκριμένα το Αρχαίο Θέατρο Φθιωτίδων Θηβών, το Αρχαίο Θέατρο Δημητριάδας, το Α΄ Αρχαίο Θέατρο Λάρισας και το Β΄ Αρχαίο Θέατρο Λάρισας, καθώς και τα πλέον αξιόλογα μνημεία άλλων ιστορικών περιόδων, κύρια τους νεολιθικούς οικισμούς Σέσκλου & Διμηνίου, το σπήλαιο της Θεόπετρας και την περιοχή των Μονών των Μετεώρων.

Η κύρια Διαδρομή θα εμπλουτιστεί όπου απαιτηθεί και όπως προκύψει από το Επιχειρησιακό Σχέδιο, με άλλους σημαντικούς τόπους πολιτιστικού/φυσικού ενδιαφέροντος, εντός της «ζώνης» της Διαδρομής ή και ως «δορυφόρους» αυτής, προκειμένου να προκύψει ένα Σχέδιο διασύνδεσης και ενιαίας ανάπτυξης και προβολής της, με απώτερο στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στη Θεσσαλία.

ΟΡΑΜΑ

Το όραμα για την ανάπτυξη της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού είναι:

«Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και ενεργοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των επιχειρήσεων για την ανάδυση μιας Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού ως σύγχρονου, διεθνούς και ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος»

Προτεραιότητες για την Στρατηγική είναι:

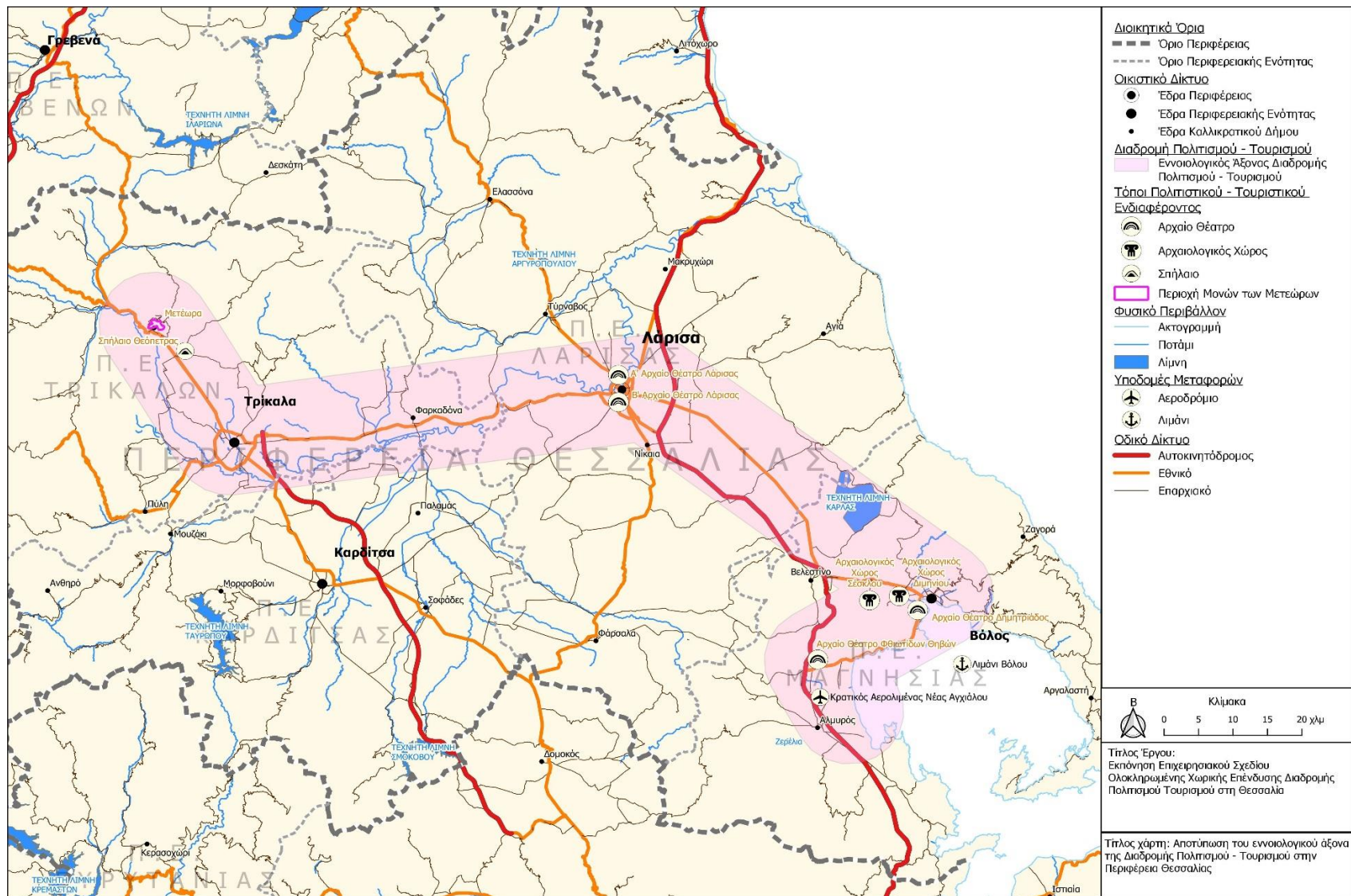
- Η προστασία και προαγωγή των χαρακτηριστικών της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς στα πλαίσια της υπεύθυνης και αποτελεσματικής διαχείρισης με στόχο τη βιωσιμότητα τους για τις παρούσες και μέλλουσες γενιές.
- Η στοχευμένη διεθνοποίηση της ταυτότητας και του προϊόντος της Διαδρομής. Φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία των αφίξεων ότι αγορές όπως η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία είναι σημαντικές για την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

- Η μεταστροφή από αυτό που χαρακτηρίζεται ως «διακοπές δραστηριοτήτων» προς τις «διακοπές εμπειριών». Απαιτείται η μετάβαση σε μορφές κατανάλωσης με μεγαλύτερη εμπλοκή του επισκέπτη. Η εμπειρία του επισκέπτη να είναι αξιόλογη, πλούσια σε περιεχόμενο και ευχάριστη.
- Η περαιτέρω αξιοποίηση της σύνδεσης του αγροδιατροφικού κλάδου με τον τουριστικό και με καινοτόμα προϊόντα που θα αφορούν τον πολιτιστικό τουρίστα.
- Η εντονότερη χρήση των νέων τεχνολογιών, μιας και το Διαδίκτυο έχει καταστεί βασικό μέσο τουριστικής ενημέρωσης και κρατήσεων για ξενοδοχεία, μέσα μεταφοράς, εισιτηρίων σε μουσεία ή άλλους χώρους.
- Η προσέλκυση τουριστών από όλο το φάσμα των ηλικιακών ομάδων. Σημαντικές είναι οι ηλικίες ακόμα και στο εύρος 15-24 ετών.
- Η ενίσχυση της διάδοσης της γνώσης και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας γύρω από τον Πολιτισμό – Τουρισμό.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΙ ΒΑΣΕΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Εντοπίστηκαν περιοχές στην Θεσσαλία που μπορούν δυνητικά να αποτελέσουν δορυφόρους της Διαδρομής. Οι περιοχές αυτές είναι:

- Θεσσαλικός Όλυμπος
- Κοιλιάδα Τεμπών
- Όρος Όσσα
- Όρος Πήλιο
- Παράλια Ν. Λάρισας
- Αλμυρός
- Πύλη – Περούλι
- Περιοχή Ασπροποτάμου
- Λίμνη Πλαστήρα
- Λίμνη Σμοκόβου

Χάρτης 3. Αποτύπωση του κύριου άξονα της Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού και των Πόλων της

**ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΓΚΡΙΜΕΝΗΣ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΦΟΡΕΑΣ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ:.....

Παρακαλούμε συμπληρώστε το Δελτίο Παρέμβασης και το Δελτίο Προτεινόμενων Δράσεων που ακολουθούν αναφερόμενοι στην Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Διαδρομής Πολιτισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Προτείνετε περιοχές ιδιαίτερου πολιτιστικού και φυσικού πλούτου / πολιτιστικά μνημεία / χώροι / δρώμενα με σημαντικά αποτελέσματα σε:

- (α) αύξηση φήμης περιοχής,
- (β) διεύρυνση ιστορικής γνώσης
- (γ) προσέλκυση τουριστών,
- (δ) ενίσχυση ή δημιουργία εισοδημάτων / θέσεων εργασίας

Παρακαλούμε αναπαράγεται την παρακάτω φόρμα τόσες φορές όσες και οι δράσεις που προτείνετε:

ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

A/A	
Τίτλος	
Περιγραφή	
Σκοπιμότητα	Συνοπτικά η σκοπιμότητα της προτεινόμενης δράσης σε σχέση και με την ΟΧΕ

Εκτιμώμενος
Προϋπολογισμός

Σημειώστε τα στοιχεία που αφορούν τον προϋπολογισμό